

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
ÖÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Kossuth tárczája.

Budapest, november 3.

A pénzügyi bizottság mai ülésén Kossuth Ferenc személyesen ajánlotta tárczája költségvetését elfogadásra. Frissen, agilisan végezte hivatását, azzal az örömmel, mely a dolgozó kedvű, nagy alkotásra vágyó embereket jellemzi akkor, amikor a szívükhöz nőtt munkakörhöz visszatérhetnek. Kossuth Ferenc az alatt a három esztendő alatt, amióta a kereskedelemügyi tárcza ügyeit vezeti, összeforrt a magára vállalt föladataival, a dolgozó, gazdag, ipart űző s a világforgalom szerves hálózatába bekapcsolódó Magyarország jövőjének az előkészítésével.

A pénzügyi bizottság mai tárgyalásainak során a vasuti beruházások ügye állt az érdeklődés előterében.

Ami természetes és magától értetődő. A kereskedelemügyi kormányzásnak ma nincsen fontosabb teendője, mint éppen ez.

Azt, hogy a magyar államvasuti hálózat beteg és sokfajta nyomorúságban szinylődik, senkisék vonja kétségbe. Bizonyos lázas vajudás mutatkozik az aczélsínek pályafutása mentén, mintha az egész rendszer fulladoznék és levegő után kapkodna. Anemia perniciosa, a létgyökerét fenyegető vérszegénység sorvasztja az egész szervezetet; nincsen sejtcske, amelyik ne érezné az éltető nedű hiányát. A talpfák ócskák, tömegesen korhadnak. Számos vonalon a forgalmi igények szükségessé tennék egy

második sínpar kiépítését, az egymást követő és szemben keresztező vonatok mégis egy sínparon torlódnak. A váltók rozogák, a sínek rozsdások. Az állomások szűkek. A kitérők messze vannak egymástól. A kocsi park szegényes. A lokomotivok ócskák, kevesek s uzsorás-módrá kihasználtak, úgy hogy értékük napról-napra csökken. A fiemei pályaudvar néhány rongyos sinnel és gyenge gőzdaruval alig győzi a magyar kikötő forgalmának egy negyedét. A budapesti pályaudvarokon napról-napra torlódik a földolgozásra váró vonatok száma, sem a sínek, sem a raktárak, sem a személyforgalmat szolgáló perronok száma nem elegendő. Kinos vergődés a magyar vasuti hálózat napról-napra való élete, melyben összeütközések, kisiklások s egyéb kisebb-nagyobb katasztrófák csinálnak szomorú vörösbetűs napokat.

Idáig súlyodt az a vasuti hálózat, mely Baross Gábor idejében első volt Európában. Néha a fukar takarékoság lesz a legnagyobb pazarlás. A mai bajok gyökere visszanyulik a szabadelvű korszak utolsó évtizedes kormányzására. Krajczároskodó szűkkeblőséggel akkor kezdték meg a magyar vasutak kiéheztetését. A pénz hadseregére, országházépítésre, Bazilikára, flanczoló parádéra kellett. Egy gyűlölt kormányrendszer állandó galvanizálása, a választói kerületek megdolgozása, hü gárdisták táplálása úgy itta be a milliókat, mint a homok a vizet. A vasutól megvonták a legszükségesebb beruházásokat. Egyelőre

nem vevődött észre ennek a bűnös rablógazdálkodásnak a hatása. A vasut-szervezet élt a maga gazdag zsirjából, a bajok és zavarok nőttek napról-napra, előbb észrevétlenül, azután mindinkább kellemetlenné válva, egészen addig, amíg éppen a mi napjainkban nyilvánvaló lett az, hogy a magyar vasutak teherbírése egyáltalában nem tud többé megfelelni a forgalom gyorsan fokozódó igényeinek.

Nagyon nehéz problémája ez ma a magyar állami életnek. Nehéz, mert föltétlen megoldásra vár: az ország közgazdasági és kulturális fejlődése olyan igényekkel lép föl a személy- és a teheráru-forgalom terén egyaránt, hogy azok kielégítése nem halogatható tovább. S nehéz a probléma, mert költséges. Az anemia perniciosa gyógyítása az okszerű és gazdag táplálkozás. Sok-sok milliót — hozzáértők szerint több, mint egy fél milliárd koronát — kell az éhes Vasut gyomrába tönni addig, amíg izmai megacézolosodnak, sorvadó, sápadt arcára visszatér az élet színe.

A jövő évi költségvetés százhárom millió befektetést tervez a vasuti mizériák fokozatos megjavítására. És a hivatalos adatokat összevetve a Kossuth Ferenc fölvilágosításaival, a tárgyalás anyagából megnyugvással lehet konstatálni, hogy a mai kormány becsületes kötelességtudással törekedik az előző kormányok mulasztásainak a pótlására. Kossuth Ferenc nyugodt önérettel hitvatkozhatott arra a hirtelen fejlődésre, mely a vasutaknál újabban mutatkozik.

Az első Bánk.

Irta: Váradi Antal.

(Utánnovomás illus.)

Döbrentei buzdítására egynéhány erdélyi mágnás 1814-ben egy hétszáz és egy háromszáz váltóforintos pályadíjat tűzött ki az épülőfélben levő kolozsvári nemzeti színház megnyitásakor előadandó darabra. A darab történelmi dráma legyen. Pályáztak rá sokan, Bolyai, a nagy matematikus, két szindarabbal, Gombos Imre, az „Esküvés” című, később annyit adott szomorujátékával s valami Tokody János egy „Pártosság tüze” című szindarabbal, amely sohasem került színre. Hanem azért ez nyerte meg a pályadíjat, illetve megnyerte volna, ha ki tudta volna javítani a darabját. Volt a pályázaton egy darab, melyet ifjú szerzője másfél év alatt dolgozott ki s melyet be is küldött a pályázatra, melyet 1817. végén zártak le, 12 beérkezett pályamunkával, de a bírálati jelentésekben ennek a darabnak — még a címe sem fordult elő.

Katona József, a kecskeméti takács zseniális fia, aztán nem hallván hírt a darabjáról, azt hitte, hogy talán rossz s elkezdte javíttatni. 1819-re elkészült vele s a fehérvári színtársulattal akarta előadni, de a cenzura betiltotta. Így tehát Katona József, aki hazament Kecskemétre, s ott kinyomatta, Kecskemét városának dedikálván a darabját, sohasem látta előadva Bánk Bánt, mert hiszen mindenki tudja, hogy ez volt az a mellőzött darab.

Történt pedig kincses Kolozsvár városá-

ban, hogy 1834-ben egy borsodmegyei fiatal színész, Galambos Gábor, akit Egressy név alatt ismert a magyar színeszet története, jutalomjátékot keresett. Tudásszomja mindig kutatni kényszerítette, olvasott, buvárolt, tanult éjjelnappal s így történt, hogy a színház padlásán keresgélve a régi manuskriptumok között, egy porlepte szindarabra akadt, mely valaha a Döbrentei-féle mágnás-díjra pályázott, de persze, nem nyert s elolvastván azt, kigyúlt az arcza, föllángolt a szeme s vitte magával a darabot a kolozsvári színi választmány elé, hogy ez lesz, azt mondja, az ő jutalomjátéka! . . .

Hát csak hadd legyen. Jutalomjátékot minden színész szabadon választhat magának, legyen az Lumpácsi Vagabundus, vagy Hamlet. Egressy tehát választotta magának Bánk Bánt, amelyet még magyar színpadon nem adtak elő sehol. Hogy milyen sikere volt, mutatja, hogy a következő esztendőben Budapesten is adták s 1839-ben már ünnepelt darabja volt a magyar színpadnak . . .

A kecskeméti takács fia pedig akkor már pihent a kecskeméti csöndes temetőben . . .

Ezt a gyöngyszemet, amelyet Egressy Gábor talált a kolozsvári padlás por-retege alatt, már Vörösmarty méltatja s Gyulay Pál, meg Arany János tanulmányokat írnak róla. Egressy az érdem, hogy a magyar színpad ünnepelheti ezt a remeket!

De hát ez csak parányi érdem azok mellett a nagy tettek mellett, melyeket Egressy a magyar színpadon művelt. A harminczas évek kezdetétől 1866. július harmadikáig, amikor a halál

szele a színpadon érte, nem volt nagyobb hőszínesze a világot jelentő deszkáknak. Vasszorgalom, tanulmány, kutató elme, gondolkodó fej és óriás talentum egyesültek ebben az emberben, aki új irányokat adott a magyar színeszetnek s először foglalkozott a maga művészetének teóriájával, megírván a „Színeszet Könyvét”, tanuló könyvvül mindazoknak, akik tudatos művészet ideáljával lépnek a színpadra.

1808-ban született, november harmadikán, Lászlófalván, Borsodmegyében. Miskolcra végezte a gimnáziumot 1826-ban s már a miskolci színház látogatása megérlette benne a tervet, hogy színpadra lép. Apja ellenezte. De hát az ilyen pályaválasztásnál az apa ellenkezés nem ér semmit. Két ízben szökött meg hazulról s ment vándorszínesz társulatokhoz, mind a kétszer megtalálta az apja és visszahozta Miskolcra. Harmadszor aztán úgy eltűnt, hogy nem tudtak többé ráakadni. Életirói azt mondják, hogy édesapja előlött való buvában elbetegesedett s meg is halt . . . Fia pedig ment a halhatatlanság utján tovább . . .

Első föllépése Rozsnyón volt, ahol Angelót játszotta. A vidéki apró társulatok ezer buját-baját megunván, a miskolci társulathoz ment, ahol, mint Szilágyi Pál mondja, fölvették körítának, statisztának és minden egyébnek, mert akkor éppen sanyaru napok jártak a miskolci színeszetre.

A sanyaruság oka pedig az volt, hogy a főispáni installáció közelgett s ilyenkor a sok mellékes költség miatt nem jut színházra. Annyi sallangos új lószerszámot, czafrangot, sujtásos

Az államvasutak budgetje az előző évekéhez viszonyítva ugyan rosszabb mérleget mutat, de ez is csak a szorgalmas, reális munka egyik szimptomája. Ma aránytalanul többe kerül a vasutak fönrtartása, mint amennyibe eddig került: az alkalmazottak fizetésrendezésével, a munkabérek növekedésével fokozódtak a személyi kiadások, drágább lett a talpa és a tüzelőanyag s ezzel szemben a bevételek alapját tevő díjszabások nem emelkedtek. Nem is emelkedhettek. Az ipar, a földművelés, a kereskedelem érdekei az alacsony díjtételekhez fűződnek s egy ilyen közérdekű vállalat irányításában ezek a szempontok ifontosabbak, mint a befektetett tőkék jövedelmezősége.

A pénzügyi bizottság a legnagyobb elismerés hangján sietett ma a Kossuth tárczáját elfogadni. S ehhez az elismeréshez és bizalomnyilvánításhoz szívesen csatlakozik az ország közvéleménye.

A kereskedelemügyi tárczához fűződő nagy érdekek biztos kezekben vannak lefektetve.

Budapest, november 3.

Gróf Andrássy Budapesten. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter holnap, szerdán Töketerébésről Budapestre érkezik.

A delegációk határozatainak megerősítése. Bécsi tudósítónk jelenti, hogy a delegációk határozatainak szentesítése valószínűleg 5-én vagy 6-án fog megtörténni. Ezután rögtön megjelennek azok a rendeletek, melyek a tisztai fizetések szabályozásáról szólnak. A magasabb tisztai fizetések folyósítása deczember elsején megkezdődik, de egyelőre csak a havidíjasok utánfizetés alakjában kapják november és október hóra szóló felemelt illetményeiket.

A függetlenségi pártkörből. A függetlenségi és 48-as párt Erzsébet-köruti körhelyiségében az est folyamán a pártnak számos képviselő- és kültagja jelent meg. Fél nyolcz órakor fellátogatott a pártkörbe Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter is és a kör nagy társalgótermében a párt jelenvolt tagjaival élénk eszmecsere folytatótt. A miniszter közel egy óra hosszat időzött a pártkörben.

mentét csináltattak a nemes uraságok, hogy térült-fordult a gazda s odavolt egy esztendői repczetermés. Sőt a tavalyi bor is fölment az új hintóra, meg a négyesfogatra. (Az ostorhegyes helyett egy ezerhatszáz váltóforintos hókát kellett venni.) Azalatt pedig a nyomorult színészek koplaltak és várták, mikor kerül rájuk a sor — az installáczióhá? . . .

Mire rájuk került, akkorra már kifogyott a publikum pénze, s a szegény színészeknek jutott a nagy ünnepegből a legkevesebb.

Ennek folytán megtakarításokat kellett csinálni s első sorban a fölösleges terheket levenni a társaság válláról. Ekkor akarta Szentpétery Zsigmond elbocsátani Egressyt, mint fölösleges fiatal színészt, de Szilágyi Pál nem engedte, mert, ugymond, tehetség lakik benne. Majd meglássák, hogy lesz belőle valami.

Lett is. Még pedig Szentpéterynek kollégája. Miskolczi Kassára, Kassáról Kolozsvárra került, ahol teljes erejében kezdett kifejlődni ez a nagyszabású talentum. Szerepeinek tanulásaiban sajátos rendszer követett. Először elolvasta, aztán lemásolta a darabot. Magam is láttam Paulaynál egy általa ilyen czéla másolt hosszú színművet. Aki tudja, hogy darabot másolni, még pénzért is, micsoda munka: felfogja, hogy esztendőnkint tíz-tizen négy darabot csak egy passzióból lemásolni, micsoda multság lehet? Akkor kezdte el tanulni a maga szerepét, mikor a darab valamennyi szereplőjének minden dolgát a legapróbbrá tudta. Mindig úgy indult a darabnak, mintha ő rendezné s azért akárhányszor rápirított a rendezőre, akinek néha sejtelve sem volt a darabról, melyet Egressy be-

II. Vilmos Bécsben.

Budapest, november 3.

Mindig nagy jelentőségű volna Vilmos császárnak bécsi látogatása, de a jelen viszonyok közt még nyer fontosságban azért, hogy egyenesen politikai megbeszélések érdekében történik. Igaz ugyan, hogy hivatalosan csak annyit vallanak be, hogy a német császár vadászatra megy uralkodónkhoz, de ezt egyáltalán nem szabad elhinni. Végre is kétségtelen, hogy a német belpolitikai viszonyok most nem olyan rózsásak, hogy a császárnak akár kedve volna, akár ideje ahhoz, hogy külföldre menjen vadászati kirándulásokra s nyilvánvaló, hogy abban az esetben, ha ez a látogatás a két uralkodó baráti viszonyát akarja Európa előtt dokumentálni, akkor a jelen viszonyok közt ez a barátság nagy jelentőségű.

De azért ennek a látogatásnak fontosságát nem szabad tulbecsülni. Harmincz év óta áll fenn a szövetségünk Németországgal s ez a harmincz esztendő minden hivatalos magasztalás daczára a monarchia sulyát Európa hatalmai közt a minimumra redukálta. Nem tartunk ugyan még ott, mint Spanyolország, hogy csak tiszteletbeli nagyhatalom legyünk, de a hatalmak közt a mi monarchiánk az utolsó s szava igazán nem jelent sokat. Teljesen benn vagyunk a német vizekben s tulajdonképen évtizedeken keresztül nem tettünk egyebet, mint a német császárság hatalmát, tekintélyét és internáczióális sulyát fokoztuk.

Végre megleptük a világot az annexió szerencsétlen gondolatával. Sem nemzetközi, sem belpolitikai szempontból nem volt ez a lépésünk szerencsés. Belpolitikai szempontból azért nem, mert a helyett, hogy Ausztriával való kapcsolatunkat liquidálnók, még újabb alapot teremtettünk, hogy a konfliktusok megszorodjanak és a helyett, hogy azokat a vitás kérdéseket oldanók meg, amelyeket negyven év alatt nem tudtunk megoldani, most még az annexióval újakat idéztünk fel.

Nemzetközi szempontból még szeren-

teve tudott. A legelső próbán teljesen készületen jelent meg, kivéve az olyan darabokat, amelyek absolute nem tetszeittek neki, s amelyeknek nagyon rövid életet jószolt. És ha Egressy jószolta, akkor rövid is volt az élet, de nagyon. Természetesen, hogy a klasszikus drámairodalom volt életető lelke, ő meg a klasszikus munkák teremtő szelleme volt. Shakespeare, Molière, Schiller, Goethe, Calderon s mindaz, ami egy kissé huzott az örökkévalóság felé. Hogy a színészi pályán kellő tanulmányt szerzhessen, tanulmányuttra indult. Ha ma egy színész tanulmányuttra megy, akkor kezébe nyomnak egy vagy kétezer forintot s egynéhány ajánlólevelet, felül a vasutára és meg sem áll, először Bécsig, aztán Párisig. Egressy Gábor elindult nagy tanulmányutjára gyalog. Megindító, szívet facsaró olvasni azt a bucsut, azt a küzdelmet, amelylyel ez utra elindult. Már előtte való napon összeesomagolta kis batyuját, reggel hajnalban még meglevő kis pénzét megosztotta a családjával, melyet itthon kellett hagynia, megcsókolta őket sorban s elindult felfelé, északra, a Duna mentén . . .

Terve az volt, hogy a nagy gyalogut enyhítése czéljából Vácztól egy darabig hajón fog menni. Akkortájt még nem mindennap járt a hajó, hanem hetenkint kétszer vagy háromszor. Ha tehát ma, a hajóárat napján, eltéveszti vagy nem éri el a hajót, vagy tovább kell gyalogolnia, vagy egy-két napig ott tartózkodnia, ami megint pénz és megingatja a számadását . . . Hogyan megdobbant a szíve, mikor Vác felé ment meglátja a gőzös füstjét a távolban! Milyen lelkesedve sietett, hogy elérje, s mégis csak

cséttlenebb volt ez az aktivitásunk, amelylyel meg akartuk mutatni a világnak, hogy még mindig élünk s hogy nem vagyunk az a haldokló birodalom, amelynek ravatalánál vélték már állani szomszédaink. Éppen akkor, mikor a király a delegációk előtt azt a baráti viszonyt hangoztatta, amelyben a hatalmakkal élünk, röföntek ellenünk valamennyien. Nem szabad ennek az oka fölött szemet hunyni. Mert nagy tévedés volna azt hinni, hogy Anglia, Franciaország és Oroszország azt az akciót, melyet Bosznia és Herzegovina annexiója miatt indított, ellenünk való gyűlölködésből s tényleg Bosznia és Herzegovina miatt indította. Végre is mi harmincz év óta okkupálva tartjuk a két tartományt, még pedig európai megbízás folytán tartjuk okkupálva. Már akkor, mikor a berlini konferencia erre a monarchiát felhatalmazta, tudták a hatalmak, hogy Bosznia és Herzegovina soha többé másé, mint monarchiánké lenni nem fog, ezért nem szabtak terminust sen az okkupáció elé s ezért biztosítottak ott nekünk nemcsak belügyi, hanem nemzetközi jogi szempontból is szabad kezet.

Az annexió tehát, amit mi most az okkupáció helyébe léptettünk, senkinek az érdekébe nem ütközik, sem Anglia, sem Oroszország, sem Franciaország nem látja ott érdekeinek sérelmét s az a koalíció, mely ebben a kérdésben köztük mégis létrejött ellenünk, nem is ellenünk, hanem egyenesen Németország ellen irányul. Évek óta az angol király azon fáradozik, hogy Németországot teljesen izolálja s ez úgy, ahogy sikerült is neki. Hisz még Oroszországgal is megbékült csak azért, hogy a három császár szövetségét, amely már a küszöbön állt, meghiusítsa, ami meg is történt. Sőt még Olaszországot, tehát a hármas szövetségnek egyik tagját is annyira a maga büvkörébe tudta vonni, hogy, mint emlékeztetes, az algezirászi konferencián, ahol pedig Németországnak vitális érdekeiről volt szó, Olaszország nyíltan Németország ellen foglalt állást s a francia érdekek támogatója lett. Egyetlen ország volt még Európában monarchiánkon kívül, mely

egy szívességből ajánlkozó kocsis vitte oda a kellő pillanatban.

Igy indult tanulmányuttra Egressy Gábor s mégis több kincset hozott haza magával, mint a modern kéjtudó művészek államköltségen.

A kassai színtársulat Budára pályázott, amelynek Várszínháza akkor üresen állott. Tudniillik, már minden színigazgató megbukott benne: értsd a német színigazgatókat, mert a magyar színészeknek drága pénzért csak vendégekül volt szabad föllépniök, azt is csak néhány napján. Mikor aztán minden német igazgató tönkrement s egymásután adták be a kulcsot Tuschl Sebestyén, Unwerth, Bergopzoom, Jandl és Czibulka s tudja az Isten miféle desperátus, idegenből ideszakadt szerencsevadászok, — akkor nagy kegyesen megengedték a magyaroknak is, hogy ám próbálkozzanak benne. Akkor már a Várszínház hitele végképp le volt járva. És mégis meg tudtak benne élni egynéhány esztendeig.

De hogyan! . . . Annak csak a jó Isten a megmondhatója. Többet nyomorogtak, mint nem, s mikor néhanapján a pesti nagy színházban — már mint a németben — szabad volt játszaniök, akkor ladikokon mentek át télviz idején éjszaka. Egyszer a befagyott Duna jegén indultak neki Szigligeti és Szentpétery. Utközben rettenetes szél kerekedett s elvitte a Szigligeti egyetlen czilinderét. Utcu! utána! . . . s az ordító szél elkapta a kalap után futót, s egy nyitott vizlékbe bukik s odavész, ha az utolsó pillanatban — szerencsére — Szentpétery meg nem kapja s egy jégkupacra nem irányítja, amelyben elbukván, meekapaszkodtak, míg a

Sz
öszl
röko
Salis
szott
Vilm
rül
befo
dott.
most
és F
egys
ban
mon
miko
csap
köve
öt A
tosit
orszá
szern
ban
ban
anne
san
met
hogy
ténni
most
mas
zony
aggre
féltek
hisz
miatt
szág
haner
elvi t
pontj
S
szár
kerül
lénk
tatni,
Bécs
kat e
szeml
igy a
szélro
szólvá
partra
káztat
Ne
Eg
s nagy
színhá
csak:
régi t
tus 22-
nyitó
bizták
vészlé
becsi
Gábor
fsmert
ház-sz
az uio
A
festi-le
felkese
védnek
mint k
toborz
reket
laja al
tány,
sült, s
részt v
térén t
aki má
Nemze
szerep
A

Öszinte híve volt Németországnak és ez Törökország. Az angol-török barátság még Salisbury alatt is megingathatatlanul látszott s egyszerre megváltozott minden. Vilmos császár olyan baráti viszonyba került a szultánnal, hogy a portánál az angol befolyás teljesen a minimumra redukálódott. Ezt kellett ismét megszüntetni s erre most alkalmas eszköznek látszott Bosznia és Hercegovina annexiója. Az angolok egyszerre megfélemedtek arról, hogy 1878-ban egyenesen angol indítványra bízták meg monarchiánkat az okkupációval s most, mikor az annexió megtörtént, az angolok csapták a legnagyobb zajt s az angol nagykövet azonnal szaladt a szultánhoz, hogy őt Anglia barátságáról és támogatásáról biztosítsa. Sikertelenül is elérnie, hogy ma Németország, mely monarchiánk mögött áll, egyszerre elveszítette a talajt Konstantinápolyban s hogy így Németország ma még jobban izolálva van, mint volt eddig bármikor.

De azért nem szabad azt hinni, hogy az annexió kérdésében Németország hathatósan támogatta volna monarchiánkat. A német félhivatalos sajtó is egyre azt kérdezte, hogy miért kellett az annexiónak megtörténnie s ha már megtörtént, miért éppen most kellett annak bekövetkeznie? S a hármas szövetség egyáltalán értéktelennek bizonyult. Ha a hatalmak nem léptek fel agresszíven, ez nem azért nem történt, mert félték a hármas szövetség katonai erejétől, hisz Olaszország éppen Balkán-érdekai miatt teljesen megbízhatatlan s Németország is nagyon kétértelműen viselkedett, hanem csakis azért maradtak meg idáig az elvi tiltakozás mellett, mert látták az álláspontjuk igaztalan voltát s a mi igazunkat.

S nagyon kétséges, hogy Vilmos császár látogatása dacára is, ha kenyértörésre kerülne a dolog, Németország szintén melénk állana-e s a közel jövő fogja megmutatni, hogy nem azért utazik-e a napokban Bécsbe Vilmos császár, hogy a mi királyunkat egyik-másik kérdésben engedékenységre bírja Szerbiával és Montenegróval szemben, csak azért, mert ezt Oroszország így akarja. Ez ugyan megalázó volna a

monarchiánkra nézve, de Vilmos császárnak úgy látszik fontosabb, hogy Oroszország kedvében járjon, mint az, hogy harmincz évi szövetségünk fejében minket legalább egy szegyetlenes megalázástól megkíméljen.

A kereskedelmi költségvetés.

— A pénzügyi bizottság ülése. —

Budapest, november 3.

A pénzügyi bizottság ma délelőtt 10 órakor folytatta Széll Kálmán elnökletével a költségvetés tárgyalását. Napirenden volt a kereskedelmiügyi tárcza költségvetése. A kormány részéről jelen voltak Wekerle Sándor miniszterelnök és Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter.

Nagy Emil előadó hosszabb beszédben ismertette a kereskedelmiügyi minisztérium költségvetés-tervezését. Ohajtáná, ha a minisztérium ne hat épületben és ne bérházakban, hanem egy hatalmas központi épületben találna elhelyezést.

Kossuth Ferencz örömmel jelenti, hogy azok az üzemek, amelyeknek vezetése tárczája keretébe tartoznak, nagy mértékben fejlődnek. Óriási fejlődés van a vasutaknál, úgy, hogy az állam pénzügyeire való tekintettel a nagymérvű fejlesztés nem lenne eszközölhető még akkor sem, ha az elmúlt években nem történtek volna a beruházások tekintetében túlzott takarékoságok. Épp ilyen fejlődést mutat a posta és a postatakarékpénztár. A posta és a postatakarékpénztár forgalmának jelentékeny emelkedése, még inkább a vasutaknál a személy- és áruforgalom folytonos intenzív növekedése mindenkiben örömet kelt, mert ez kétségtelenül az ország rendkívüli közgazdasági fejlődésének bizonyossága. Nagy Emil felszólalására megjegyzi, hogy már több ízben volt arról szó, hogy egy nagy minisztériumi épület emeltessék, ahol központosítva lenne minden szolgálat. Ennek eddig pénzügyi akadálya volt és csak úgy lenne megvalósítható, ha a tárcza terhére nagyobb költséget vennének fel, amit azonban a pénzügyminisztérium nem szívesen lát. Igéri, hogy ha abban az időben még miniszter lesz, amikor a kérdés aktuálissá válik, nem csúra palotát, hanem praktikus, egyszerű, amellet azonban monumentális épületet emeltek.

Nagy Ferencz foglalkozik a budget minden részorral. Legbelsőbban tárgyalja a vasutak ügyét. Fájdalommal látja, hogy az államvasutak budgetje az előző évekhez képest visszaesést mutat. Elismeri, hogy nagyobb eredményeket nagyobb befektetés nélkül elérni nem lehet. Szükségesnek tartaná a vasutak érdekében nagy áldozatokat hozni, nemcsak finansziális szempontból, hanem az ország közgazdasága érdekében is. A torlódás folytán előállott bajok ma is fennállanak. Azok orvoslását ohajtja és kérdezi a minisztert, mikor szünnék meg a bajok?

Széll Kálmán: Ha 600 milliót befektetünk

Nagy Ferencz azt is megjegyzi, hogy ha a pénz-

ügyi áldozatot meg is hozzák, a kivételnek még mindig vannak technikai akadályai idő tekintetében. Utal az utóbbi időben történt vasuti szerencsétlenségekre. Ohajtja a vasuti adminisztráció reformját, sürgeti a decentralizációt. A miniszter iránt teljes bizalommal van és meggyőződésének ad kifejezést, hogy Kossuth Ferencz meg is oldja a nagy feladatokat, amelyekkel a vasutak szanálása jár.

Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter természetesen találja, ha a vasutak ügyével behatóbban foglalkoznak. Nemcsak azért, mert a tárczája legfontosabb része, hanem mert a vasutak bírnak legnagyobb befolyással az ország közgazdasági érdekeire. Elismeri, hogy a vasutak mérlege nem a legkedvezőbb, de ennek megvannak a maga rendkívüli okai. A Máv. mérlegének romlását az üzleti kiadások aránytalan emelkedése okozta, amivel a bevételeknek csakis a forgalom természetes fejlődésével arányos emelkedése nincs harmóniában. Nevezetesen az üzleti kiadásokat rohamosan fokozták az alkalmazottak fizetésének és egyéb illetményeinek a múlt évben hozott törvényekkel és a szociális kívánságok figyelembevételével történt emelése, továbbá az üzleti anyagoknak általában s különösen a tüzelőanyagoknak s a talpa árának, ugyancsak a munkabéreknek igen nagyarányú drágulása, míg ellenben a bevételek alapját képező díjszabások egyáltalán nem emeltettek, sőt ellenkezőleg, az ipar és egyéb közérdek szempontjából a forgalomnak nyújtott újabb és újabb díjszabási mérséklésekkel még csökkentettek. A mérleg rontására közrehat a helyi érdekű vasuti hálózat rohamos fejlődése is, amelyben a helyi érdekű vasutak forgalma természetesen kisebb, mint a Máv. saját vonalainak forgalma s így míg az üzlet lebonyolítása 1897-ben a Máv. saját vonalain a bevételek 63.5 százalékát veszi igénybe, addig a helyi érdekű vasutak üzleteredményeinek hozzájárulásával az üzleti kiadások a bevételeknek 70.98 százalékát emésztik fel, amiből önként következik, hogy minél több helyi érdekű vasutat kénytelen az államvasutak kezelni, annál inkább fog az üzleti hányad emelkedni — ami a Máv. mérlegére igen hátrányos befolyást gyakorol. A vasutak jövedelmezősége a tényleges tőkének 3.92 százaléka, ami nem igen rosszabb az előző évek eredményénél. A Nagy Ferencz által felhozott bajok megszüntetéséhez idő kell. A költségvetésben 103 millió van kontemplálva a befektetésekre. Amikor ezek a befektetések tényleg megtörténnek, remélhető azok eredményeképpen a bajok csökkenése. Az adminisztráció reformja — melyet régóta alapos tárgyalás készíti elő — küszöbön van. Czelja a szolgálat nagymérvű egyszerűsítése és gyorsítása. Jelzi, hogy ez azért nem teszi olcsóbbá az adminisztrációt, mert a decentralizáció mindig költségesebb, de célszerűbb és üzletszerűbb is.

Rátkay László: A kereskedelmi tárczánál egy vezérgondolatnak kell uralkodnia: a gazdasági függetlenség megteremtése. Kérdezi tehát, hogy az ipari segélyadások, az iparoktatás, vasutépítések mind ebből a vezérgondolatból kiindulva adandók-e és teljesíthetők-e?

Kossuth miniszter a kérdésre azonnal felel. Azzal az elhatározással lépett a kereskedelmi miniszteri székbe, hogy Magyarország gazdasági függetlenségét megteremtse. El is követ mindent, hogy ezen nagy célt lépésről lépésre megközelítse és megvalósítsa. Az ipari segélyadásnál a fő az, hogy olyan gyárakat segítessenek, amelyek olyan cikkek gyártanak, amelyeket eddig külföldről hoztak be. Az ipari oktatást mind jobban és jobban viszi előre és ha nem tehet meg mindent, az nem az ő akaratán, de a pénzügyi nehézségeken mulik. A fűmei vasuti összeköttetés tekintetében is elő van készítve minden. Egyelőre nem a második sinpár lefektetése szükséges, hanem a fűmei pályaudvar kibővítése. Erre nézve készek a tervek és azokat meg is valószínűsítik. A Karszt vidékén villamos vasutal fogják a forgalom lebonyolítását elősegíteni. Összegezve a kérdést, még egyszer ismétli, hogy legjobban vágya a gazdasági függetlenséget megteremteni. (Élénk eljenzés.)

Hoitsy Pál helyesnek tartja, ha a miniszter a különféle vasutászövetségek tulajdonságaival szemben erősen jár el, mert a vasutaknál szükségesnek látja a legnagyobb feyelmet. Biztosíthatja a minisztert, hogy minél szigorubb lesz, annál nagyobb szimpátiával fogadja az ország intézkedéseit, amelyeket a személy- és vagyonbiztonság érdekében tesz.

Kossuth Ferencz rövid válasza után a bizottság a tárcza költségvetését általánosságban elfogadta.

A részletes tárgyalásnál

Szebeny Antal fölhívja a miniszter figyelmét arra, hogy a vasuti és hajózási felügyelőségnek a főfelügyelői állások száma csekély ahhoz, hogy ott a jól megérdemelt fokozatos előléptetés megvalósítható és ajánlja a főfelügyelői állások kettővel való szaporítását.

Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter méltányolja, hogy ebben a fontos adminisztratív ágazatban a főfelügyelői állások szerveztesenek; a tárgyalás alatt lévő költségvetésben azonban ez már meg nem valószínűsíthető. Jövőre azonban megfontolás tárgyává teszi.

szélroham legnagyobb dühe elmúlt, s aztán ugyyszólván négykézláb másztak ki a homokos partra a jégről — és mindezt, egy életet, kockáztattak — egy czilinderért.

No meg a mindennapi kenyérért . . .

Egressy ekkor már lelke volt az együttesnek s nagy alakítások színhelye volt a kis karmelita-színház. Ezért, mikor a Nemzeti — akkor még csak: pestmegyei — színház a Kerepesi-úton, a régi török temető helyén megnyílt 1837 augusztus 22-ikén, a Vörösmarty által írt fenséges megnyitó drámában, az „Árpád ébredésében”, reá bízták a költő fontos szerepét. Két nagy művészlélek mutatkozott be ebben a kis, de nagybecsű darabban a pesti közönségnek: Egressy Gábor és Laborfalvi Róza. Nem mintha nem ismerte volna őket a publikum, de mert, mint ház-szentelők új szint és új prestigezt adtak az ujonnan fölszentelt háznak.

A szabadságharcban — nem hiába Petőfi testi-lelki barátja volt Egressy — de mint az, a felkesedés szavait tette váltotta és elment honvédnek. Részt vett az egész hadjáratban, részint mint kormánybiztos — Szegeden — mint seregtoborzó, a maga fenomenális ékesszólásával ezeket meg ezeket gyűjtve a népfelkelés zászlaja alá, részint mint aktív katona, később kapitány, aki a Kassa körüli harcokban megsebesült, s e seb gyógygyulását be sem várva, részt vett Buda ostromában, s a Szent György-terén találkozott az ostrom után fiával, Ákossal, aki már akkor honvédhadnagy volt, jelenleg a Nemzeti Színház nyugalmazott tagja, aki apja szerepeinek örökébe lépett és nem méltatlanul.

A szabadságharc után bujdosott, kiment

Törökországba s onnan érdekes naplót írt, mely ma is figyelemreméltó olvasmány. Hazatérve megfogták és halálra ítélték. Gróf Ráday közbenjárására változtatták meg a halálos ítéletet fogságra, majd szabadlábban, de rendőri felügyelet alatt állott, s ami legborzasztóbb volt rá nézve: nem volt szabad játszania.

Ez nemcsak kenyéretől fosztotta meg, hanem a lelkét is mélyen megkeserítette. A kenyér-gondot levették a válláról, amennyiben megtették titkos operai rendezőnek, aki a színház között a tömegeket dirigálja. Egy ilyen alkalommal a tömeg nem ordított kellő pillanatban. Egressy, hogy a zaj el ne maradjon, maga kiáltott be a színpadra. Dörgő hangját ezrek közül ki lehetett ismerni, s állítólag a földszinten ülő policzáj, mások szerint egy spiczli jelentette föl, s ekkor ettől is eltűntek.

Jött aztán jobb idő. Egressy újra szuverén fejedelmé lett a magyar színpadnak s uralkodott rajta egész haláláig. A halál ott érte a színpadon. Brankovits György ama jelenetében, melyben fiait egymásután megvakítva hozzák vissza: a másodiknál — melyet Lendvayné Fánecy Ilka játszott — hangja megcsuklott, megtántorodott, de még nem akarta a játékot abbahagyni. Mégis le kellett eresztetni a függőnyt.

Utóljára takarta el Egressy Gábor.

Ez volt halála. De csak a testi. Ameddig magyar színpadon magyar színész játszik: legendás fény környezi Egressy nevét. Tanu reá 1908 november harmadika, a halhatatlan Egressy születésnapja.

Maradjon is ünnepe ez a nap most és mindörökkön!

A közutak tételénél

Rátkay László kérdi, ellenőrzi-e a kereskedelmi kormány azt, hogy a vármegyék kilométerenként mennyiért építik közutjaikat? Fölvívja továbbá a miniszter figyelmét arra is, hogy a vasutakhoz és folyókhoz vivő utak mielőbb ki legyenek építve.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter: A kereskedelmi kormány ellenőrzi a vármegyéket abban a tekintetben, hogy olesón építsék utjaikat. A vasutakhoz és folyamokhoz vezető utakról készen van az összeírás. Körülbelül 400 kilométernyi utat kellene megépíteni, ami közel 8 millió koronába kerülne. Ha pénzt kap e célra, meg is fogja ezeket az utakat csinálni.

Földes Béla köszönettel veszi a költségvetés indoklásának azon becses részét, amely gazdag anyagot nyújt Magyarország közgazdasági viszonyainak és jövője körvonalainak felismerésére. Az iparfejlesztés szempontjából kéri a minisztert, hogy azoknál az iparágaknál, melyek nincsenek helyhez kötve, a magyar vidékekre legyen különösen tekintettel, nehogy a gazdagodás eszközei csak a nemzetiségek lakta vidékeknek nyujtassanak, bár reméli, hogy ezen vidékek gazdagodása azok hazafias érzületét fokozni fogja. A szaktudósokra vonatkozólag óhajtja, hogy azok e célra lehetőleg kiképzett és gyakorlati irányú emberek legyenek és hogy azoknak helyzete a diplomáciai képvisellel szemben erősbitessék.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter előadja, hogy a kormány kinevezése óta, 1906 április 8-ától 1908 október 1-ig ipari célokra összesen 31,160,000 koronát áldozott, amelyből a gyáriparra kerekén 26,259,000, kisépári célokra 3,800,000, háziiparra 770,000, ipari ösztöndíjakra 330,000 korona esett. Különösen kiemeli, hogy a kisépára az előző kormány által engedélyezett 800,000 korona körül mozgó évi összeggel szemben az évi emelkedés oly jelentékeny, hogy csupán a lefolyt 1907. évben 1,800,000 koronát fordított arra a kormány. Elismeréssel emeli ki, hogy e tekintetben lelkes támogatója a miniszterelnök, aki, mint az ipartanács elnöke, nagy buzgalommal karolja fel az ügyet. Ami az ipartelepek helyének megválasztását illeti, a helyzet meglehetősen nehéz, mert ellentétes érdekek állanak egymással szemben. Figyelembe szokták venni, hogy az egyes városok milyen előnyöket nyújtanak a létesítendő telepeknek. A nemzetiségi vidékeken elhelyezett gyáraknak is megvannak az előnyei, mert egyes ilyen ipartelepek valóságos kolóniái a magyarságnak. Sajnálja, hogy a vízierők felett való rendelkezés nem tartozik a rezortjába. Rendkívül fontosnak tartaná iparfejlesztés szempontjából a vízierők államosítását, mert azt nem helyesli, hogy az egyes gazdák kézpénzben kapjanak támogatást, hanem sokkal praktikusabb lenne, ha az ipartelepek a hajtóerőt kapnák ingyen.

Buzá Barna: A kisépár támogatásának és a nyerstermékek beszerzésének a kérdésének az országos szervezését kívánja.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter: Kijelenti, hogy az egyre fejlődésben lévő kisépárt adományozásokkal, oktatással és másképpen is mindig támogatja. Az országos szervezést ő is czélszerűnek tartja és olcsóbb anyagbeszerzés és hitelnyújtás czéljából három évenkénti részletben tízezer-százézer koronát bocsát az országos hitelszövetkezet részére. Foglalkozik a katonai szállítással és az idegen tőkének Magyarországon való foglalkoztatásának a kérdésével is.

Bizony Ákos: A kormányban bizik és reméli, hogy az iparfejlesztési program versenyképessé teszi a magyar ipart.

Kossuth Ferenc miniszter köszönettel fogadja **Bizony Ákos** bizalmát és igéri, hogy a legnagyobb mértékben iparkodik fog az iparfejlesztési akció keretén belül a kisépárosok helyzetét is javítani.

A munkásbetegségélyző pénztárnál

Nagy Emil felhívja, hogy a munkásbiztosítási törvény ellen nagy az animozitás. A paritás csak papíron van meg, a gyakorlatban a munkásbiztosítási intézmény teljesen szociálista politikusok kezébe került. Ennek orvoslását kéri.

Kossuth Ferenc miniszter: Kétségtől van annak aggodalmak a kisépárosok körében, de ezeknek részben a munkaadók is okozói. A paritás tényleg nincs úgy meg, mint a törvény kontemplálja, mert a munkaadók nem jelennek meg a gyűléseken, míg a munkások abszolút fegyelmelve vannak. Ennek tudható be, hogy a kerületi pénztárak alkalmazottai közé több helyen vidéken szociálisták kerültek be. Ismereti azon intézkedéseket, amelyeknek folytán ki van zárva annak a lehetősége, hogy a betegségyélyző pénztárakban lévő egyének bármely szervezetnek tagjai lehessenek, vagy aktív politikában résztvehessenek. Az országos pénztár negyvenkét tagu személyzete között egyetlen volt szociálista egyén választott meg. Ami a fizetési kötelezettséget illeti, abból ki vannak zárva a veszély nélküli iparágakat üzök, továbbá azok az iparosok, kik segéd nélkül dolgoznak. Kimutatja, hogy az az áldozat, amit ez a törvény a kisépárosokra rótt, valóban jelentéktelen.

Buzá Barna a bejelentési kényszer szigorúságát kifogásolja és azt látja, hogy sok helyt pazarolnak.

Kossuth Ferenc miniszter: A bejelentési kényszer a munkás érdekében van, mert eddig megesett,

hogya nem jelentették be a munkást idejében s ez beteg lett, segély nélkül maradt. Ami a pazarlást illeti, ha konkrét panasszal állanak elő, azt a központ orvosolja, különben törekedni fog a bejelentésnél ma fennálló kissé komplikált rendszert lényegesen egyszerűsíteni.

A postánál

Dr. Nagy Dezső a posta- és távirdaalkalmazottak fizetésének rendezése érdekében szólal fel. Meltányolja a miniszter törekvését, hogy a státuszrendezést és végleges megoldását foganatba vette és hogy addig is igyekszik átmenetileg a bajokon segíteni. Kiemeli ennek szükségességét különös tekintettel a posta kifogástalan működésére, dacára az óriási növekvő forgalomnak. Igazságtalanság történt azonban a költségvetésben azon tekintetben, hogy a tiszték, akiknek legelső kategóriája eddig a tizedik volt, most a 11-ik osztály is felvétetett, ami által a különben is nehéz előléptetési viszonyok romlanak vagy legalább is a jogos reménykedésnek meg nem felelnek. Indítványozza, hogy a tervezett XI-ik osztályba tartozó száz segédtszti állás helyett ugyanazon végösszeggel 73 X. osztálybeli tiszt állás állíttassék be a költségvetésbe. Ezáltal a postatisztek körében észlelhető izgalom is csillapulna anélkül, hogy az államnak több kiadásába kerülne. Utal arra, hogy a vasuti alkalmazottak fizetési ügye nagy áldozatokkal automatikus alapon rendeztetett. A posta- és távirda is állami üzem, tehát, ami az egyiknek megadott, következik, hogy a másik se tétessék hátrább. A postai alkalmazottak nem lázongtak, hanem kötelességüket a legnagyobb odaadással teljesítették és meltányolja a kormány ezt is, mert különben az állami alkalmazottak körében az annyira kívánatos fegyelm romlik meg.

Kossuth Ferenc miniszter: Az indítványozott rendezési mód használna egy pár egyéneknek, de nem a tisztviselők összességének. Mert 125 gyakornok van, akik közül a költségvetés szerint 100 lép át a XI. fizetési osztályba, ahol a mai előléptetési viszonyok mellett legfeljebb csak egy vagy másfél évig marad az illető. Különösen javulnak az előléptetési viszonyok azáltal, hogy a felsőbb állások szaporítottak és így minden üresedés a hátul lévő hosszabb szcrozatának előléptetését vonja maga után. Ha Nagy Dezső indítványa elfogadtnék, úgy 25 gyakornokkal több maradna gyakornoknak, míg a többi kinevezettek közt nagy aránytalanság mutatkoznék a gyakornokokkal szemben. Kijelenti különben, hogy a postások általános fizetésrendezése tanulmányozás alatt van és amint az állam pénzügyei megengedik, az megfelelő módon, ezen állami üzemág természetnek megfelelően fog megtörténni.

Bizony Ákos teljes elismeréssel szól a postás alkalmazottakról. Foglalkozik az állítólag a mérnöki karon esett sérelemmel.

Kossuth Ferenc miniszter a mérnökök aggályait tulzottnak tartja, kijelenti, hogy a mérnökök működéséről csak dicsérettel emlékezik meg, reméli, hogy sikerülni fog a felhozott sérelemeket legfőbb részükben orvosolni.

A bizottság a tételt változatlanul elfogadta.

A postatakarékpénztárnál

Kossuth Ferenc miniszter felemlíti, hogy a postatakarékpénztár forgalma mily nagy mértékben szaporodik. 1886-ban volt a betétek összege 5 millió, ma pedig 72 millió. A csekkforgalom 1897-ben volt 126 millió, 1907-ben 3021 millió.

Széll Kálmán ezzel kapcsolatosan megjegyzi, hogy a posta bevétele az ő minisztersége idejében 3,600,000 frt volt, a kiadása 3,500,000 frt, a távirda bevétele 880,000 frt, kiadása 890,000 frt. Ma pedig a kiadás 67 millió korona, a bevétel 75 millió korona.

A bizottság a posta költségvetését részleteiben is elfogadta.

Budapest, november 3.

A képviselőház munkarendje. **Wekerle Sándor** miniszterelnök ma délelőtt hosszasan tanácskozott **Justh Gyulával**, a képviselőház elnökével. Tanácskozásuk tárgya a Ház legközelebbi munkarendjének megállapítása volt.

Egy regeli lap mai számában a politikai hírek közt burkolt támadást intéz a Ház elnöke ellen, melynek lényege az, hogy a képviselőház őszi ülésének újra kezdése tárgyában hozott házhatározatot a Ház elnöke nem tartja be. A Ház ugyanis állítólag azt határozta az illető lap szerint, hogy a delegációk tartamára napolia el üléseit. Illetékes helyről közlik, hogy a nevezett lap állítása egyáltalán nem felel meg a valóságnak, amennyiben a szeptember 22-iki és 23-iki ülések naplóiban szó sincs arról, mintha a delegációk tartamára napolia volna el a Ház az üléseit, hanem Ház hitelesített jegyzőkönyvének tanúsága szerint tisztán és kizárólag arra az időre napolia el üléseit a Ház, „míg a pénzügyi bizottság ama helyzetben lesz, hogy jelentését a költségvetésről megtehesse”. A Ház elnöke tehát azt az időpontot kénytelen bevárni, míg a pénzügyi bizottság jelentése elkészül s akkor azonnal intézkedik a Ház összehívása iránt.

A Balatonban konstatálták...

A Balaton-kávéházban, a híres politikai gyűlhelyen, ahol a nemzeti ellentállás központi fejlesztő eszmetepepe volt, ma este konstatálták, hogy abszolote nincs politikai téma. Képviselők, politikusok, újságírók körülülték a törzsasztalt. Mindenik új belépő ismerősüktől azt kérdezték:

— Mi újság?

— Semmit se tudok. Nincs semmi újság. És itt?

— Mi se tudunk semmit.

S eképpen keletkezett a konzekvencia, hogy a politikában nincs beszédtema. Aminek árnyékát előrevetette már délben az a tény, hogy a **Kossuth Lajos-utczában** korzózó fiatal képviselők a nőknek adandó plurális szavazati jogot feszegették. Sőt **Fried Lajos** is megjelent közöttük, támogatta argumentumaikat, de feltételnek kikötötte, hogy vagyoni és értelmi képességekhez kell kötni a nők szavazati jogát.

Az előrevetett árnyék estére azt a magyarázatot keltette, hogy a politikai korzón is témaszükség volt. A függetlenségi pártkörben is a költözködés volt a legaktuálisabb kérdés. **Ugron Gábor** igen jellemző részleteket tudott róla beszélni, mivelhogy ő az egész napot ezzel töltötte és tapasztalhatta a maga kárán a budapesti mizériákat. Leginkább csak azt tartották vizsgálatónak, hogy politikai költözködésre egyhamar nem kerül a sor. Ez a mostani nyugodt állapot azzal kecsegteti a képviselőket, hogy a politikai teendő programja zavar nélkül fog elintéződni. Sok erőlködés volt az ellenséges indulatuk részéről, de a hangulatot mesterségesen még ideig-óráig se lehetett bizalmatlansággá változtatni. A hiábavaló kísérletek az erőlködők egy részét már ki is fárasztották ugyannyira, hogy a mostani állapot fegyverszünetnek látszik. Avagy pihennek, hogy új erőt gyűjtsenek, új ötletet találjanak. A szocialisták akciójukat összpontosítják, hogy a parlament megnyitásának előestéjén nagy tüntetést rendezzenek. Sikerülni fog-e vagy nem, az ő dolguk. De akár sikerül, akár nem, az bizonyos, hogy a komolyan gondolkozó munkásvilág kezd belátni, hogy a választási reformban tervezett újítások a munkásságnak javára szolgálnak, a jogokban való részesedésbe őket nagy mértékben bevonják és hogy tulajdonképpen az ellenakció a saját maguk megkárosítását jelentené, ha eredménytelen járna. De annyira meg vannak győződve az eredménytelenségről, hogy csupán ebben bizva, csinálják a tüntetést, máskülönbön azonban kétszer is meggondolnák, hogy mit cselekesznek.

Tovább menve a tudakozódásban, azt lehet hallani, hogy a vidéken tulnyomó részben szintén nyugalom van. Tévedés az, mintha a törzsökös magyar parasztságot fel lehetne ingerelni a pluralitás ellen. A magyar parasztság tulajdonképpen sohasem volt őszinte hive annak az általánosságnak, amit a szocialisták hirdettek. Ellenben megtalálja az igazságot a kinek-kinek érdeme szerint jutó jogokban, sőt abban is, hogy például a diplomás embernek több szavazati joga legyen, mint aki csak írni-olvasni tud. A közigazgatás egy elsőrangú tekintélye, aki a parasztságot ismeri, beszél nekünk:

— A nemzetellenes agitációk sohasem találnak talajra a magyar parasztság között. A napszamos népet is csak ideig-óráig lehetett igazgatni. Sok keserű tapasztalat van már róla, hogy a munkaadókkal való összetűzés, ha pusztítást okozott is a munkaadók között, de sokkal nagyobb mértékben ártott a munkásoknak. Elvégre rájöttek az igazságra, hogy ahol nincs, ott az Isten se vehet és hogy semmiféle más ál-

landó segítségre nem számíthatnak, csak a maguk munkaerejére. Tehát el kellett következnie a kiábrándulásnak és megtérésnek. Már most én úgy gondolom, hogy a választási reform ellen képtelenség lesz magyar vidékeken agitálni, főképpen, ha módját ejtik, hogy akinek eddig volt szavazati joga, azé ezutánra is megmaradjon, aminek magyar vidékeken, alig van akadály. Ha pedig nemzetiségi területeken agítálnak a reform ellen, ebből mindenki levonja a következtetést, hogy viszont a magyarságnak az hasznos. Át fogunk haladni rajta különösebb megrázkódtatások nélkül.

A képviselők, a kiknek ismét módjuk volt kerületeikben tartózkodni, amíg nem régiben még aggódtak, most sokkal több bizalommal tekintenek a jövő elé. Felvilágosításokra volt szükség, de a hol ezek megadattak, ott hamar helyreállott a nyugalom.

Ezekből következik a csend és a csend ismertetője, a témahiány. Az alkotmánypártban gróf Andrássy Gyula belügyminiszter holnap ismerteti a reformtervezetet. Az esemény elé élénk érdeklődéssel tekintenek s azt hiszik, hogy az utóbbi időkben felmerült egynémely kérdésre ott adja meg a feleletet a belügyminiszter. Azonban — természetesen — arra senki se gondol, hogy ott a javaslat teljes bizalommal ne találkoznék.

S aztán a pénzügyi bizottság folytatja a jövő évi költségvetés tárgyalását és elérkezik lassankint a képviselőház megnyitásának az ideje.

Elsősorban a Bosznia és Hercegovina anektálásáról szóló törvényjavaslatot terjesztik elő. A parlamentnek ekkor módja lesz megvitatni a kérdés részleteit és felvilágosításokat szerezni az aggodalmasoknak látszó pontok felől. Aztán jön a költségvetés, ha jöhet. Tudniillik, ha lesz rá idő. Mert hogyha nem lesz idő, akkor csak indémnitás jön.

De azt is, ezt is és közte a választói reformjavaslat betervezését is nyugalommal várják. S ennek a nyugalomnak a mértéke, hogy a Balatonban a téma-hiányt konstatálták.

Ezt konstatálták még éjjel tizenegy óra után is, amikor szmokingban és fekete nyakkendősen belépett s a társasághoz ment B. E. függetlenségi képviselő. Őt is e kérdéssel fogadták:

— No, mi újság a politikában?

— A politikában? — feleli idegenül tekintve körül. — A politikában? Én bizony semmit se tudok. Én színházban voltam s ott láttam a földszinti páholyban egy gyönyörű fiatal szíznőt, az többet ér az egész politikánál.

... Mindnyájan elhallgattak. Mert ha B. E. is így beszél, akkor igazán nincs baj a politikában.

Budapest, november 3.

Az osztrák kormányválság. Bécsi jelentések szerint az új kormányt valószínűleg báró Beck fogja megalakítani, parlamentáris alapon. Az új minisztériumnak csupán egy cseh tagja lesz, az is tárca nélkül; nehogy azonban olyan színe legyen a dolognak, mintha az új kormány a csehek ellen alakulna: egy tárcanélküli miniszteren kívül senki se jut be a kormányba a csehországi német képviselők közül. A kormányt lehetőleg oly emberekből alakítják meg, akik a cseh-német viszálykodásban semmiképpen sincsenek érdekelve. Báró Beck azt hiszi, hogy egy ilyen kormánynak sikerülne a németeket és cseheket parlamenti uton kibékíteni, legalább egyelőre. Valószínű, hogy vasuti miniszterré Sylvestert, vallás- és közoktatásügyi miniszterré Chiarit, kereskedelmi miniszterré Lechert, igazságügyi miniszterré Skedit, közmunkaügyi miniszterré Liechtenstein herceget, földmívelésügyi miniszterré Morsey bárót, belügyminiszterré pedig vagy Bie-

nerthet, vagy Weiskirchner, a képviselőház elnökét nevezik ki. Nemzetiségi, tárcanélküli miniszterre a következők vannak kiszemelve: a németek részére Pacher vagy Pergelt, vagy Schreiner, a csehek részére Celakovszki, a lengyelek részére Glombinszki, a rutének részére pedig Vaszilko.

Ujabb jelentések szerint báró Beck miniszterelnöknek a pártok vezetőivel folytatott tárgyalásai főleg két pont körül forogtak és arra terjedtek ki először, hogy mely pártok kívánnak résztvenni a kabinetalakításban és hogy mily kívánságaik vannak a tárcaik betöltése tekintetében, másodsor, hogy milyen garanciákat ajánlanak a többségi pártok a parlament munkaképessége tekintetében, illetve arra nézve, hogy a sürgős javaslatok idejekorán elintézhettek legyenek. Az általános benyomás az, hogy a helyzetet lehetséges lesz részlegesen orvosolni és főleg a csehek kívánják, hogy dr. Marchet és dr. Derschatta miniszterek maradjanak hivatalban. Folyó hó 8-ig, amikor báró Beck a császár előtt meg fog jelenni, valószínűleg nem is lesz döntés. Ez csak az esetben várható, ha a cseh miniszterek lemondási kérvényüknek azonnal való elintézését követelnék. Ez esetben a határidő jelentékenyen megrövidülne. November 8-án báró Beck a megfelelő előterjesztéseket megteszi a császárnak és valószínűleg az egész kabinet lemondását fogja benyújtani. A dolgok további alakulására nagy befolyással lehet a cseh pártok végrehajtó-bizottságának e hó 5-én Prágában tartandó ülése. Valószínű, hogy az ülés az ifjucseheknek a pártok szervezéséből való kilépésével fog végződni. Ez esetben a csehek képviselője az eddig követett politikától eltérően fog cselekedni.

A keleti kérdés.

— Oroszország jegyzéke. —

Budapest, november 3.

Ma érkezett meg külügyminisztériumunkba Oroszország jegyzéke a konferencia összehívása céljából. Az orosz jegyzék érinti Bosznia annexióját is, melynek tárgyalása esetén tudvalevőleg Ausztria-Magyarország nem vesz részt a konferencián. Szerbia és Montenegró kompenzációjáról is említést tesz a jegyzék, amiről diplomáciánk szintén nem akar tárgyalásokba bocsátkozni. Az orosz jegyzék csak mitn kívánalmakat említi e programponthoz, de oly hangon, mely kétségtelenné teszi, hogy Oroszország ragaszkodik azok megvitatásához. Sőt, ha megerősítést nyer az a hír, hogy az orosz kormány elrendelte három hadtest mozgósítását, akkor bizonyos, hogy Oroszország követelésének katonai intézkedésekkel is sulyt fog adni. A mozgósításról szóló híreket ugyan már ma megczáfolják azzal, hogy csak csapatszemlérről van szó, de e katonai parádé könnyen válhat katonai demonstrációvá.

Az a tegnapi elterjedt hír, hogy Oroszország tiltakozott Bosznia annexiója ellen, nem nyert megerősítést, de bizonyos, hogy Oroszország a szerb trónörökösnek ehhez hasonló ígéreteket tett, mert György herceg igen nagy reményekkel távozott az orosz fővárosból. Ennek dacára Belgrádban nagyon nyomott a hangulat, mert az angol és orosz követ figyelmeztette a szerb kormányt, hogy a lakosság provokáló magatartását szigorú intézkedésekkel ellensúlyozza, nehogy Ausztria-Magyarország okot találjon háborus lépésre. Ennek dacára Szerbia igen sulyos katonai intézkedéseket tett a határ mentén, melyek egy cseppet sem bizonyítanak a belgrádi kormány békeszeretete mellett.

Ma a következő híreket kaptuk:

Lesz-e konferencia?

Bécsből jelentik, hogy az orosz konferencia-programm már megérkezett a külügyi hivatalba és a már ismert és több ízben közölt pontokat tartalmazza. Ez a program lesz a hatalmak között létesítendő tanácskozás tárgya s a megegyezés esetén a konferencia anyaga. Egyedül csak az lehet Oroszország célja a program közlésekor. Ezt a szándékot azonban Oroszország Bosznia annexiója ellen való hivatalos állásfoglalásával — ha ugyan ez az állásfoglalás valóra fog válni — önmaga czáfólná meg. Bár Oroszországnak a Bosznia annexiója ellen tiltakozó jegyzéke s az a kijelentése, hogy az annexiót el nem ismeri, még nem érkezett meg Bécsbe, mégis nem lehetetlen, hogy Oroszország fog tenni ilyen kijelentéseket, mert ezek megfelelnek annak a fordulatnak, melyet Oroszország az utóbbi időben a pánszláv politika felé tett. Erre mutat a szerb trónörökösnek a császár udvarában való ismételt ünnepélyes fogadtatása, annak a György trónörökösnek, aki közvetlenül Pétervárra való utazása előtt háborúra izgatta a belgrádi néptömegeket a szomszéd monarchia ellen és ugyanazon politikai irányban indult Oroszország tiltakozó jegyzéke Bosznia annexiója ellen; csak hogy Oroszország ezáltal lehetetlenné tenné a konferencia létrejöttét, mely mégis kívánatos, mert Ausztria-Magyarország sohasem kívánta a hatalmaktól az annexió elismerését, hanem csak az annexió tényét, az uralkodó felségjogainak Boszniára való kiterjesztését kövölte velük és ha Oroszország egy jegyzékben kijelentené, hogy ezt az elismerést megtagadná, akkor egy olyan kérdésre adna feleletet, melyet mi sohasem intéztünk hozzá.

Oroszországnak egy ilyen hivatalos nyilatkozata azonban az annexió tényének vitás voltát is nyitva tartaná, ezt az álláspontot pedig Ausztria-Magyarország sohasem akceptálhatná. A konferencia főtárgyának felfogásában való ily eklatáns ellentét mellett Ausztria-Magyarország semmi szín alatt sem vehetne részt a konferenciában, ami természetesen a konferencia tervének hajótörésével volna egyenlő. Mindazonáltal nincs kizárva, hogy Oroszország ezzel az el nem ismeréssel csak nyomást akar gyakorolni a monarchiára, hogy ezáltal a konferencia többi pontjaira nézve Oroszország bizonyos szándékai érdekében fogékonyabbá tegye.

Londoni jelentések szerint a konferencia meghívásáról szóló hírek bizonyára koraiak. Olyan konferencia mindenesetre lehetetlen volna, amely megakadályozná, hogy a legutóbbi eseményeket valamely formában tárgyalják és valószínű, hogy Oroszország vonakodnék ilyen konferenciában részt venni s a többi nagyhatalom, amely Oroszországgal egyértelműen jár el, nem küldené el képviselőjét ilyen konferenciába. De legalább épp oly valószínűtlen az is, hogy Oroszország kijelentette, hogy nem hajlandó elismerni Bosznia annexióját, bármilyen formában terjesztették is Európa elé. Oroszországnak tudnia kell, hogy az annexiót csak Ausztria és Magyarország ellen való sikeres háború által lehetne meg nem történné tenni, már pedig Oroszország most épp oly kevésbé akarja a háborút, mint a többi hatalom.

A „Daily Telegraph“ ma félhivatalosan jelent, hogy a Balkán-dolgokban nem merült föl újabb mozzanat, s hogy a konferenciáról való tárgyalás, bár lassan, de kielégítően halad előre.

Az orosz jegyzék tartalmáról más forrásból a következőket jelentik: E jegyzékben Oroszország kijelenti, hogy konferenciát szándékozik összehívni oly célból, hogy Bulgária függetlenségének kimondásával és Bosznia-Hercegovina annexiója folytán felmerült kérdések elintézhettek legyenek. A szóbanforgó jegyzékben Oroszország felsorolja mindazon

kérdéseket, amelyekkel a konferenciának foglalkoznia és amelyeket megoldania kell, de tartózkodik attól, hogy a megoldás módját is megjelölje. A jegyzék szerint a konferencia programján a következő kérdéseknek kellene szerepelniök: 1. Bosznia-Hercegovina annexiója. 2. Bulgária függetlenségének kimondása és az ezzel összefüggő közjogi kérdések, valamint ama kártérítés ügye, amelylyel Bulgária Törökországnak tartozik. 3. Azon kompenzációk, amelyek Szerbiának és Montenegrónak adandók. 4. A kapituláció és az idegen postahivatalok intézményének megszüntetése Törökországban. A jegyzékből tehát kitűnik, hogy az a hír, mintha Oroszország az annexió ellen tiltakoznék, nem felelt meg a valóságnak. A tiltakozásról szóló értesítések, amelyek az összes lapokat bejárták, valószínűleg hivatalos forrásból erednek ugyan, de semmi esetre sem orosz forrásból. Jó lesz mindenesetre figyelembe venni, hogy Pasics Nikola ez idő szerint Pétervárott van és aki ez államférfiu működését és módszerét ismeri, érteni fogja, hogy miként kerültek Oroszország felől a tiltakozásról szóló hírek az egész európai sajtóba.

Jól értesült körökben azt beszélik, hogy elrendelték az előkészületeket az odesszai, kievi és pétervári hadtestek mozgósítására. A hadügyminisztériumban biztosítanak felőle, hogy ez a rendelkezés csak rendkívüli csapatszeme céljából történt.

A szerb trónörökös sikerei.

Pétervárott általánosan az a hír van elterjedve, hogy a csár kötelezőleg megígérte György trónörökösnek, hogy Oroszország az annexiót nem fogja elismerni. Híre jár, hogy pétervári szerb követé Popovics helyébe Pasicsot fogják kinevezni.

— Oroszországba való kiküldetésem nagyon sikeres volt. Meg vagyok róla győződve, hogy Oroszország sohasem fog bennünket elhagyni. Azt tanácsolják nekünk, hogy várjunk és ne legyünk idegesek. Nos hát mi várni is fogunk, mert az igazság és a törvény a mi részünkön van, de ha a tervezett konferencia, vagy más események nem a mi javunkra ítélik ki, el vagyunk tökévelve rá, hogy saját veszélyünkre és felelősségünkre fogunk cselekedni.

György szerb trónörökös elutazása előtt Silenke tanárt fogadta és felkérte, hogy közölje a „Novoje Vremia“-val, hogy utjának eredményével nagyon meg van elégedve és hogy peterhoi kétszeri kihallgatását Oroszországnak iránta és hazája iránti gondoskodásnak és rokonszenvenek tudja be. A csár ma egy órási kihallgatáson fogadta a дума elnökét, aki a дума egyes osztályainak munkájáról tett jelentést. A csár hosszas beszélgetést folytatott a дума elnökével a külpolitikai helyzetről, mely alkalommal az elnök tolmácsolta a дума és az egész közvélemény meglegedését azzal az eljárással, amelyet a csár egyrészt a дума iránt, másrészt a nemzetközi helyzettel szemben tanusított.

A csár válasza királyunknak.

Gróf Berchtold osztrák-magyar nagykövetnek tegnapi kihallgatása alkalmával a csárnál tudtára adták, hogy a csár választát Ferencz József király levelére a napokban elküldik Bécsbe, ahol az orosz nagykövet fogja átnyújtani. A kihallgatáson, mely nagyon szívélyesen folyt le, a csár egyedül volt a nagykövettel.

Balkáni vasut-tárgyalás.

Arról értesülünk, hogy a magyar, osztrák, török, bolgár és szerb államok közötti személyes és áruhátszabások ügyében e hó 4. és 5. napján érdekes értekezletek lesznek Budapesten, a m. kir. államvasutak igazgatóságában. Az a körülmény, hogy a török és bolgár vasutak képviselői kénytelenek lesznek egymással tárgyalni, nagyon pikáns színezetet ad e találkozásnak, mert tudvalevő, hogy Bulgária a török vasutak egy részét egyszerűen elemelte, ami ellen a török vasutak vezetősége erőlyes hangu körlevélben fejezte ki tiltakozását.

Szerbiát leintették.

Belgrádban pánikszzerű izgalom fogta el ma a kedélyeket. Az orosz és angol nagykövetek t. i. megjelentek a külügyminisztériumban és kormányuk nevében azt a tanácsot adták, hogy a szerb kormány gondoskodik a szerb nép provokáló magatartásának megszüntetéséről, nehogy Ausztria-Magyarországnak alkalom adassék a háborus lépések megtételére. A szerb kormány a legnagyobb titokban tartotta a nagykövetek látogatását, mert a népet mindvégig abban a hitben akarta tartani, hogy a trónörökös és Pasics oroszországi utazásának nagyon kedvező eredményei vannak. Ma este azonban a követek látogatása kitudódott és óriási izgalmat keltett. Az emberek ezenkívül kalandos híreket is ujságotak egymásnak, így többek között azt, hogy osztrák csapatok Semendriát már is megtámadták. A városban egyre tartja magát a hír, hogy a kormány bizalmas közléseket kapott, amelyek arról szólnak, hogy Ausztria-Magyarország erősen készül a háborura, éppen ezért ma az egész belgrádi helyőrséget készenléthe helyezték és csapatokat indítottak Obrenovac és Semendria felé. Azt a hírt is kolportálják, hogy Hercegovinában montenegróiak felrobantottak egy osztrák erődöt. Ebből a híresztelésből annyi igaz, hogy a szerb helyőrségek tegnap este óta készenléthe állanak és hogy a Duna-Szávamenti erődöket megerősítették.

Ujabb jelentések szerint tegnap este 9 órakor egy gyalogezred, két század lovasság és egy tüzérrüteg azon parancsot vették, hogy haladéktalanul induljanak Brocka irányába. Ezen intézkedés városszerzte nagy feltűnést keltett és különböző ellentmondó híresztelésekre adott okot. Az esetről a következő kommunikét adták ki:

A tegnap este Belgrádban uralkodó izgatottság, melyből kifolyólag az ujságtudósítók riasztó táviratokat intéztek lapjaikhoz, okát abban a hirben találja, hogy Ausztria-Magyarország hirtelen megtámadta Szerbiát. E hír később alaptalannak bizonyult. Mint-hogy Szerbia magatartása minden tekintetben korrekt, e híresztelés csak pillanatnyi izgatottságot szült. A belgrádi helyőrség néhány csapatának tegnapi hirtelen elindulása csak óvintézkedés volt, tekintettel az uralkodó izgatottságra. Teljes bizottsággal remélhető, hogy ezen intézkedés teljes megnyugtatóssal lesz a közönségre. A szkupstina ülését egy már sokkal korábban hozott határozatnak megfelelően hívták egybe, amely határozat értelmében a szkupstina bár a még el nem készült 1908. évi költségvetési javaslat elkészültéig elnapoltatott, időről-időre informálásokat céljából mégis egybehívandó. Szerbia magatartását néhány szóban lehet jellemezni és összefoglalni: Szerbia korrekt magatartásban várja a nagyhatalmak konferenciájának döntését.

A török helyzet.

Törökország, mihelyt a redif-tartalékosok gyakorlataikat befejezik, a rendes létszámon felüli csapatokat el fogja bocsátani. Ez valószínűleg már néhány nap múlva megtörténik.

Megerősítést nyer, hogy Konstantinápoly közvetlen közelében egy banda jelent meg. Ed-dig még nincs megállapítva, vajjon bolgár bandáról van-e szó és lehetséges, hogy az csak közönséges rablóbanda. A „Jeni Gazetta“ távirata szerint a banda megkísérelte Cserköskéj (Konstantinápolytól a 12-ik állomás) megszállását, azonban visszaverték és jelenleg üldözik. Drinápolyból is 300 ember csatlakozott az üldöző csapatához.

Ifju-török körökben arra törekszenek, hogy a Balkán-államokat közelebb hozzák egymáshoz. Az ifju-törökök elő fogják mozdítani a Balkán koncentráció tervét, hogy aztán szövetséget hozzanak létre Törökország és e koncentráció között.

A Frankfurter Zeitungnak jelentik Konstantinápolyból, hogy a szultán az Yldiz-garnizonnak három-ezer főre való leszállításába ma beleegyezett.

Szerbia új fővárosa.

Tegnap Belgrádban több óra hosszáig tartó minisztertanács volt, melyen elhatározták, hogy a szkupstinát ma délutánra ülésre hívják össze. A „Szerbia“ című napilap jelenti, hogy ezen az

ülésen afelett fognak határozni, vajjon áttegyék-e a király székhelyét Belgrádból az ország belsejébe.

Merénylet a monltorok ellen.

Mióta monitor-hajóhadunk az All-Dunán horgonyoz, többször híre járt, hogy a szerbek merényletet akarnak elkövetni az egyes hajók ellen. E hírt a szerbek, úgy látszik, valóra akarták váltani, mint az a következő zimonnyi jelentésből látszik:

Szombaton éjjel az egyik hadihajó őrszeme egy sötét tömeget látott a hajó felé közeledni a vizen. A viz alig locsont az alak közeledtére. Az őr erősen kezdte figyelni. Amikor alig volt tíz lépésnyire az alak, kivethető volt egy uszó emberi fej. A test a vízben volt. Az ember karja az uszánál lassan és vigyázva szelte a vizet, lehetett látni, hogy az örököt akarja kikerülni, azért uszik olyan óvatosan. Az őr a hajó korlátjánál állt és erősen figyelte az uszó ember minden mozdulatát, de ő óvakodott elárulni azt, hogy észrevette a közeledő alakot. Eközben az uszó ember a hajó oldalához ért. Az őr előre hajolt a korlátan és látta, hogy az ember a hajó aljánál megállapodik és ott valamivel odaerősíti magát a hajó oldalához. Éppen akkor ért az őrhöz az ellenőrző őrszeme. A katona jelentést tett az őrség parancsnokának a látottakról. Az őrség parancsnoka pedig a hajó kapitányának tette meg azonnal jelentését, elmondta azt is, hogy a gyanus ember még most is ott tartózkodik a hajó alján. Azért nem szólították meg, mert könnyebb lesz elfogni az embert, ha két-három katona a vízbe megy és ott letartóztatja. A hajó kapitánya három jó uszó katonát egy altiszt vezetésével kiküldött a vízben levő ember elfogatására. A négy ember óvatosan leereszkedett a vízbe és vigyázva uszott a hajó azon része felé, ahol az ismeretlen alak tartózkodott. A katonák olyan vigyázva és csendben usztak, hogy a munkájában elmerült ember észre sem vette közeledésüket. A katonák egészen közelébe mentek és ott egyszerre támadtak rá a gyanus munkát végző emberre. Pár percig tartó borzalmas birkózás vette kezdetét a Duna habjaiban, mely végre is a katonák győzelmével végződött. Összekötözve vitték a Dunában elfogott embert a hajó kapitánya elé. A kapitány parancsára kihallgatták és átmotozták a gyanus embert. Minden szépítgetés nélkül vallotta meg szándékát. Azt mondta, ő jó szerb és fáj neki az, hogy a svábák elrabolták a szerbektől Boszniát és ezért bombával fel akarta robbantani a hadihajókat. Erre a célra hozott magával három egy kilós ekrazit robbanószert. Az egyik csomagot éppen ebbe a hajóba akarta elhelyezni. Neki nincs mit vesztenie, saját életével nem törődik, tegyenek vele, amit akarnak. Neve Malusevic Spázó, negotini gazdálkodó.

Az esetről még szombath éjjel jelentést tettek a hajóraj parancsnokának is, aki személyesen jött át kihallgatni Malusevicet. A Malusevicnél talált robbanószert elkobozták és erős őrizet alatt a katonai puskapor-raktárba szállították. Malusevicet vasárnap reggel Péterváradra szállították. Ha Malusevic terve sikerül, azzal a három kiló ekrazittal levegőbe röpi a Zimonynál tartózkodó összes hajókat.

E merényletről szóló híre a Budapesti Tudósító a cs. és kir. haditengerészeti parancsnokságtól azt az értesítést kapta, hogy ott az esetről semmit sem tudnak.

Megzáfolt mozgósítás.

Egy fővárosi lap állítólagos hiteles forrásból közli, hogy október 30-án a bécsi arsenálból harmincz vasuti kocsin egyenkint tizenöt tonna ágyut, ágyutalpat és megfelelő töltényt szállítottak Bosznia-Brod felé. A „Budapesti Tudósító“-t e hírrel szemben a közös hadügyminisztérium távirati uton arról értesíti, hogy illetékes helyen ilyen rendelkezésekről és szállítmányokról semmi tudomással sem bírnak; e hírek eszerint ugyanazon koholt riasztó hírek sorába tartoznak, amelyeket a legutóbbi időben rendszeresen igyekeznek a sajtóban elhelyezni és amelyeket éppen azért a legnagyobb óvatossággal kell fogadni.

A horvát koalíció és a bosnyák annexió.

Zágrábból jelentik: A horvát-szerb koalíció tagjai már most élénken foglalkoznak a

magyar parlament legközelebbi munkaprogramjával. Különösen a bosnyák annexió kérdése áll a vitaközös homlokterében. Erre nézve különösen a jogpárt tagjai el vannak tőkévelve, hogy az illető javaslat tárgyalásánál a horvátok álláspontját minél részletesebben kifejtse. Ugy látszik, hogy e kérdésben úgy Ausztriában, mint nálunk az összes horvát pártok egyöntetű eljárásra készülnek. A horvát delegátusok legutóbb az osztrák delegáció horvát és szlovén tagjaival többször érintkeztek, mely alkalommal mindannyiszor a bosnyák kérdés képezte a megbeszélés tárgyát. Hír szerint a horvát képviselők az összes délszláv osztrák képviselőkkel konferenciát fognak tartani, még mielőtt a bosnyák kérdés a parlament elé kerülne, hogy az egyöntetű eljárást biztosítsák. A koalíció szerb tagjai egyelőre tartózkodó álláspontot foglalnak el, mert elvi felfogásuk az, hogy az összehívandó bosnyák népképviselő van hivatva arra, hogy határozon Bosznia és Herzegovina hovatartozóságára nézve. De az annexió megmásíthatlan tényét tekintve, valószínű, hogy a szerbek is csatlakozzanak a horvátok álláspontjához.

Legújabb híreink.

A Massalia nevű gőzös ma Szerbia részére szállított hadiszerekkel megrakodtan Szalonikibe érkezett. Valószínű, hogy a kirakodásra épp oly kevésbé kapja meg a kikötői hatóságok engedélyét, mint a tegnapi érkezett Ménfisz nevű francia gőzös. A török kormány az engedély megadása iránt tárgyalások folynak.

Néhány nappal ezelőtt a bolgár kormány, tekintettel a keleti vasut bulgáriai vonalának okvetlenül keresztülviendő kisajátítására, felszólította a vasutigazgatóságot, hogy lépjen tárgyalásokba a bolgár kormányral a beváltás ügyében, a kormány által nem alkalmazott hivatalnokokat bocsássa el azonnal és intézkedjék az ezek által lakott lakások azonnali kiürítése iránt. Ma délután a német és az osztrák-magyar ügyvivő a keleti vasut érdekeinek védelmére tiltakozó iratot nyújtottak át a bolgár kormányra, amelyben utalással arra, hogy vasuti vonal kisajátítása lehetetlenség, kijelentik, hogy a jelzett hivatalnokok elbocsátása és kilakoltatása az ügy jelen stádiumában keresztülvihetetlen és hogy a tárgyalások megkezdése nem történhet meg mindaddig, míg a bolgár kormány a török kormányral, mint a vasut tulajdonosának képviselőjével, nem tisztázta az ügyet.

KÜLFÖLD.

A német császár nyilatkozata. A „Nordd. Allg. Ztg.” által ecsetelt tényállás a „Daily Telegraph”-ban megjelent császári interjú ügyében kiinduló pontja lesz a birodalmi gyűlésen a kormányhoz intézendő interpellációnak, amelyet a „Nationalzeitung” szerint a nemzeti liberálisok fognak benyújtani és Bassermann képviselő fog megokolni.

A „Times” berlini levelezője Vilmos császár állítólagos nyilatkozatait közli, melyeket a császár 1907 nyarán egy francia politikus előtt tett:

— Két veszedelem — mondotta volna a császár — követeli meg az európai hatalmak egységét: a sárga veszedelem és az amerikai gazdasági veszedelem. Amikor pár év előtt a sárga veszedelemről beszéltem, azt mondták, hogy bolond vagyok és most Kielben két japán hadihajó készül, amelyek a legjobbak valamennyi között.

A szövetségtanács külügyi bizottsága hír szerint nemcsak az ismeretes császár-interjú miatt tart ülést, hanem azért is, hogy a kancellárnak alkalma nyíljen a keleti kérdésben nyilatkozni. Holnap a képviselőház ülésén a konzervatívok, szabadelvűek és nemzeti liberálisok nevében interpellálni fognak és ki fogják emelni azt a súlyos károsodást, amelyet a császár meg gondolatlan nyilatkozata okozott. Az interpellációt követő vitát másnapra halasztják. Az ülés előtt a kancellár a pártvezérekkel tanácskozni fog arról, hogy az interpellációnak, miként lehet valamely gyengéd és a császárra

nézve kiméletes formáját megadni. Ha a tanácskozások nem vezetnek eredményre, Bülow nem is fog felszólalni. A block-pártok hajlandóknak látszanak arra, hogy a kancellárral szemben előzékenyek legyenek és tekintettel a külpolitikai helyzetre, ez idő szerint nem akarnak változást felidézni. Az afférnek előreláthatólag Schön államtitkár és Ramann titkos tanácsos lesznek áldozatai, akik szabadságon voltak ugyan a kérdéses időben, de szemükre vetik, hogy a keleti bonyodalom kitörésekor szabadságukat nem szakitották félbe.

Az osztrák képviselőház és a császárijubileum. A Bohemiának jelentik Bécsből, hogy az osztrák képviselőház az uralkodó hatvan éves jubileuma alkalmával, december 2-án diszülést fog tartani, amelyen a miniszterek, képviselők és a képviselőház hivatalnokai diszruhában fognak megjelenni. Előzőleg a császár kihallgatáson fogadja a képviselőház hódoló küldöttségét. A ház ülésén elsősorban az elnök mond beszédet, majd pedig az egyes pártok szónokai szólnak fel. Ugyanazon napon az urakháza is ülést tart.

Osztrák tartománygyűlések. A galicziai tartománygyűlés mai ülésén a községi bizottság törvényjavaslatot terjesztett elő, amely szerint Krakkó város a krakkói és velicskai kerület 11 szomszédos községével, valamint 6 szomszédos birtokterülettel egyesítsék, miáltal nagy Krakkó 150.000 lakossal létesítenék. A törvényjavaslatot élénk helyeslés mellett második és harmadik olvasásban egyhangulag en bloc egyhangulag elfogadták.

A cseh tartományi választmány mai ülésében elhatározták, hogy hódoló küldöttséget menesztenek Béche, amelynek feladata lesz tolmácsolni a lakosság legalázatosabb üdvözlését a császárnak uralkodói jubileuma alkalmából. A tartományi főmarsall felhatalmazta, hogy a küldöttség számára audienciát eszközöljön ki a császárnál.

Egyiptom az alkotmányért. Az egyiptomi lapok élesen elítélik Gorst Eldon angol diplomáciai ügyvivő nyilatkozatát, amely egyszerre megsemmisítette Egyiptom lakosságának azt a reményét, hogy alkotmányt fog kapni. A nemzeti párt vezetősége, amelynek törekvéseit az angol ügyvivő különösen megbélyegezte, nyílt levelet intézett Gorsthoz és tiltakozik a támadás ellen. A nemzeti párt vezetősége egyuttal kijelenti, hogy tovább fog küzdeni a függetlenségért.

Német pénzügyi reform. A birodalmi gyűlés elé a birodalmi pénzügyi reformról terjesztendő törvényjavaslat szerint a pálinka vétele és eladása nagyjában a birodalomra ruháztatik át. A rendes eladási árákként határozatlik meg, hogy a birodalmi pénztár 220 millió márka tiszta bevételt kaphasson. A soradót a törvény mintegy 2 márkával emeli a kész sör hektoliterjeként. A bortörvényjavaslat a belföldön palackokba töltött és a külföldről palackokban behozott bort általános palackadóként és progresszív pótdóként veti alá. A dohányánál a csomagolásnak megfelelő új adózási rendszert létesítenek. Szivaroknál az adótétel 4-től 96 márka ezrenként, szivarkánál 1.50—24 márka ezrenként, finoman vágott dohányánál 0.80—12.80 márka kilogrammonként. A külföldi dohányra vonatkozó érvényes vámtétel, valamint a belföldi közönséges dohányra vonatkozó adótétel változatlan marad. A hirdetési adó hetenként egyszerrel többször megjelenő hirdetési lapoknál a példányszám arányában 2—10%-a a hirdetési árnak. Hetenként egyszer vagy nagyobb időszakonként megjelenő hirdetési lapok a hirdetési ár 10%-át fizetik adó fejében. Az örökösödési adó az egész hagyatékra vonatkozik, tehát a gyermekek, valamint a házastársak örökségére is. Az adó 20—30.000 márkás hagyatéktól kezdve ½%-tól 3%-ra emelkedik, mely utóbbi a millió márkás hagyatékból 1.5%-ot vonnak le. A rokonok törvényes örökségi jogát a házastársakra és első és másodrendű oldalrokonokra szorítják, a távolabbi rokonok helyére a kincstár lép. A javasolt adókból pálinka után 100 millió, dohány után 77 millió, sör után 100 millió, bor után 20 millió, hagyatékok után 92 millió, villamosság és gáz után 50 millió, hirdetések után 33 millió márkát vesznek számításba, összesen tehát 475 millió márkát.

Az amerikai elnökválasztás.

— Taft és Bryan mérközése. —

Budapest, november 3.

Amerikában ma reggel kezdődött a nagy küzdelem az elnöki szék körül. Két zászló leng: egyikén Taft, a másikon Bryan neve. És a zászlók körül a hívek óriási tábora, amely ma reggel óta lelkesen küzd a maga embere mellett.

Taft, a mostani elnök barátja, elveinek hirdetője, Bryan ragyogó szónok, embertömegeken uralkodó, mindenkit magával ragadó temperamentum.

Ezelőtt tizenkét évvel, 1896-ban is elnökjelölt volt. Kis híjja volt, hogy meg nem választották. Az akkori választási kampány során történt ez az epizód: Egy igen öreg urihölgy szólította meg Bryant és engedelmet kért, hogy néhány észrevételt tegyen.

— Parancsoljon, asszonyom — felelt szolgálatkészen Bryan, az elnökjelölt.

— Lásza uram, én a nagyanyja lehetnék önnök... ne vegye rossz néven, ha jó szerencsét kívánok önnek. Azt kívánom ugyanis, hogy ne válasszák meg.

— Hogyan, asszonyom?

— Elismerem az ön ragyogó képességeit, elismerem rátermettségét — de mégis kívánom önnek, hogy még most ne legyen elnök. Híszem oly fiatal! Alig harminczöt éves! Lépjen fel tíz év múltán; meglásza: akkor megválasztják.

Tizenkét év múlt el azóta és Bryan megint a nagy küzdelem egyik zászlójára íratta nevét és úgy látszik, mintha az öreg hölgy jóslata most megvalósulhatnék. A tizenkét év előtti egyszerű ügyvédből a jelenkor legkiválóbb és legismertebb politikusa lett. Népszerűsége pedig szinte határtalan.

De ezen népszerűség dacára is megtörténhetik, hogy mégis csak Taft neve kerül ki győztesen a grandiózus mérközésből. Mint különlegesen az elnökségre predestinált férfit ismerik általánosan és az a nézet van róla meggyőződésszerűen elterjedve, hogy szerencsésen egyesíti magában Mac Kinley és Roosevelt előnyös tulajdonait: nem ismeri a fáradalmat; mindig szorgalmas és mindig fiatalos. Bár mindössze ötvenegy éves, már eddig is oly feladatok elé állította az élet, amelyek kiváló férfit feltételeznek és amelyeket Taft fényesen oldott meg.

Daczára, hogy gazdag szülők gyermeke, karrierjét a saját szorgalmának és vasakarátának köszöni. Egyetemi tanulmányai befejeztével riporter lett, később államügyész, 1890-ben főbíró Ohióban, majd a Filippini-szigetek polgári kormányzója, végül az Unió hadügyminisztere lett.

Mind a két jelölt egyként kiváló és a választásból, bármelyik mellé áll a szerencse, vagy az igazság, az Unió okvetlen szerencsét merit.

A mai nap mozgalmairól a következő sürgönyök számolnak be:

Ma reggel hét órakor (newyorki időszámítás szerint, ami az európai idő szerint déli egy óra) kezdődött meg Amerikában az Egyesült-Államok elnökének megválasztása. Ez alkalommal az elnököt választó kongresszust választják. A választás eredménye legjobb esetben este nyolcz órára lesz ismeretes, amely idő az európai időszámítás szerint szerda hajnali két órák felel meg. Az eddigi elnök, Roosevelt, lelkesülten nyilatkozott Taft jelölt kilátásairól, másrészt azonban a demokraták is teljesen biznak győzelmükben. Az elnökválasztással egyidejűleg folyik a képviselőtestület tagjainak megválasztása is és több államban a kormányzó megválasztása. Mint minden alkalommal, a mostani választáson is folynak a fogadások, de csodálatosképpen ez alkalommal sokkal kisebb méreteket öltenek, mint azelőtt. Így például a Wallstreeten ez alkalommal csak 400.000 dollárt tesz ki a fogadások összege, míg a legutóbbi elnökválasztáson a 2.400.000 dollárt is meghaladta.

Egy newyorki kábelsürgöny jelenti: A választási harcban résztvevő amerikai elnökjelöltek megvisszatértek lakhelyükre, ahol a választási eredményeket bevárják. Bryan utolsó agitációs beszédét tegnap tartotta meg Linkolnban, míg Taft Johnstonban Ohio államban beszélt. Bryant a két hónapos választási campagne nem viselte meg. Jó egészséggel örvend, míg Taftot elfárasztották az izgalom, ugyanyira, hogy néhány napi pihenőre van szük-

sége, amíg ismét talpra állhat. A republikánusok még mindig biznak a sikerben és azt állítják, hogy kflátásaik a legjobbak. A demokraták viszont kijelentik, hogy győzelmük kétségtelen, mert nyugaton egész államok állottak melléjük. New-York nagy izgalomban várja a választások eredményét. A választási felügyelők a legszélesebbkörű előkészületeket és intézkedéseket tettek meg, hogy a választási mozgalmakat követő izgalom ne vezessen a rend megbontására.

New-Yorkból jelentik éjjel: Az elnökválasztási harc óriási izgalmat kelt városzerte. A felhőkarczólkon nagy villamos reflektorokat alkalmaztak, amelyek ötven mérföldnyi távolságba vetítik a választás eredményéről percről-percra beérkező híreket és számarányokat. Az utcákon ezrekre menő izgatott tömegek hullámanak, melyeknek száma óráról-órára szinte félelmesen nő. Az előkelő vendéglők összes asztalaikat már tegnap lefoglalták egyes társaságok számára, amelyek győzelmi lakomákat készítenek megtartani. Eközben a jelöltekre való fogadások is egyre folynak. A Taft-ra való fogadások arányszáma 3:1. Látható tehát, hogy a republikánusok győzelmi kilátásai tegnaptól mára hatalmasan megnövekedtek, hiszen tegnap ez a viszonyszám 5:1 volt. Mindamellét kétségtelen, hogy a választásból Taft neve fog diadalmasan kikérülni, de az sem szenved most már kétséget, hogy többsége nem lesz olyan impozáns, mint ahogy azt még tegnap is bizony remélték. A választási harc izgalmaira mi sem jellemzőbb, mint az, hogy tegnap este, tehát a választás előestéjén, titokzatos büntény nyomára jutott a rendőrség. Egy vendéglő előtt vérbe fagyva és holtan találták Kellyt, a Tamanyhall főnökét.

A Polónyi—Lengyel-pör.

— A kuriai tárgyalás első napja. —

Budapest, november 3.

Zajos napoknak csöndes utójátéka játszódik le a magyar királyi Kurián, ahol ma kezdték meg a Lengyel Zoltán által beadott semmisségi panaszok tárgyalását. A lázas érdeklődésnek, amely a pört kísérte, nyoma sincs, az ünnepélyes csöndben folyó tárgyalásra alig néhány ember kíváncsi.

A Kuria I. büntető tanácsának ülésében ült össze a tanács, amelyben Bernáth Géza másodelnök elnökölt. Kis terem, a parlamentre néző két ablakkal. A zöldasztal körül a tanácsnak hét tagja ül, külön asztalkánál a koronaügyész, a védő és a magánpanaszos képviselője foglalnak helyet. Se Polónyi Géza, se Lengyel Zoltán nem jöttek el a tárgyalásra, amely előreláthatólag három napig fog tartani.

Megnyitják a tárgyalást.

Pontban tíz órakor foglalta el helyét a bíróság. Bernáth Géza elnök jobbján Válcái Bertalan, az ügy előadója ült. A tanács többi tagjai voltak: Zsigmondovics Mihály, Tarnai János, Szegheő Ignác, Ribossy Kálmán és Vaikó Pál. Ezenkívül jelen volt még Weiss Károly, mint pótbíró arra az esetre, ha egy bírót helyettesíteni kell. A jegyzői tisztelet dr. Ráth István írásbíró töltötte be.

Megnyitva az ülést, az elnök konstataulta, hogy a felek törvényesen megidéztek és hogy a koronaügyészség részéről Székely Ferencz koronaügyész jelent meg. Lengyel Zoltán védője, dr. Vázsonyi Vilmos nem jött el, de megjelent Polónyi Géza képviselője, dr. Polónyi Dezső.

Ezek után Válcái Bertalan előadó hozzáfogott a per anyagának ismertetéséhez. Előterjesztésének folyamán megérkezett dr. Vázsonyi Vilmos védő s helyet foglalt a védői asztalnál.

Válcái Bertalan előadó az ügyek ismertetése után hozzáfogott az ügyészi vádirat ismertetéséhez, majd ennek megtörténte után vázolta az esküdszéki főtárgyalás lefolyását és részletesen ismertetette a főtárgyalás történetét bizonyítási eljárás részleteit abban a sorrendben, amint az az esküdszéki főtárgyaláson sorra került. Első volt a Beke-ügy. Ennek során ismertetette gróf Andrássy Gyula, gróf Nákó Sándor és Jeszenszky Géza vallomásait. A Dunagöz hajózási-Társulat ügyében Hívós József, Wellich Alfréd, Komlós ágost, Rózsavölgyi Gyula, Heltai

Ferencz, Szalágyi Aurél és Sándor Pál vallomásait ismertetette, valamint a vizsgálóbíró által kihallgatott Bauer Vilmos vallomási jegyzőkönyvét. A Közúti Villamos Vasút ügyének ismertetése volt a harmadik. Az inkriminált közlemény szerint Polónyi ebben az ügyben ötvenezer forintot kapott egy adóelengedési közbenjárásért. Ismertetésre került Laufer József, Heltai Ferencz vallomása, a védőnek a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó előterjesztése. A Cséry-ügyben Fischer M. Ignác, Cséry Lajos vallomásait és a védő bizonyítás kiegészítési előterjesztését ismertetette az előadó. A Gschwindt-gyár ügyében Heltai Ferencz, Gschwindt György vallomásai és a védő előterjesztése került ismertetésre.

A tárgyalás anyagát képező öt ügy után az előadó ismertetette a védelem előterjesztését az Erzsébet-téri kioszk bérletére, Ádám Béla kinevezésére, Polónyinak a bordély-ügyekben való szereplésére, a Szávay Gyula-féle sajtópörre, az Emmerling-féle hirdetési oszlopok ügyére, a Sáborszky-ügyre vonatkozó bizonyítási eljárás kiegészítési kérelmét.

Déli tizenkét órakor az elnök az ülést husz perczre felfüggesztette.

Szünet után.

Bernáth Géza elnök felolvasta teljes terjedelmében azt a végzést, amelyvel az esküdtbíróóság a védelemnek a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó fenti kérelmét elutasította.

Válcái Bertalan előadó ismertetette az e végzés ellen beadott semmisségi bejelentéseket, ismertetette a főtárgyalási elnök felhívását a felek kibékülésére vonatkozólag és dr. Schwarcz Vilmos esküdt szereplését, aki szintén a felekhez fordult, hogy béküljenek ki. Azonkívül felolvasta az ügyészségnek azt a bejelentését, hogy egy esküdt öt felkoreste s közölte vele az esküdték álláspontjának számszerű adatait és az ennek kapcsán támadt ismert incidens, Mahunka Imre pótesküdt szereplését, az ügyészségnek más esküdszékek delegálására vonatkozó kérelmét, a bíróságnak erre vonatkozó elutasító végzését és az ügyész semmisségi bejelentését. Következett a bíróság által megállapított kérdések, a vád- és védőbeszéd, a verdikt és az ítélet ismertetése. Ez utóbbit szó szerint olvasták fel. Felolvastatott a védőnek az ítélet ellen beadott semmisségi bejelentése, valamint a védelem részéről írásban beadott semmisségi panasz több főbb pontja, így az Ullmann esküdt érdekelttségére. Mahunka pótesküdt szereplésére, a tévesen behívott Beer J. Izidor esküdtre, a zsidó esküdték megfélemlítésére stb. vonatkozólag. Felolvastatott a Beer J. Izidor esküdtre vonatkozólag a hatóságok nyomozása, melyek szerint az esküdték között szerepelt Beer J. Izidor és e lajstromban felvett Beer J. Izidor ugyanaz.

Ezek után Bernáth Géza elnök felhívja a védőt, hogy kíván-e valamit még előterjeszteni.

Vázsonyi Vilmos védő kéri a Beer J. Izidorra vonatkozólag becsatolt telekkönyvi kimutatást és a semmisségi panaszhoz becsatolt előjárásági bizonylat felolvasását.

Székely Ferencz koronaügyész ezt nem ellenzi.

Vázsonyi Vilmos védő még kéri felolvasni azoknak az esküdtéknek közjegyző előtt tett vallomását, hogy a pörben megfélemlítve hozták meg először verdiktjüket, valamint a többi idevonatkozó és becsatolt közjegyzői okiratot.

Székely Ferencz koronaügyész ellenzi a felolvasást, mert ezek az okiratok a per állását nem is tangálják.

Válcái Bertalan előadó szerint, ha a semmisségi panaszt ismerteti, az okiratokat is ismertetnie kell.

Székely Ferencz koronaügyész megokolja, hogy miért ellenzi az okiratok felolvasását. Szerinte a védő még a tárgyalás alatt tudta az esküdtékre vonatkozó adatokat s mégis csak utólag állt elő a leleplezéssel. Azt mondták ugyanis az illető esküdték a közjegyző előtt, hogy Sándor Pál vallomása után nem merték felmenteni Lengyelt, mert félték a zsidóüldözéstől. Holott Sándor vallomásából ez nem következik, hogy Lengyel fölmentése esetén program történhetnék Magyarországon. Ő egyszerűen nem hiszi el, amit a közjegyzői okiratok mondanak. Itt pedig a Kurian ennek a bizonyítására hely nincs. Az esküdt szavazataért Isten és lelkiismerete

előtt felelős, a tárgyalás után nincs joga más véleményt nyilvánítani. Az esküdt esküt tesz arra, hogy lelkiismerete szerint fog ítélni. Eppen ezért ennek a dolognak az elbírálása nem ide tartozik. Ezeket az iratokat itt felolvasni már azért sem szabad, mert árnyat vet a magyar juszticiára.

Vázsonyi Vilmos védő: Igenis, ezek a nyilatkozatok árnyat vetnek a magyar juszticiára, éppen ezért kell felolvasni. Fel kell olvasni az okiratokat, mert ebben a lelkiismeretük szavára hallgatva, az esküdték önmagukat vádolják. Ez emeli az okiratok értékét. Mindenki tudja, hogy a tárgyaláson nagy felekezeti izgatás volt.

Bernáth Géza elnök kéri, hogy az érdembe ne menjen bele a védő, hanem csak az okiratok felolvasását illetőleg nyilatkozzék.

Vázsonyi Vilmos védő: Iratokat, hírlappéldányokat csatolt be, amelyekből kitűnik, hogy felekezeti izgatás volt a tárgyalás alatt s az esküdték megfélemlítés alatt voltak. A védelmet az okiratok felolvasásától elzárni nem szabad. Az esküdszékek megalakulásakor még nem tudhatta az esküdték későbbi elfogultságát. Méltányosnak tartja, hogy tekintet nélkül arra, hogy az okiratoknak a Kuria minő értéket tulajdonít, a felolvasást elrendeljük.

A tanács e kérdés eldöntése végett tanácskozára vonult vissza.

Tíz percznyi tanácskozás után Bernáth Géza elnök kihirdette a határozatot, mely szerint helyt ad a védő előterjesztésének, mert a semmisségi panaszt fel kell olvasni és így az ahhoz mellékelt okiratok is felolvasandók.

A tárgyalást holnap délelőtt tíz órára elhalasztották.

Ahol elnököt választanak.

Az Egyesült-Államoknak ma nagy napjuk volt. Ma választották ugyanis az elektorokat, akik viszont az új elnököt fogják megválasztani. Még talán soha se volt olyan izgatottság és még talán soha se volt olyan dollár-, ital- és szó-áradat, mint most.

Az amerikai választási láza átcsapott az öreg Európára. Még azok is, akiknek édes-keves köze van ahhoz, hogy mi lesz az eredmény, kíváncsian lesik: Taft, vagy Bryan kerül-e ki győztesen.

E két név a legemlegettebb úgy a kávéházakban, mint a szalonokban is. Fogadások köttetnek Taft és Bryan (olv. Breijen) javára. Meg is jegyezte egy németül gondolkodó urihölgy:

— Nézzétek ezeket a férfiakat! Mit törődnek azzal, hogy Amerikában a tafotát, vagy a kását (Brei) szeretik-e jobban!

Ha már nálunk ekkora az érdeklődés, elképzelhető, mekkora hullámokat vet odaát a választási mozgalom. Mr. Brown nevével a 125. utcai otthonában ül a reggeli mellett és olvassa a New-York Daily Paper. Vajjon Taft veri-e meg Bryant, vagy Bryan Taft-ot? Mr. Brown nem tudja, mrs. Brown se tudja és valószínűleg a Daily Paper se tudja.

Ezt abból gyanítjuk, hogy másoktól kérdezi. Tegnapelőtt a bádigosok ezéhet interjúholta meg, tegnap a csizmatisztítók egyesületét és ma banánakereskedők szövetkezetének nézetait tálalja olvasói elé. A csizmatisztítók Bryan-pártiak, a bádigosok Taftért hevülnek és a banánakereskedők vélekedése megoszlik. Már most tessék eligazodni!

Ami mr. Brownt illeti, ő Taft-tal tart, mert róla mindenki tudja, hányadán van vele; mrs. Brown viszont Bryan pártján van, mert ez a szegény már kétszer megbukott és olyan szépen tud beszélni. A női szív pedig mindig a gyengébbek és a szépszavak felé húz.

Gondolatokba elmerülve megy mr. Brown üzletébe a földalattin és a szakaszjeggyel egy kérdőlapot is kapott, melyen a New-York Afternoon Herald-dal közölnie kellett, hogy kire fog szavazni: Taft-ra-e, vagy Bryan-re? hogy az utolsó választáson, kinek a pártján volt? s hogy miért maradt hű, vagy miért lett hűtelen a régi pártállásához?

Délután hazaérkezve a következő személyeket kellett fogadnia: Két ügynököt, akik őt Taft, illetéleg Bryan ellen akarták biztositani; egy kereskedőt, aki fonografhengereket kínált a két jelölt legfontosabb szónoklataival; egy gyorsfotografust, aki

öt kedvenc jelöltjének mellszobrával óhajtottá képen levenni és egy ócskást, aki Taft régi butorait akarta rászózni.

Tisztelt neje ezalatt egy áruházban a következő tárgyakat vásárolta össze: féltucsat levesestányért Bryan arcképevel; féltucsat teáskanalat a névalírásával; egy tüpárnát, mely a fejét és egy dunsztos üveget, mely az egész alakját tüntette fel.

Bryan, Taft! . . . Taft, Bryan!

Hozzák a Newyork Evening Times nyomdaiestékszagu új számát. Ez azt újságolta, hogy az első város Taft, a felsőváros pedig Bryan mellett foglalt állást. Estebéd után színházba kocszított mr. és mrs. Brown. Az első felvonás után minden egyes néző, egy körülírt czilinderbe czédulát dobott jelöltjének nevével. A második felvonás után, a lebecsült függönyre kinematografikusan vetítve közzétek a rögtönzött szavazás eredményét: Taft fényes győzelmét.

Színház után egy pohár sörre mentek a törzsvendéglőjükbe. A mosolygó pinczér az étlappal szavazócédulát nyújtott át s félóra mulva harsány hangon tudatták, hogy a vendéglős-közönség túlnyomó többsége Bryant segítette diadalhoz.

Szegény mr. Brown! Egész éjjel álmatlanul hanykolódott ágyában: Taft vagy Bryan? Bryan vagy Taft?

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Szerda, november 5. — Róm. kat.: B. Károly. — Prot.: Károly. — Görög-orosz: okt. 22. Aberc. pk. — Zsidó: March. 10. — A nap két reggel 6 óra 49 perczkor, nyugszik délután 4 óra 38 perczkor. — A hold két d. u. 3 óra 20 perczkor, nyugszik éjjel 1 órakor.

A horvát miniszter fogad d. u. 4 órakor. — A közoktatásügyi miniszter fogad 12 órakor.

Allandó kiállítás a Könyves Kálmárnál Nagymező-utczai 37-30. Nyitva 9-1-ig. Belépődíj nincs. — Velatquez-kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — Fialat festők kiállítása az Uránia Kigőrtéri szalonjában nyitva 9-1-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva. — A Történelmi Képcsarnok nyitva. — A földtani intézet muzeum zárva. — A Közlekedési Múzeum nyitva. — A Széchenyi-Múzeum nyitva. — Az aquinumi muzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva. — A Ráth György muzeum nyitva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — A Nemzeti muzeum könyvtára nyitva. — Az Akadémia könyvtára nyitva. — Az Egyetemi könyvtár nyitva. — A fővárosi könyvtár nyitva. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-12-ig, a téli hónapok alatt novembertől február végéig kedden és pénteken 6-8-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva. — A többi muzeumok és nyilvános könyvtárak zárva. — A muzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 órától vannak nyitva.

— **Személyi hírek.** Ferenczy Ida, a megboldogult Erzsébet királyné udvarhölgye és felolvasónője, aki hosszabb ideig súlyos beteg volt, most már teljesen meggyógyult. — Dr. Detre László egyetemi tanár, aki a magyar tuberkulózis-bizottságot képviselte a washingtoni tuberkulózis kongresszuson, hazaérkezett. — György bajor herceg Münchenből holnap reggel Sárvarra érkezik s néhány napig ottani birtokán fog időzni.

— **Az udvar köréből.** A második főudvarmester Ranzoni József udvari építésmérnököt udvari építészeti felügyelővé, továbbá Fiala József osztrák államvasuti építészegédket és Brix Richárd mérnököt udvari építészegédekévé nevezte ki.

— **A görög király Bécsben és Budapesten.** György görög király, aki holnap, közel egy heti tartózkodásra Bécsbe érkezik, a jövő hét elején, mint Bécsből jelentik, hazaindul s utközben Budapesten ki fog szállni. György király, aki inkognitoba utazik, csak egy napot fog itt tölteni. György király holnap délután háromnegyed hatkor érkezik Bécsbe, a keleti expressz-vonattal. Fogadására megjelenik a pályaudvaron az uralkodó, több udvari személyiség kíséretében. A fejedelmi vendég tiszteletére díszszázadot vezényelnek a pályaudvarhoz. A Hofburgban este hét órakor diszebed lesz. Szerdán délelőtt a görög király az udvar több tagjánál látogatást tesz; délelőtt egy órakor pedig Schönbrunnban az uralkodó családi jellegű dejeuner ad vendége tiszteletére. A többi napot György király inkognitoban fogja a császárvárosban eltölteni.

— **A trónörökös Rómában.** Ferencz Ferdinánd főherceg tervezett római utazására vonatkozólag az Osservatore Romano holnap hivatalosan közölni fogja a pápa véleményét, mely szerint a Szentszék ilyen utazásba soha beecgegyezni nem fog, sőt azt határozottan helyteleníti.

— **Vilmos császár Bécsben.** Megirtuk, hogy Vilmos német császár az eckartsauai vadászatok befejezése után Bécsbe utazik. A császár e hó 6-án este 6 órakor érkezik meg és egyenesen Schönbrunnba megy, ahol a kastély idegen osztályában száll meg. Este hét órakor a király a császár tiszteletére udvari diszebedet ad, amelyen Ferencz Ferdinánd trónörökös, továbbá Tschirschky és Bögen-dorf nagykövetek, gróf Kageneck katonai attaché és báró Aehrenthal külügyminiszter is részt vesznek. A lakoma után néhai Erzsébet királyné szalonjában fogadás lesz és utána Vilmos császár Ferencz József királynál látogatást tesz az uralkodó külön lakosztályában és ott marad elutazásáig. Az elutazás Penzing állomásról történik aznap este tíz óra tájban udvari különvonattal. Vilmos császár innen Donaueschingenbe utazik, ahol Fürstenberg Egon herceg vadászatain fog részt venni. Vilmos császár bécsi látogatása főképpen a két uralkodó baráti viszonyát és a két hatalom szövetségét lesz hivatva újra dokumentálni és megerősíteni.

— **Az abruzzói herceg házassága.** Cassavai Dávid milánói szenátor, miss Elkinsnek, az abruzzói herceg menyasszonyának nagyapja, kijelentette, hogy ha a menyasszony apja nem tudja megadni leányának a kért hozományt, ő fogja azt megadni és így a házasságnak többé semmi akadályja sincsen. Az abruzzói herceg házasságkötése minden valószínűség szerint e hó 25-én fog megtörténni Washingtonban a pápai követ magánkapólnájában.

— **Kitüntetés.** A király a személye körüli miniszter előterjesztésére dr. Horváth Ödön kereskedelmi minisztériumi miniszteri segédtitkár, szaktudósítónak, buzgó szolgálata elismerésül, a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **A braganza herceg eljegyzése.** Don Miguel braganza herceg eljegyezte miss Mary Pullmant, az amerikai többszörös milliommónót, a róla elnevezett vasuti kocsi feltalálójának leányát. A herceg a folyó év nyarán Osztdében ismerkedett meg menyasszonyával és pedig állítólag egy magyar mánás, gróf Hadik Sándor révén, aki a Széchenyi-Vanderbilt-féle eljegyzés alkalmával is nagy szerepet játszott. Az eljegyzés még Osztdében történt meg, mindaddig azonban titokban tartották, mert az esküvő előtt a menyasszony rangemelését kellett keresztülvinni. A rangemelés valószínűleg a legközelebbi napokban fogják a nyilvánosságra hozni. Az esküvő november hó vége felé lesz Londonban.

— **Az erdélyi róm. kat. státus tanárainak kongresszusa.** Az erdélyi róm. kat. státus tanárai ma tartották meg Székelyudvarhelyen idei évi nagygyűlést. A kongresszust Pál Antal elnök nyitotta meg. Az elnöki megnyitó után Pál István státusi referens értekezett a katolikus autonómiáról. Kivüle még Rass Károly gyulafehérvári, Buszling József brassói, Tóth Balázs kézdíváshelyi, Balázs József csiksomlyói, Nemes Ödön kolozsvári, Tresztyányszky brassói, Fröhlich Ottó és Tamás Albert székelyudvarhelyi és Luchanb tanárok, illetve igazgatók tartottak előadást. A kongresszusról, amelyet délután a Budapest-szállóban társas-ebéd követett, gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi minisztert és gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspököt táviratban üdvöztették.

— **A haldokló luxemburgi herceg.** Közöltük nemrég, hogy Vilmos luxemburgi herceg nagybeteg. Most Luxemburgból az a távirati tudósítás érkezik, hogy a nagyherceg állapota válságosra fordult. Még a mult évben szélhűdés érte és azóta betegem fekszik a Tölz melletti Hohenburg-kastélyban. A nagyherceg néhány nap óta táplálkozni sem tud és állapota annyira rosszabbodott, hogy halála minden pillanatban bekövetkezhetik. A nagyhercegi párnak hat leánygyermek van, de fiútóda sincsen, miért is a luxemburgi kamara megváltoztatta az alkotmányt és kimondta a női trónutódlási jogot. Így tehát a nagyherceg halála után a legidősebb leány, a jelenleg tizennégy esztendő Mária hercegnő jut a trónra.

— **Az Otthon-körből.** Az Otthon írók és hírlapírók körének választmánya ma délután rendes ülést tartott Rákosi Jenő elnöklésével. Jelen voltak: Gelléri Mór alelnök, Márkus Miksa főtítká, továbbá Alszeghy Kálmán, dr. Balázs Ignác, dr. Béldi Izor, Berczik Árpád, Berényi László, Daróczy Vilmos, dr. Friedmann Lipót, Hajdu Miklós, Hevessy József, Lendvay Sándor, Márkus Géza, Molnár Ferencz, Strausz Adolf, Szokolay Kornél és Szőlősi Zsigmond. Az elnök bemutatta Győr városa meghívóját a november 15-iki Kovács Pál emlékünnepre. A választmány elhatározta, hogy a körnek az ünnepen való képviselőre Szávay Gyula rendes tagot kéri fel. Lendvay Sándor ellenőr előterjesztette lovag Falk Zsigmond pénztáros jelentését a pénztár állapotáról, azután Rákosi Jenő elnök bejelentette, hogy a kör titkárává Szakács Andort választották meg. Belső ügyek megtárgyalása után elhatározta a választmány, hogy az olcsó szenet a kör családostagjai számára hatvan, a nőtlen tagok számára pedig negyven métermázsában szabja meg. Végül rendes tagokul felvették Szerényi József államtitkárt, Bodosz Károlyt, Kovács Frigyes, dr. Méhes Gyulát, Mocsáry Bélát és Winkler Gyulát.

— **Hogyan üdvözli Zeppelin a császárt?** A modern idők modern üdvözlési módot is lehetővé tettek. Ime, a német császárt már a levegőből fogják üdvözölni s vonatát, amelyen Donau-Essingbe fog utazni, léghajóval fogják kísélni. Gróf Zeppelin ugyanis elhatározta, hogy így fogja üdvözölni császáriját s a Zeppelin I. léghajóval egész Donau-Essingig kíséri a vonatot.

— **A japán császár fizetése.** Uralkodók ritkán szoktak lemondani a civillistájukról, sőt az újabb időkben sohasem fordult még elő ilyen eset. A mikádó azonban — úgy látszik — példaadással akar szolgálni a többi uralkodónak. Ha a hír megfelel a valóságnak, úgy a japán császár fizetésének egy részéről a japán államkincstár javára le akar mondani. Pedig a mikádó civillistája a vele egyenlő hatalmu európai uralkodókéhoz képest igen alacsony. Az öszszeg csak hat millió yent, vagyis hat millió kétszáz-ezer koronát tesz ki. A civillistán kívül a japáni császárnak még ama földbirtokok után is van jövedelme, amelyeket a császári család a hűbérviszonyok megszüntetése után kapott a nemzettől. Csakhogy ezek a birtokok, amelyek 1½ millió hektár erdőből és 100 ezer hektár legelőből állanak, még nincsenek kiművelve és igen keveset jövedelmeznek.

— **Müegyetemi diákokthron.** A királyi Józsefmüegyetem az idei tanév befejeztével kezd meg költözését budai új otthonába. A Lágymányoson ugyan még folyik az építkezés, de már javában folyik a pavilonok belső berendezése és fölszerelése is, amivel a jövő szeptemberig szintén elkészülnek. A technika átköltözésével a főiskola vezetőségének körében az az eszme merült föl, hogy a müegyetemi ifjuságnak a Szent Imre Kör diákokthronának mintájára szintén építenek diákokthron. Az eszme, amely tulajdonképpen K. Jónás Ödön volt rektorától és Gál Jenő főrendiházi tag müegyetemi tanártól ered, széles körökben élénk visszhangra talált, mert az a diákság érdekeit nagyban előmozdítaná. Ugyanis a müegyetem ifjuságának a száma az utóbbi esztendőben nagyon fölszaporodott s a Lágymányos koránt sincsen még annyira kifejlődve, mintsem hogy képes lenne a nagyszámu diákságnak hirtelen való befogadására. Igaz ugyan, hogy az ifjuság nagy része állandó fővárosi lakos, de viszont igen nagy számmal vannak a vidékiek s tulajdonképpen ezek szükségleteinek fog kitűnően megfelelni a diákokthron. A terveket maga Jónás Ödön és Gál Jenő készítik elő s azokat a kormány és a főváros egyetemleges támogatásával óhajtják kivívni.

— **Rablók az országuton.** Balcsó Antal Arad városi mérnök és Avarfy Géza földbirtokos tegnap este kocsin hazatérőben voltak egy vadászatról. Az aradi határban négy román paraszt dorongokkal megtámadta a kocsi és pénzt követeltek. A kocsi-ban ülők az ütést kivédtek, majd a támadókra löttek és egyiket közüllük elfogták, míg a többiek megfuttak. Az elfogott rablót beszállították Aradra, hof bevallotta a rablási szándékot és hogy vásárosoknak nézték a vadászokat. Büntársait nyomozza a csendőrség.

— **Az artézi-fürdő építése.** Az artézi-fürdő építésére kiküldött végrehajtó-bizottság ma délelőtt dr. Vasziliévits János alpolgármester elnökleve alatt ülést tartott, amelyen megállapították azt a sorrendet, amely szerint a fürdő építését vállalatba fogják adni. Az építésre 1,300.000 korona van előirányozva. A vállalatba adandó munkálatok föld, kőműves, elhelyező, tetőfedő, ács, vas és kőfaragó munkák.

— **Az Erzsébet-Népakadémia.** Az Erzsébet-Népakadémia ma tette közzé népszerű tudományos előadásainak és kurzusainak november-december havi programját, melyet a következőkben ismertetünk: I. Egyes előadások mindenkor vasárnap este 6 órakor, a régi képviselőház nagytermében VIII., Sándor-utca 8-ik szám. A) November 8-án: Argentínai utazásom. II. A Kordillerákban. Vetített képekkel. Előadó: dr. Lendl Adolf műegyetemi magántanár. November 15-én: A koleráról és az ellene való védekezésről. Előadó: dr. Gerlőczy Zsigmond egyetemi magántanár, közkezdési főorvos. November 22-én: Az emberi kultúra kezdete. Előadó: Suijoka Géza, a Nemzeti Múzeum tisztviselője. November 29-én: A Rozsály-Guttin hegyvidék. Vetített képekkel. Előadó: Siegmeth Károly államvasúti igazgatóhelyettes. December 6-án: Külföldi állatkertek. Vetített képekkel. Előadó: dr. Lendl Adolf műegyetemi magántanár. December 13-án: A svájci Algula-vasút és gazdasági jelentősége. Vetített képekkel. Előadó: dr. Kovács Jenő író. December 20-án: A modern kultúra alapjai. Vetített képekkel. Előadó: Supka Géza, a Nemzeti Múzeum tisztviselője. II. Sorozatos előadások (kurzusok), mindenkor este 8 órakor a VIII. kerületi Német-utca 44. sz. a. községi polgári iskola 3. emeleti 33. számú tantermében: Kedden, november hónap 10., 17., 24., december 1., 10. (kivételesen csütörtökön) és 15. napjain: Gazdasági földrajz. Előadó: Pályi Sándor mintagimnáziumi tanár. Szerdán, november 11., 18., 25., december 2., 9. és 16. napjain: Munkásmozgalmak. Előadó: dr. Kelemen Nándor, a Társadalmi Múzeum öre. Szombaton, november 14., 21., 28., december 5., 12. és 19. napjain: Az angol irodalom jeleséi. Előadó: dr. Yolland Artur egyetemi tanár. Mindegyik előadása külön-külön is meghallgatható. III. Tanfolyamok: November 7-én új tanfolyam nyílik: a számtani tanfolyam, mely hat hónapig tart, november 10-én, kedden megnyílik a rajz-tanfolyam, mely hat hónapig tart. Decemberben a következő új két-két hónapig tartó tanfolyamok nyílnak meg: a) Szépirás. b) Helyesírás és fogalmazás. c) Gyorsírás. (Külön tanfolyamok kezdőknek és haladóknak.) A szóbrászati (mintázó) tanfolyamra, mely még hat hónapig tart, bármely hónapban lehet beiratkozni. Az angol (öt csoport), francia (négy csoport) és német (négy csoport) tanfolyamok zsúfoltak. Azokba új hallgatók már föl nem vehetők. Az olasz nyelvű tanfolyamba még néhány hallgatót fölvesznek. Könyvvitelből januárban nyitnak új tanfolyamot. IV. A könyvtár köznapokon este 6 órától 9 óráig használható díjtalanul. Könyvkölcsönzés: A kis könyvtárból kedden és szombaton, a nagy könyvtárból hétfőn és pénteken, mindenkor este félhétől félkilenczig. A nagy könyvtár katlógusa (három kötet) 60 fillér. Tagsági jegyek (hónaponként huszonöt fillér) és tanfolyam-jegyek (hónaponként és tanfolyamonként két korona) válthatók minden köznapon este 6 órától 9 óráig az Erzsébet-Népakadémia irodájában, VIII., Német-utca 40. sz. a., ahol ugyanakkor mindenemű fölvilágosítást is szívesen adnak.

— **Eltűnt nagykereskedő.** Velzer Alajos, váci nagy lisztkereskedő a múlt héten csődöt kért maga ellen, két nappal ezelőtt pedig nyomtalanul eltűnt a városból. Családja azt hiszi, hogy a fiatal kereskedő öngyilkossá lett. A váci rendőrség és a csendőrség felkutatatta az egész környéket, de még nem akadtak Velzer nyomára.

— **A póstatákarékpénztári tisztviselők mozgalma.** A magyar királyi póstatákarékpénztár tisztviselői helyzetük javítása végett a napokban ülést tartottak s ezen az ülésen elhatározták, hogy akciózt indítsanak, melynek megkezdése előtt küldöttséggel mennek a kereskedelmi miniszter elé. Kossuth Ferencz holnap délelőtt fogadja a póstatákarékpénztár tisztviselőit, akinek ez alkalommal elmondják sérelmeiket és kívánságaikat. Holnap délután négy órakor lesz a póstatákarékpénztári tisztviselők ülése, ahol eldől, hogy a továbbiakban milyen állást foglalnak el a tisztviselők.

— **Merénylő nő.** A kölni gyorsvonaton egy hölgy merényletet követett el egy magánosan utazó hölgy ellen. A hölgyet a vele egy szakaszban utazó másik hölgy aetherrel elkábította. A hölgynek azonban még volt annyi ereje, hogy meghuzta a vészféket, mire a vonat nyílt pályán megállt és a merénylő nőt lefogták és a következő állomáson a rendőrségnek átadták.

— **Kolera Indiában.** Nemcsak Oroszország termékeny talaja a kolera terjedésének, hanem, mint az alábbi adatok mutatják, India is. India az elmúlt évben különösen sokat szenvedett a kolerától. Az elmúlt évben ez a rettenetes nyavalya 206 ezer áldozatot szedett. Ennek a számnak ijesztő nagysága még jobban öltik szemünkbe, ha tekintetbe vesszük, hogy a kolera megbetegedések száma évenként csak 120 ezerre szokott rugni. Az idej nagy járvány oka leginkább abban keresendő, hogy a rizsnek az ára állandóan emelkedik és így a szegény nép silányabb táplálékkal kénytelen beérni, továbbá, hogy az ivóvíz egész Indiában rossz. Egyes vidékeken a nagy áradások okozta inség is elősegíti az epidémia terjedését. A járványt, mint már annyiszor, most is a Ganges vidékéről hazatérő bucsujárók hurcolták mindenfelé és a járvány elől menekülő emberek továbbterjesztették a bajt egész Indiában. Az egészségügyi hatóságoknak a munkáját nagyon megnehezíti az a körülmény, hogy a benszüllöttek bármilyen pocsolóvízből is iszzák a vizet és a vízzel együtt a kolera-bacillust. A kolera egyik legveszedelmesebb fészke Puri városa, amelyet évente sok százezer zarándok látogat. Régente csak téli időben zarándokoltak az indusok Puriba, de amióta a vasut a jámbor híveknek ezt bármikor lehetségessé teszi, azóta a zarándokok is sokkal nagyobb mértékben hurcolják szét a bajt, mint annakelőtte. A hatóságok legelső teendője az volna, hogy Puri városát egészséges vízvezetékekkel lássák el. Erre azonban még egyelőre nincs pénz és így a kolera tovább dübög, hacsak az idej jó termés nem vet neki valamelyes gátat.

— **Légújórából ledobott bombák.** A Berlin melletti tegeli lövöldében tegnap kísérleteztek első ízben kézi bombáknak légújórából való kivetésével. A bombákat erre az alkalomra nem töltötték meg robbantóanyaggal, hanem csak az automatikus gyújtókészülékét hagyták rajtuk. Egy ballonban mintegy száz méterre felszállt egy katonatiszt, aki aztán két, apró zászlókkal ellátott kézibombát dobott bizonyos célpontra felé. Miután az eredményt megvizsgálták, a tiszt újból két bombát dobott a mélységbe. Ezután a ballon 250 méterre emelkedett és ebből a magasságból a csónakban levő tiszt megint több bombát vetett le. Erről az utóbbi kísérletről mozgófényképfelvételeket is készítettek, hogy a bombák repülési pályáját is megállapíthassák. A kísérleteket legközelebb kormányozható légújórán folytatják. Ezeknél az újabb kísérleteknél már töltött bombákat fognak használni.

— **Elmebajos orvos.** Egy dr. Mahmud Labith Moharem bey nevű orvos megőrülése nagy izgatottságot keltett egy berlini penzió lakói közt. Dr. Moharem bey rendkívül agilis és szorgalmas ember volt s legutóbb egyesületet is szervezett, melynek célja a tüdővész ellen való küzdelem. Élénk figyelemmel tanulmányozott minden, a tudomány terén mozgó jelenséget s nemrég előadást tartott a berlini filharmónikus egyesületben Törökországról és a török viszonyokról. Akkori zavaros előadása, mely meghazudtolta az eddigi logikus gondolkodást, mélyen megdöbbentette a hallgatóságot. A szerencsétlen fiatal tudós a napokban kitört a teljes örület. Kiabált és tombolt, két kézzel szórta a pénzt s oly feltűnő viselkedést tanúsított, hogy penziójából elmeorvosintézetbe kellett szállítani. Dr. Mahmud bey különben terhelt családból származik s egyik füstvére már hosszabb idő óta ideggyógyintézetben tartózkodik.

— **Fiatalsikkasztó.** Helier Mór és társa lisztkereskedő cég, amelynek üzlete a Hold-utca 13. száma alatt van, a múlt hónap végén megbizta Glück Béla tizenhétéves gyakornokot, hogy csekk alapján haterzenyolcszáz koronát vegyen föl egy bankból. Glück a pénzt át is vette s megszökött. Tegnapi Bécsben fogták el. Még ötszázhetven koronát és sok ékszert találtak nála.

— **Lopás egy fegyvergyárban.** Az erfurti királyi fegyvergyárban nagy lopásnak jöttek a nyomára. A gyárból már hetek óta igen nagy mennyiségű puskaalkatrészek tűntek el. Eddig letartóztattak két őrmestert, egy munkást és egy külföldi ügynököt. Valószínűleg még több embert is le fognak tartóztatni.

— **Vasúti baleset.** A Budapestről Komárom felé menő 66. számú tehervonat, az Államvasutak igazgatóságának közlése szerint, Budaörsön ma reggel horzsolta az állomásból kijövő 43. számú gyors-tehervonatot, mert az előbbi lokomotívvezetője nem vette figyelembe a megállj! jelzést. Emberben nem történt kár, az egyik vonat gépe s a másiknak négy teherkocsija azonban megrongálódott, három kocsi pedig kisiklott. A kisiklott kocsik mind a két fővágányt elzárták, s csak délelőtt lehetett újra megkezdeni a rendes közlekedést. A vizsgálat megindult.

— **Pénzhamisítók Ujpesten.** Évekkel ezelőtt a börtönben került össze három jómadár: Frisch Henrik fametsző, Frisch Károly gyümölcsárús és Fehér Sándor káposztakereskedő. Betörőbandát alakítottak, de rajtakapták őket s három esztendő kaptak érte. A rabság azonban nem javította meg őket, sőt ellenkezőleg. A börtönben megismerkedtek egy öreg pénzhamisítóval, aki megtanította őket a maga mesterségére. Alig szabadultak ki, Ujpesten a Bocskay-utca 29. száma alatt már is berendezték a műhelyt. Huszfilléres váltópénzt gyártottak, még pedig meglepő ügyességgel, úgy, hogy sokat sikerült belőle forgalomba hozni. Közben történt azután, hogy Fehér ezer koronát örökölt. Vigan élt s amikor elfogyott az utolsó fillérje is, kiment a rákospalotai erdőbe és ott fölakasztotta magát. Frischék már most magukra maradtak. A hamis pénzt meg tudták csinálni, de nem volt, aki forgalomba hozza. Azelőtt ugyanis Fehér végezte ezt. A két pénzhamisító tehát beavatta titkába Rosenfeld Lipót asztalossegédet. Jól kioktatták s átadtak neki száz darab huszfillérest azzal, hogy tiz koronát hozzon érte, amivel többet kap, az az övé. Rosenfeld azonban csak azt várta, hogy a hamis pénz a kezébe kerüljön. Nyomban elvitte Panaskovits János 865. számú rendőrnök, aki azután hamarosan elfogta a két pénzhamisítót. A Bocskay-utca 29. számú házában lefoglalták az összes pénzhamisító szerszámokat is.

— **A villamos kivégzés borzalma.** Newyorkból érkezett távirati tudósítások szerint két halálraítélt emberen, akik a Sing-Sing fegyházban várják a kivégzésüket, dr. Shrad P. György, Newyork város halottkéme kísérletet akar végezni, amelyekkel meg akarja állapítani, hogy az elektromos árammal kivégzettek milyen kínokat szenvednek haláluk előtt. Shrady meg van győződve, hogy a villamos kivégzés a legnagyobb embertelenség. Azt állítja, hogy a villamos ütések nem okoznak halált és hogy ez csak az orvosi boncolásnál következik be. Véleménye szerint minden esetben képes arra, hogy olyan embereket, akiket a Sing-Sing fegyházban kivégeztek, újra életre kelt és azt állítja, hogy néhány esetben, amikor ezek a villamos ütések megtörténtek az illetők borzalmas leírásokat mondtak halálküzdelmükről. Egy eset jutott tudomására, amelyben egy gonosztevő Taylor W. C., a villamos kivégzés után ismét magához tért és azután kloroformmal megölték, amennyiben az orvosok lefoglalták, mialatt a kábító szert alkalmazták. Egy Vlammer William nevű ember esetében — ez volt az első villamos kivégzés Newyorkban — miután az első villamos áram nem volt halálos s bár másodsor elégették, mégis az életnek jelei mutatkoztak nála, amikor az orvosok az agyát boncolták. A legközelebbi kivégzéseknél dr. Shrady jelen akar lenni és miután a törvényszék s kivégzettek halottnak jelenti ki, kísérleteket akar végezni rajtuk, hogy bebizonyítsa, hogy újra életre kelhetnek. Ha ez sikerül neki, akkor minden bizonyossággal kiküszöbölik Newyork államból a villamos kivégzést, amit az orvosok nagy része már régóta követel.

— **Házasságok.** Fratricsevits István templom-festőművész e hó 5-én vezeti oltárhoz Hell Teruskát, özvegy Hell Józsefné bájos leányát a budapesti erzsébetvárosi plébánia-templomban.

Gellénfalvi Gellén Gyula panyi-daróczi földbirtokos a napokban tartotta egybekelését Nagyvágyán Nagy Gábor nagybirtokos és neje, Malcsányi Eszter leányával, Zsuzsikával.

Winkler Gusztáv eljegyezte kisszántói Pethe Mariskát.

Spiller Aladár földbirtokos eljegyezte Hecht Elzát.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művész ékszerterében, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., 1. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmertve küldetik.

— Zsebtolvaj háziur. A józsefvárosi pályaudvaron in flagranti, vagyis munkaközben értek tegnap este egy zsebtolvajt. Az az ur, akinek az aranyórát és láncját eltüntette, nyakon fogta és átadta a legközelebbi rendőrnek. Így, meglehetősen békés trióban mentek aztán a főkapitányságra. A zsebtolvaj igen jól táplált és elegáns ur volt. Utközben megmozdították, de nem találták meg nála az aranyórát.

— Láthatják kérem, hogy nem én vagyok a tolvaj, — mondta a tolvaj. — Én tisztességes uriember vagyok és roppant kellemetlenül érint ez a dolog. Kérem, kíméljen meg a bekíséréstől. Inkább megfizetem a kárát, csak hogy megszabaduljak a botránytól. Mondja azt a rendőrsegen, hogy az órája megvan, csak otthon felejtette s az egész ügy tévedésből történt.

A károsult ur azonban nem állt kötélnek. Bevitték a tiltakozó, hevesen ellenkező zsebtolvajt a főkapitányságra, ahol kiderült, hogy elsőrangú zsebtolvaj, még pedig egy valódi utazó zsebtolvaj került horogra. Pollák Mór a neve. A rendőrsegen állandóan figyelik, négyyszer volt már büntetve. Különben pedig háztulajdonos. Az Erdőköz-utca 3. számú házában és ezenkívül még egy kisebb háznak a tulajdonosa. Közben megnyílt az ajtó és egy természetes asszony rontott be a szobába. A zsebtolvaj-háziur felesége.

— Honnan tudta, hogy a férjét elfogtuk? — kérdezte Sajó tanácsos az asszonytól.

— Hát csak úgy megtudtam — mondta Pollákné.

De aztán kiderült hamarosan, hogy Polláknak csendes társa is volt, akinek az ellopott tárgyakat a zsebtolvaj-háziur eltüntetés céljából átadta. Ettől tudta meg az asszony, hogy férjét tettenérték. Pollákot letartóztatták.

— Rablók a Felső-Erdősoron. Két fiatal ember támadta meg az éjjel Tarjáni ötvenhétéves vasuti alkalmazottat a Felső-Erdősor 48. száma előtt.

— Adj pénzt! — kiáltott az egyik utonálló, — vagy megdöglesz!

Tarjáni azzal felelt, hogy a botjával arcul csapta, mire a rabló társa a Tarjáni arcába döfte a kését. Az utonállók aztán futásnak eredtek. Tarjánit a Rókus-kórházba vitték.

— Lopás költözködés közben. Özvegy Ungár Árminné magánzónó tegnap költözködött a Dávid-utca 18. szám alól a Kisdiófa-utca 7. száma alá. A munkások az első kocsi el is vitték rendeltetési helyére, a második kocsival azonban megszöktek. A magánzónó hiába várta a napszamosokat, pedig éppen a második kocsin volt az értékesebb vagyona. Egy ládába csomagolta be az ékszereit s 60 koronáról kiállított takarékpénztári könyvét, amelyet a Pesti hazai takarékpénztár terézvárosi fiókja adott ki. Az asszony megriadva sietett a rendőrségre, ahol detektíveket adtak mellé, hogy menjen el a takarékpénztárba és tartsa le a betétet. Mikor a magánzónó belépett a takarékpénztárba, abban a pillanatban kiáltotta el magát a pénztáros:

— Özvegy Ungár Árminné!

A tolvaj sietett kivenni a pénzt, de szerencsétlenségére még a takarékpénztárban érte a károsult. A detektív bevitté a főkapitányságra, ahol megállapították, hogy a tolvaj Földváry József 30 éves napszamos. A társát az Emke-kávéház előtt fogták el, ahol várt a pénzre. Ez Fekete Géza 19 éves napszamos. Mindkettőt letartóztatták. Az ellopott butort a Fecske-utca 24. szám alatt megtalálták.

— Rossz tréfa. A Füzítő felől Esztergomba rohogó vonat tegnap este a nyílt pályán hirtelen megállt. Az ok az volt, hogy a vonat előtt mintegy kétszáz lépésnyire, lámpavilág látszott; a gépész emiatt állította meg a vonatot. A vasuti személyzet oda-sietett és ott nem talált egyebet, mint egy emberi arc alakjára kivágott és gyertyával kivilágított érettköt. A pislogó fény vészjelnek látszott s ezért kellett a vonatot megállítani, ami az utasok körében nagy ijedséget okozott. Az éretlen tréfa elkövetőjét nyomozzák.

— Maga alá temette a föld. A Strobenz testvérek kőművesbányai festékgár telepén egy Molnár nevű munkásra, mikor a süppedő földmélyedésből agyagot akart elhordani, rázuhant a hatalmas terjedelmű agyagföld és maga alá temette a szerencsétlen embert. Mire kiásták, Molnár halott volt.

— Halálozások. Autonatraverzi Klaudiva asszony, Tittoni külügyminiszter anyósa ma délelőtt a Milano melletti Medaban meghalt. Kund Hubert gazdag földbirtokos Fajszon huszonhat éves korában meghalt.

x Ha gyermekét egészségben, vidáman és szellemileg frissen akarja látni, úgy adjon neki dr. Hommel-féle Haematogént. Ne vezettesse magát félre az utánzatoktól.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Fodor-léle vivőterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivőterme. Különös gond fordították a gyermektorna- és vivásra.

x Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Leukémia (fehérvérűség) ellen a Röntgen-sugarak dr. Hönig Izsó Villanygyógyító Intézetében eredményesen kerülnek alkalmazásba, nemcsak a vér összetétele javul, hanem az oly kellemetlen lépeménnyel járó, csontfájdalmak és általános testi gyengeség is feltűnő gyorsan javul e kényelmes és teljesen fájdalomtalan kezelésre.

x Mire használható a Diana-sósorszesz mint házi-szer? Masszírozás által a megfázástól eredő fájdalmak enyhítésére és csillapítására. A Diana-sósorszeszszel masszírozzák a derekat, a lábakat, a fejet, a homlokot, arcot, nyakat, ujjakat, hátat, kezét és a testnek többi részeit. Kövér nők és urak soványítás szempontjából is csak Diana-sósorszeszt használnak masszírozás által. Egy eredeti üveg Diana-sósorszesz ára 40 fillér. Mindenütt kapható.

x Grammoion vásárlókat bizonyára érdekelni fogja, hogy a világhírű „The Royal” beszélőgépek minden gyártmány fölött állnak és oly tiszta hanggal játszanak, hogy az eddig létezettekkel össze sem lehet hasonlítani. Egvedüli főraktár: Láng Jakab és Pia grammoion-nagykereskedőknél, József-körút 41. mely czég árjegyzéket készséggel díjmentesen kiad.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Sarah — Kaméliás hölgy. A nagy Sarah a tegnapiál jóval kisebb érdeklődés mellett ma inkább volt a régi, mint az öreg. A nagyon szépen megjátszott s majdnem a teljes illuziót keltő jelenetek egész sokaságát produkálta, olyan ősi asszonyos ösztönrel, amely teljes diadallal kifogott akár a művésznő testi fáradságán, akár a ma igen rosszul játszó francia társaságon. A játék egyre erősödő felvonásvegeit bámulatos művészettel készítette elő és építette föl a művésznő, a szinpadon való járása-kelése, de különösen az ülő és félkékő helyzetben, elfordított fejével elmondott nagy jelenetek oly elementáris erővel hatottak, hogy ez a hatás, épp egyszerűségében, már a szemfényvesztést hátrálta. A közönség ma is lassan melegedett föl. Különben is csak félig töltötte meg a színházat s ennek is a felét valami harsogó esodavárás vonzotta. Ők is megkapták a magukét Sarah — toalettiében, abban a semmit eláruló s a semmit pompásan kiemelő dekoltázsban, amelyért alkotódtak. A közönség másik fele, az érzékeny, a jószívű, az okos, jelenetről jelenetre ujjabb és ujjabb csodálatba esett s a nagy haldoklási jelenet alatt egyetlen szemmé meredve, egyetlen sóhajttással visszafojtódva lesett a deszkákra. Sarahnak ma nagyobb, intenzívebb, igazabb sikere volt a tegnapián, ha nem is hívták oly sürűn a függőny elé. Társulata oly közepesen játszott, hogy ezek közül a hölgyek s urak közül egyetlen nevet sem érdemes megemlíteni. m. j.

(*) Hangverseny. Gabrilovits Osszip szép számu közönség előtt játszott ma este a Royal-szálló termében. A hirneves fiatal orosz zongoraművész tavaly mutatkozott be először a budapesti közönségnek és azt nyomban meg is hódította. Könnyű volt

ez neki, mert a jelenleg élő és működő zongoraművészek sorában a legelső közt foglal helyet. A technikai nehézségeket nem ismerő virtuozitás terén nem sokan versenyezhetnek vele. De nem ez az egyedüli és nem is a legnagyobb erőssége. Igazi művészsége az a mélyreható felfogás, az a meleg érzés és nemes izlés avatja őt, amely előadásában megnyilatkozik. Különösen a romantikusok interpretálásával tudja Gabrilovits lebilincselni és magával ragadni hallgatóságát. Bebizonyította ezt ma Schumann hatalmas C-dur fantáziájának és Chopin műveinek brilláns előadásával. A klasszikusoktól valamivel távolabb áll a művész. Mozart bájos A-moll rondóját ugyan kellő egyszerűséggel, minden pózolás nélkül játszotta. De Beethoven E-moll szonátáját nagyon is modernizálta. A közönség azonban nem kritizált, hanem egészen átengedte magát a napműélvezetének, amelyben része volt és lelkes tapsai, meg számtalan kihívással jutalmazta a hangversenyzőt.

a. k.

(*) A M. Kir. Operaházban holnap A zsidónő kerül színre. A czimszerepet Vasquezné, a hercegnőt Szilágyiné, Eleázárt Déri, a biborost Erdős, a herceget Pichler, Ruggierot Várady S., Albertit Mihályi, a heroldot Ney B. adják. A III. felvonás táncgyűvelegében Nirschy E., Pallai Smeraldi és Pini működnek közre. Vezénylő karmester Benkő Henrik, rendező Alszeghy Kálmán főrendező.

(*) Egressy Gábor emlékezete. A Nemzeti Színház ma este kegyeletes emlékünnepet ült: a legnagyobb magyar színművészek, a magyar „aktorok királyá”-nak, Egressy Gábornak századik születése napját ünnepelte meg. Ki volt, mi volt Egressy Gábor a magyar színművészetben, mi jelentőséget képviselt: mindenki tudja, aki valaha foglalkozott a magyar művészet multjával és annak dicsőséges előharczóival. Nagy színész, nagy gondolkodó, író, bátor katona, szabadsághős volt Egressy Gábor, akinek hirneve örökké fénylő betűkkel van bevéve a magyar művészet történetének könyvébe. Egész élete a művészetben olvadt fel. És ragyogó művészi pályafutása után ott halt meg a szinpadon, egyik legrégibb szerepében, a „Brankovics György”-ben. Szébb élete, szébb halála magyar művészek valóban nem volt. Századik születése napját megünnepelni méltó volt a Nemzeti Színház nagy tradícióhoz. Ily kegyeletes emlékünnepeket a bírálat súlyos mértékével mérni, esetleg az előfordult hibákat felhagyatgatni talán nem méltó a szép alkalomhoz. Egyes hibákra nem is mutatunk rá az alkalomból, noha kétségtelenül nem volt egészen kifogástalan az emlékünnepe lefolyása. Csak regisztráljuk, hogy az előadást Erkel Ferenc „Brankovics György” czimű operájának megnyitóját vezette be, amelyet Kun László karnagy vezénylete alatt az Operaház zenekara adott elő. Azután megjelent a szinpadon a színház egész művészi személyzete. Egressy Gábor mellszobra körül félkörben csoportosulva, Mihályi ünnepi beszédet mondott; utána Hegyesi Mari szavalt el Petőfi Sándornak „Egressy Gáborhoz” czimű költeményét; majd Fáy Szeréna szépen és erőteljesen adta elő Arany Jánosnak ugyancsak „Egressy Gáborhoz” czimű költeményét. Az emlékünnepek ezt a részét a Himnusz zárta be, amelyet a közönség állva hallgatott végig. Felelevenítették azután Hugó Károlynak „Báró és bankár” czimű 3 felvonásos tragédiáját. A darab felelevenítése kiegészítő volt az Egressy Gábor-emlékünnepek, mert ő volt az, aki ezt a darabot színre alkalmazta. A darab előadásának azonban több fogyatkozása, mint előnye volt. A három szereplő közül Paulay Erzsikének volt legnagyobb sikere, aki az Adél szerepét játszotta. De ő is sok helyen a természetességtől eltért. Itt-ott a csináltság látszott meg játékán, de a főbb jelenetekben művészi színvonalon állt. Pethes a báró szerepében nem volt elemében, színtelen volt; Gyenes sem volt szerencsésebb a bankár szerepében. A darab, mely annak idejében nagy hatást tett, ma már színehagyottnak, hogy ne mondjam: élettelennek tűnt fel. A fény bizony erősen lekopott róla. Sem

Reggelizés előtt fél pohár

Schnildthauer-léle

valódi édes gyomorba-
székszerüléskor szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az éretlen gyomor
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza

Kis üveg 40 fillér.
nagy üveg 60 fillér.

nyelvezetét, sem bonyodalmát a mai színházi közönség nem igen bírja el. Hugó Károly születése napjának századik évfordulóját különben a színház még ebben a hónapban ünnepli meg. (t.)

Az Országos Színművészeti Akadémia szintén kegyeletesen ünnepelte meg a mai emléknapot. Saját helyiségében rendezett ünnepélyt, melyen Somló Sándor mondott emlékbeszédet. Felölelte benne Egressy Gábor egész életét, művészi s irodalmi működését, honfiai tetteit és tragikus halálát. A közel két óráig tartott remek beszéd a növendékek körében mély meghatottságot keltett. — A Nemzeti Színház egész személyzete ma testületileg kiment a Kerepesi-úti sírkertbe. Felkeresték Egressy sírját, ahol az Operaház férfikara elénekelt a himnuszt. Utána Szacsavay Imre, a Nemzeti Színház tagja szép beszédben méltatta Egressy Gábor mint színészt, mint embert s mint írórt és helyezte el a sírra a Nemzeti Színház hatalmas koszorúját. A kegyeletos ünnepély a Szózat eléneklésével ért véget.

(*) „A kék egér“ Kolozsvárt. Ismét zajos siker színhelye volt a kolozsvári Nemzeti Színház. Engel és Horst „A kék egér“ című bohózatát játszották és darab, rendezés s előadás egyaránt beütött. Az ötletes bohózat fő női szerepe Berkli Lilinek jutott. Temperamentumosan játszott, énekelt és táncolt. Partnere, Kürthy György kitünő maszkja épp ugyan hatott, mint a minden ízében pompás alakítása. Berlányi Vanda, Laczkó Aranka, Gálosi, Dezséri, Horti, Makrai s a többiek tehetségük javával járultak az ujdonság sikeréhez.

(*) Fodorné Aranka sikere Aradon. Fodorné Aranka, a magy. kir. Operaház ünnepelt művésznője, aki az aradi Nemzeti Színháznak állandó vendége, tegnap este énekelt ez évadban először az „Aida“ Amneris szerepét és a zsufolt ház közönsége a legnagyobb lelkesedéssel ünnepelte a kiváló művésznőt, aki kedden a „Carmen“ czimszerepét énekli, melyben e színpadon ismételtelen jelentékeny sikere volt.

(*) Farrar Geraldine menyasszony. Farrar Geraldine, a berlini Opera kiváló primadonnája, aki jelenleg a newyorki Metropolitan-operában vendégszerepel, jegyet váltott Antonio Scottival, az ugyanott vendégszereplő híres olasz baritonistával.

(*) A Lipótvárosi Kaszinó estélye. Az idei évad első társas-vacsorája holnap, szerdán este fél kilencz órakor lesz a Lipótvárosi Kaszinóban.

FŐVÁROS.

(*) Munkásgimnázium a Józsefvárosban. Molnár Viktor államtitkárnak, az Uránia Tudományos Egyesület elnökének felhívására a Józsefvárosi Népkörben tegnap megalakult a józsefvárosi munkásgimnázium, amely a többi kerületekben hasonló intézeteket szándékozik szervezni. A vidéken már mintegy harmincz ilyen intézetet létesített az Uránia. A gimnázium védnöke dr. Havassy Rezső kir. tanácsos lett, akit Molnár Viktor hívott meg erre a tisztságra. Elnök: Haverland Antal gyáros; tanulmányi igazgató: dr. Lengyel Alajos polgári iskolai igazgató; intéző: Déri Gyula; titkár: dr. Planer László. A gimnázium vezetését negyven tagu, jobbadán gyárosokból és iparosokból álló választmány teljesíti. Előadókul kiváló szakerek önként jelentkeztek. Az előadások — esti órákban — még e hó folyamán megkezdődnek, később kijelölendő helyen. Az érdeklődők (iparosok és munkások) a részletekre nézve a Józsefvárosi Népkörben (Baross-utca 59.) este 6—8 óra közt, vagy dr. Planer László titkárnál (József-körút 78.), bármikor felvilágosítást nyerhetnek. Az elnökség a gimnázium megalakulása alkalmából Molnár Viktor államtitkárt táviratilag üdvözölte.

(*) Az államvasutak olajgázgyára. Az államvasutak igazgatósága engedelmet kért a fővárostól, hogy a Városliget mögött levő olajgázgyárát 1910. márczius végéig föntarthassa. A közgyűlés a kérelmet elutasította, de a belügyminiszter ma megsemmisítette a közgyűlés határozatát. A belügyminiszter megállapította, hogy a gyárat kitélepitik s az új gyár építését még az idén megkezdik. Nincsen tehát semmi ok arra, hogy a mostani gyár engedelmét ne hosszabbítsák meg 1910. márczius végéig.

(*) A szentlőrinczi villamos. A Városi Villamos Vasutársaság tudvalevőleg megállapodott a szentlőrinczi viczinális vasutársasággal, hogy Szentlőrinczről, illetőleg Kispestről közvetlen kocsik járnak be a fővárosba. A hatóságok a szükséges átalakításra megadták az engedelmet s ma volt a műtanrendőri bejárás. Kispestről ezután két irányban mennek közvetlen kocsik. Az egyik a népligeti vonalon a Népszínház-utcán át, a másik a Mester-utcán át. Az új vonal szerves kapcsolatba hozza Szentlőrinczet és Kispestet a fővárossal.

(*) Vátozások az elemi iskolák vezetésében. A főváros tanácsa a közoktatási ügyosztály előterjesztésére Cserhalmi Ferenc igazgató-tanítót a IX. ker. Mester-utcai elemi iskola vezetésétől felmentette és a VII. ker. Nefejeits-utcai elemi iskola vezetésével bízta meg. A Mester-utcai iskola vezetését a tanács Lohr Lajos tanítóra bízta. A tisztviselőtelepi elemi iskola vezetésétől Ágotai Béla igazgató-tanító felmentetvén, a tanács Pély Ferenc tanítót állította az iskola élére.

(*) A sorompó. A hetedik kerületi polgárok nagy akciózt indítottak az államvasutak czeplédi vonalának az áthelyezése dolgában, mert a vasut sorompója megakadályozza a főútvonalakon a forgalm lebonyolítását. A polgárok küldöttsége járt ma Benedek Dezső vezetésével a polgármesternél s arra kérte, vezesse őket a kereskedelmi miniszterhez. Bárczy István polgármester kijelentette, hogy a kérelmet csak a törvényhatóság külön engedelmével teljesíthetné, de magánúton meg fog tenni mindent arra, hogy a főváros fejlesztésének nagy akadályát, a vasuti sorompót, eltávolítsák.

EGYESÜLETEK.

(—) Tisztviselők gyűlése. Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének választmánya ma este gróf Batthyány Tivadar elnöklésével ülést tartott. A tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után dr. Detre László főtitkár tett jelentést a folyó ügyekről, amelyet a választmány a pénztáros és ellenőr jelentésével együtt tudomásul vett. Ezután bejelentésre került a taglétszám mai állása. Elhatározta a választmány, hogy Wekerle Sándor miniszterelnökhöz kérvényt intéz s ebben kéri a kormányt, hogy az állami nyugdíjasok, valamint a tisztviselői özvegyek és árvák nyugdíjellátását, tekintettel a súlyos megélhetési viszonyokra, megjavítsa. Végül elhatározta a választmány, hogy a tisztviselők pragmatikája ügyében erőteljes akciózt fog indítani s hivatkozni fog arra, hogy a mai parlamenti többség ebben az irányban határozott kötelezettséget vállalt s erre nézve a tisztviselőknek ígéretet is tett. A szakkbizottságok jelentései és egyéb folyó ügyek elintézésével véget ért a gyűlés.

(—) Fogorvosok gyűlése. A Magyar Fogorvosok Egyesülete ma este 6 órakor dr. Rothmann Ármán elnökle alatt a Poliklinika nagytermében rendes évi közgyűlést tartott. Elnök után dr. Körmőczy Zoltán titkár terjesztette elő az évi jelentést. A memorandumot és jelentést dr. Szabó József, dr. Fried Samu hozzászólása után elfogadták. A számvizsgáló bizottság jelentését dr. Abonyi József terjesztette elő. Azután a választásokat ejtették meg.

Fogzás.

Ugyan adjatok a szenvedőnek SCOTT-féle Emulsiót és kimélték meg álmilan éjszakától. A fogak minden fájdalom és bélbaj nélkül bujnak elő, fehérek, erősek és egyenesek lesznek.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer ved-jegyet — a halászt — kérjük figyelni lembe vegni.

A gyermek szereti a

SCOTT-féle Emulsiót

és készségesen fogja azt szedni. Az emésztést, ha meg van zavarva, mindenkor helyre állítja és előmozdítja.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Az országos ügyvédi nyugdíjintézet. A győri ügyvédi kamara a napokban az országos ügyvédi nyugdíjintézet ügyében tartott értekezletén dr. Perl József elnököt és dr. Németh Károly ügyvédekkel jelölte elektorokul. Dr. Mayer Lajos ügyvédet pedig megbizta az alapszabályokra vonatkozó munkálát elkészítésével. A kamara a nyugdíjintézet elnökéül dr. Szivák Imre budapesti ügyvédi kamarai elnököt, elnökhelyettesül pedig dr. Nagy Dezsőt jelölte.

§ Jäger Mari háza. A hódmezővásárhelyi méregkeverő bűnpörnek főszereplője volt Jäger Mari javasasszony, akit a büntető igazságszolgáltatás a jól megérdemelt márianosztrai fegyházba juttatott. Raboskodása idején Jäger Mari rokonsága megírta a fegyházba, hogy házát elárverezték, mert a telekkönyvben elfelejtette a nevére iratni. A dolog magyarázata az volt, hogy Jäger Mari, aki Bottka Jánostól vette a házat, nem iratta a nevére. Mikor azután a bűnös asszony fegyházba került, Bottka János és társai hamis szerződéssel állottak elő, amelyekkel igazolták, hogy Jäger Mari a házat nem vette meg, mire családját kilakoltatták, Jäger ügyvédje utján közokirathamisításért büntényítő följelentést tett Bottka János és társai ellen. A szegedi törvényszék Bottka Jánost egy évi börtönre ítélte, társait azonban fölmentette. A tábla Bottka János büntetését hat hónapi börtönre szállította le s kimondotta, hogy a vitás ház a Jäger Mari tulajdona marad. Ezt az ítéletet most a Kuria jóváhagyta.

§ A zugirász üzemel. A büntetőtörvényszék Szepeszy bíró elnökle alatt ma tárgyalta folytatólag szikosalvi Szikossy Aladár alias Czihovszky Aladár köz- és magánokirathamisítás és lopási bűntényeit. Ma az írásszakértőket hallgatták meg, akik odanyilatkoztak, hogy a hamisított okiratokat maga a vádlott készítette. A bíróság a tárgyalást holnap délelőtt folytatja, amikor is a perbeszédre kerül a sor.

§ Hamis váltó. A budapesti büntető törvényszék Jannitzky bíró elnökle alatt ma tárgyalta dr. Székely Ernő gyógyszerész magánokirathamisítás bűntényét. Dr. Székely Ernő 1906. év július havában eladta Drugeth-utca 5. sz. a. villáját 30,000 koronáért Joanovics Szvetozárnak és feleségének szüil. Wild Irmának. A vevők a vételárról két váltót adtak. Mindjárt az első lejáratnál nem fizettek a vevők s dr. Székely a két váltót beperelte Joanovicsék ellen s a villát elárvereztette. Az árverés előtt megígérte pénzzavarban szenvedő barátjának, Haffner József bankhivatalnoknak, hogy az árverési vételárból az elsőbbségi tételek levonása után fennmaradó 10,000 koronát kölcsön adja neki, sőt még a Joanovics-féle váltókat is rá engedményezteti, ha Haffner dusszagdag özvegy anyjának, Haffner Józsefnének aláírásával ellátott 30,500 koronás váltót ad neki. Haffner vonakodott ezt megtenni, de aláírta anyja nevét a váltóra. Dr. Székely ezt a váltót leszámítás végett beküldte a Nyitrai Iparbank Részvénytársasághoz. Ez azonban addig nem fizette ki a váltó értékét, míg az aláírást nem agnoszkáltatta. Így aztán kiderült, hogy Haffner aláírása hamis. Haffner erre megszökött s a büntetőtörvényszék csakis dr. Székelyt helyezte vád alá okirathamisítás bűntettéért.

Dr. Székely kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Ő a villát Haffner József váltókezesége mellett adta el Joanovics Szvetozárnak. Mikor az első részletet nem tudták ezek megfizetni, kénytelenül volt Haffner ellen is pört indítani. Ekkor Haffner, aki szenvedélyes lóversenyjátékos volt, azt az ajánlatot tette neki, hogy ad egy dusszagdag anyja nevével ellátott 30,500 koronás váltót dr. Székelynek, ha ezen váltó értékéből 10,000 koronát ad neki kölcsön a lóversenyek alkalmára. Haffner ezt meg is tette. Arról, hogy a váltót anyja tudtán kívül Haffner József írta volna alá, neki sejtelve sem volt. Különben sem állott érdekében, hogy egy hamis váltót fogadjon el két valódi váltó ellenében. A Haffnertől kapott váltót ő átadta dr. Bangha ügyvédnek értékesítés végett. A vádlott gyógyszerész ezen előadását több tanu is megerősítette. A bíróság ma még nem hozott ítéletet, mert újabb tanúk beidézése céljából a mai főtárgyalást 30 napon belüli időre elnapolta.

SPORT.

Bécsi versenyek.

— Első nap. —

Kevesen voltak kint a novemberi pótmeeting első napján a Freudenauban. Az egyes futamokban nagy mezőnyök álltak starthoz.

A nap főszáma, a Prater-handicap, meghozta a novemberi meeting első nagy szenzációját, amelyben az 1600 méteres handicapben Lord Darcy győzött tizenhárom ellenfele ellen, melyek közt igen jó képességű kétévesek is voltak. A Capt. Don-ló győzelmét a totalizateur több mint negyvennégyezer osztalékkal honorálta, ami annál csodálatosabb, mert az októberi meeting utolsó napján Lord Darcy igen szép formált árult el. A Nyeretlen kétévesek versenyében, mely a nap megnyitóját szolgáltatta, a realis Aveline könnyen győzedelmeskedett a nagy favorit Bellerophon ellen, míg a harmadik helyet Triumvir foglalta le. A Handicapben szintén nagy mezőny állt a starthoz; a fogadók leginkább Floridsdorfiot, Tábornokot és Trombitást pártolták, de győztesként holtversenyben Old Coin és Savoury kerültek ki a versenyből és még a harmadik helyet is Ismerős foglalta le, úgy hogy a közönség kedvencei semmi szerepet sem játszottak a versenyben.

Részletes eredmény a következő:

I. Nyeretlen kétévesek versenye. Díj 2000 korona. Táv 1300 méter. 1. Báró Springer G. Aveline (Dick), 2. Bellerophon, 3. Triumvir. Futottak még: Merveille, Menykö, Nilla, Kamsin, Mc. Lyn, Her Love. — Tot.: 10 : 36, 20 : 28, 28, 75

II. Eladók handicapja. Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. Szemere M. Spielball (Szente), 2. Remény, 3. Katz im Sack. Futottak még: Paula, Talanda, Ella, Sepoy, Palikám. — Tot.: 10 : 76, 20 : 52, 34, 80.

III. Prater-handicap. Díj 5000 korona. Táv 1600 méter. 1. Capt. Don Lord Darcy (Pretzner), 2. Duhaj, 3. Fruska. Futottak még: Feszcs, Becskerek, Reine, Pengő, Mulass, Day Star, Theophrastus, Paff, Pali, Jasna Pani, Florio. — Tot.: 10 : 44, 20 : 238, 45, 64.

IV. Eladó kétévesek versenye. 2000 korona. Távolság 1100 méter. 1. Capt. Don Isnardie (Pretzner), 2. Boncompagno, 3. Szentes. Futottak még: Cointreau, Fokos. — Tot.: 10 : 21. Helyre: 20 : 27, 34.

V. Handicap. Díj 3000 korona. Távolság 1600 méter. 1. Egyedy L. Old Coin (Miles) és br Herzog M. Savoury (Gulyás) holtversenyben. 3. Ismerős. Futottak még: Tábornok, Ovidius, Trombitás, Floridsdorf, Pagony, Capt. Jack, Ravissante, Bajtárs, Marie Louise. — Tot.: 10 : 48 (Old Coin), 49 (Savoury). Helyre: 20 : 57, 64, 167.

VI. Háromévesek akadályversenye. (Handicap.) Díj 3000 korona. Távolság 3200 méter. 1. Mautner V. King Ronald (Dillon), 2. Pandora II. 3. Tolbiac. Futottak még: Mimosa, Malvin, Ambra. — Tot.: 10 : 70. Helyre: 20 : 58, 43.

VII. Kétévesek versenye. Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. 1. Báró Springer G. Juvenal (Dik.), 2. Kaiserullan, 3. Klapka. Futottak még: Revision. — Tot.: 10 : 19. Helyre: 20 : 25, 27.

Nyilt-tér

rovatban közzétetté nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. KALLAY ZOLTÁN

Jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3. sz.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára. Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

GÖRVÉLYKÖR

asthma, köszvény, idült szív-, gyomor-, vese- és súlyos idegkórok (Tabes, Neurasthenia, Migraine, kezdődő Paralysis macacs bőrbetegségek (Lupus, Psoriasis, Eczema) legmegbízhatóbb gyógymódja a Vöröggyógyítás (Hemopatia), melylyel szélhűtés és elmozdítás meg lehet akadályozni. Husz év óta több ezer nehéz betegnél fényesen bevált. E gyógymód meg-alapítójának

Dr. Kovács Izsó fővárosi orvosnak rendelés intézete van Budapest, V., Váci-körút 18. l. om.

Rendelés naponta 9-11-ig és 3-6-ig, Levélbeni megkeresésre válasz. — Meghívásra intézetet kívül és a vidéken is kezel.

KÖZGAZDASÁG.

A waggonkattel visszaélései.

Budapest, november 3.

Mikor Kossuth Ferencz átvette az ipari és kereskedelmi kormányt, nyomban felszínre bukkantak azok a bajok, amelyeket a szabad-élvüpart uralma alatt évtizedeken át csak takargattak a kormányok ahelyett, hogy gyökeresen orvosolták volna. Különösen erősen jelentkezett a waggonhiány a Máv.-nál, úgy, hogy állandó panaszok forrása volt az árutorlódás minden nagyobb kereskedelmi góczponton. Kossuth kormányralépte után nyomban erélyes kézzel látott a waggon-park szaporításához. A vétkes köpnyelműséggel kölcsönadott waggonokat hazarendelte külföldről s nyomban hozzálátott az új kocsi építéséhez is. Sajnos, e tekintetben igen nagy akadályokat gördítettek eléje maguk a magyar waggonyárok. Mikor ugyanis a kormány a tavaszszal több ezer waggon szállítására kiírta a pályázatot, a kattelbe lépett magyar waggonyárok együttes ajánlatot tettek a szállításra nézve. Csakhogy ez az ajánlat nagyon drága volt. Annyira drága, hogy még a mi kormányunk is drágállotta. Pedig Kossuth és Sztérényi nem szokott fukarkodni ott, ahol a magyar ipar támogatásáról van szó. Hanem a mi waggon-kattelünk által szabott árakat már ők sem bírták elviselni. Érdeklődtek a külföldi waggonyároknál s ekkor kislit, hogy a külföldi gyárok lényegesen olcsóbban hajlandók a szállítást elvállalni. Fölszólították tehát a kattel, hogy mérsékeljék az árakat, mert ilyen drágán nem nyerhetnek megbízást a munkára. A kattel erre nagy kinnal, keservvel leszállította az árakat öt százalékkal, de ezzel szemben kikötötte azt, hogy némely kocsialkatrészt külföldről is lehessen behozni. A miniszter ehhez hozzájárult, de csak azzal a megszorítással, hogy azonos árak és föltételek mellett a magyar ipar föltétlenül előnyben részesítendő, míg más alkatrészeknél csak az esetben engedte meg a miniszter a külföldi forrás használatát, hogyha a külföldi áru legalább tíz százalékkal olcsóbb a magyarnál.

A kattelben levő waggonyárok azonban sehogysem akartak lemondani arról a busás haszonról, amit a véleményük szerint megszorult magyar államtól reméltek. Ugy gondolkoztak, hogy amit az öt százalékos ármérséklés által elveszítettek a vámon, más oldalról visszaszerezhetik a révén. Gondoltak erre nagyot és merészet és a waggon-fölszereléseket készítő iparvállalatokat kurtán felhívták, hogy vagy szállítsanak az általuk megszabott árakon, vagy pedig a kereskedelmi miniszter engedélye alapján külföldről szerzik be az illető gyártmányt. Az érdekelt iparvállalatok természetesen erélyesen tiltakoztak e szokatlan eljárás ellen s elhatározták, hogy a kereskedelmi miniszterhez fordulnak a magyar ipar érdekeinek védelméért. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter és Sztérényi József államtitkár figyelmét azonban természetesen azonnal fölkeltette a waggonszállítás ezen fejleménye s anélkül, hogy a jogos érdekekben sértett iparvállalatok fölterjesztéseit bevárták volna, maguk vették kezükbe az ügyet s tanulmányozták azt. Ekkor aztán kitűnt, hogy az alárendelt hivatalok az előzetes szerződés szövegét homályosan állapították meg s a waggonyárok erre támaszkodva akarták a magyar gyártású waggonalkatrészek és fölszerelési tárgyak árát leszorítani. A kereskedelmi minisztérium — nagyon helyesen — arra utalt, hogy hiszen ilyen eljárás mellett sokkal egyszerűbb, ha a kormány mindjárt a kész waggonokat rendeli meg külföldön, mert ha a magyar iparosokat mellőzni akarná, akkor nem őt, hanem huszonöt százalékkal olcsóbban szerethetné meg a vasúti kocsiakat, mert a külföldi gyárok természetesen az önköltségre leszorított export-árakon szállíthatnak. A kormány tehát most szigorúan körvonalazta azokat az alkatrészeket, amelyeket külföldről szabad behozni. E szerint legfőleg féléksz gyártmányok, mint rud, lemez vagy alakvasak állíthatók szembe azonos föltételek mellett a külföldiekkel, de megmunkált vagy kész alkatrészek és fölszerelési tárgyakkal a magyar ipar részére minimálisan

tíz százalékos előny biztosított. E szigorúan körülhatárolt föltételeket már közölte Sztérényi államtitkár a waggonyárok képviselőivel s kijelentette, hogy a végleges megrendelési szerződést csakis ezek elfogadása esetén hajlandó aláírni és kiadni.

Ezzel tehát a waggon-kattel támadása megfeneklett. Hanem tanulságai nem mindennapiak. Erdemes is, kell is vele foglalkozni, mert jellemző típusát nyújtja annak az élehetetlen üzleti szellemnek, mely nemcsak kis-, hanem nagyiparunkban is uralkodik. Ime, a Máv.-nak sürgősen néhány ezer waggonra van szüksége. A waggonyárok tudják, hogy a kormánynak okvetlen meg kell csináltatni azt a waggonkiegészítést, mert a Máv. finansziális érdekein kívül a közgazdasági közvélemény is erővel követeli a szállítási mizériák megszüntetését. De azzal is tisztában vannak, hogy ez a kormány különösen kényszerhelyzetben van a magyar iparral szemben, mert hiszen az a Kossuth Ferencz, aki évek hosszú sora óta valósággal politikai létét kötötte a gazdasági önállóságunk megteremtéséhez, nem kerülheti el e nagy állami szállításmól a magyar ipart, már csak a közszállításokról szóló törvény értelmében sem. Nosza, rajta tehát! Egy kis érvágás az államon — millió nyereség a waggonkattelnek. Hisz a külföldi és hazai verseny ki van zárva — s a waggonok kellenek! . . . És a jó üzletről — ami egyébként veszedelmesen hasonlít a zsaroláshoz — a viláért sem mondanának le még akkor sem, amikor a miniszter figyelmezteti őket, hogy nem szándékozik a közérdeket életre-halálra kiszolgáltatni a kattel nyereszkesedési vágyának. A kényszerhelyzet szinte elvakítja őket s az államnak tett 5%-os engedményt az érdekelt mellékiparok elnyomásával akarják behozni. Ismét kudarcz éri őket, mert Kossuth és Sztérényi résen vannak s nem engedik azt hogy a waggon-kattel hatalmi elvakultságában kiszákmányolja az állam mellett még a waggongyártás mellékiparát is. Ujból intést kap a kattel, melyből megértheti, hogy nem is olyan nagyon bizonyos neki az a — jó üzlet! . . .

Uralkodói kitérés a — cégjegyzésben. Az idei hadgyakorlatok alkalmával az uralkodói kegy bőven ragyogott a Déli Vasut igazgatóságára is. Érdekes, hogy ezek a czimadományozások a — cégjegyzésben is megörökítették . . . „hogy turonyi lovag Biedermann Róbert igazgatótanácsi tagnak bárói rangra, Finek Vilmos igazgatótanácsi tagnak lovagi rangra és dr. Schweigert Lénárt igazgatótanácsi tagnak nemesi rangra, valamint dr. Eger Sándor társulati tisztviselőnek lovagi rangra történt emelkedésük folytán teljes neveik a következők: turonyi báró Biedermann Róbert, lovag Finek Vilmos, bahntreni nemes dr. Schweigert Lénárt és lovag dr. Eger Sándor feljegyeztetett.“

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői védőgyelet a következő fizetéseketelenségeket közli: Winter Sándor bej. kereskedő, Veszprém; — Weisz Mór szabó, Barcs; — Bárdy József kereskedő, Ujvidék; — Hermann Károly esernyőkereskedő, Bécs.

A Járadék Hitelbank és az Általános Bank fuziója. Már irtunk arról, hogy a Járadék Hitelbank fuzionálni fog az Általános Bank Részvénytársasággal. Ezt a fuziót a november 9-én megtartandó rendkívüli közgyűlésen pecsételik meg, amelyen határozni fognak a Járadék Hitelbank cégének törlése tárgyában is. A Járadék Hitelbank most közzétette az 1908. január 1-től szeptember 30-ig terjedő időre vonatkozó mérlegét, amely a következő:

Mérlegszámla. Vagyon: Pénztárkészlet K 41.162.88. Idegen pénztárkészletnél elhelyezve K 147.154.49. Váltótárca K 2.045.339.20. Hitelegyleti váltók K 55.391.36. Különféle adások K 112.356.78. Váltóüzlet K 268.528.06. Leltár K 36.285.36. Összesen K 2.706.218.13. Teher: Részvénytőke K 1.000.000.—. Tartalékalap K 23.300.50. Biztosítéki alap K 34.615.22. Hitelegyleti biztosítéki alap K 3355.—. Takaré- és folyószámlabetétek K 421.006.36. Visszleszámitolt váltók K 1.180.614.07. Átmeneti tételek K 9681.13. Nyereség mint egyenleg K 33.645.85. Összesen K 2.706.218.13. Nyereség-vesztés számla. Veszteség: Kifizetett és tőkésített kamatok K 12.340.95. Tisztifizetés, lakbér és üzleti költség K 43.720.37. Adó és tokekamatozó K 8708.53. Nyereség K 33.645.85. Összesen K 98.415.70. Nyereség: Kamatok és jutalékok K 73.517.71. Váltóüzlet jövedelme K 24.091.07. Nyereségáthozat az 1907. évről K 806.92. Összesen K 98.415.70.

A fuzió következtében az Általános Bank — amint ismeretes — íelemeli alaptökéjét egy millió koronáról két millió koronára és a Járadék Hitelbank igazgatóságából Schön Ignác elnök, Békés Márton alelnök és Goldschmidt Bernát bevezetnek az Általános Bank r.-t. igazgatóságába.

Gazdák a keskenyvágányu vasutakról. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület műszaki bizottsága a gazdák szempontjából foglalkozott a kereskedelemügyi miniszter azon rendeletével, mely a keskenyvágányu vasutak építésére és felszerelésére vonatkozólag állapít meg új egységes szabványokat. Az O. M. G. E. a kérdés beható megvitatása után, most felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy ezen alsóbbrendű magánvasutak (iparvasut, gazdasági vasut, mezői vasut stb.) érdekében említett rendelkezését módosítsa, illetve egészítse ki akként, hogy a nyomtávolság tekintetében a 60 cm. nyomtávolság alkalmazását tegye lehetővé. Azonkívül kéri, hogy kézi vagy lóüzem esetében a 9 kg. rendszerű sinek is alkalmazhatók legyenek. Mozdonyüzemű magánvasutaknál pedig 7 kg. súlyú sinek is használhatósának, végül pedig a magánvasutaknál 3.2 tonna tengelynyomású lokomotivoknál kívül ennél kisebb súlyú gépek és megfelelően megállapítható kisebb tengelynyomások is alkalmazhatók legyenek.

A praktivalvai vasgyár közgyűlése. A gróf Csáky László praktivalvai vas- és aczélárugyár r. t. október 31-én tartotta I. rendes közgyűlést gróf Csáky László elnöke mellett. Az igazgatóság jelentése örömmel konstatálja, hogy mindazon várakozások, melyeket a vállalat alapítói a részvénytársasághoz fűztek, teljesedésbe mentek olyannyira, hogy már az első évi mérleg eredménye kedvezőnek mondható. A jelentést egyhangulag tudomásul vette a közgyűlés és elhatározta, hogy a 60.161 koronányi leírások után fennmaradó 83.194 K 08 fillérsnyi tiszta nyereségből részvényenkint tíz koronányi (5 százalékos) osztalék fizetessék ki és 13.034 K 38 f új számlára vezetessék elő. Határozatba ment továbbá az igazgatóság által javasolt tőkeemelés, amelylyel a társaság részvénytőkét és aczélművek további kibővítése céljából 1.100.000 koronáról 4500 darab teljesen befizetett 200 korona névértékű részvény kibocsátásával két millióra emeltetik. Az igazgatóság felhatalmazást kapott, hogy a részvénykibocsátás módjait s a kibocsátási árnyomat meghatározhassa. A tőkeemeléssel kapcsolatos alapszabálymódosítások elfogadása után az igazgatóság tagjaivá újból megválasztottak: gróf Csáky László, Fodor Ferencz, dr. Kolischer Frigyes, Rosenthal Hugó, Schmidt Frigyes, Schmidt Rudolf és Székely Ignác, a felügyelő-bizottságba pedig Hollán Oszkár (új), Hones Ernő, Schleutermann Nándor, Szász Lajos (új) és Welter Elek. A közgyűlés után megalakult az új igazgatóság, mely elnökévé gróf Csáky Lászlót, alelnökévé pedig Rosenthal Hugót választotta.

Pénzüntézetek tanácskozása. A Magyarországi Pénzüntézetek Országos Szövetsége e hónap végén tartandó nagygyűlése előtt a szövetség vidéki szervei sorra megtartják közgyűléseiket. A legközelebbi ülés e hónap 9-én lesz Zsolnán, ahova Bulla György főispán hívta össze Árva-, Liptó-, Nyitra-, Trencsén- és Turóc megye pénzüntézeit; a következő ülés 15-én lesz Losoncban, ahol Török Zoltán főispán meghívására ülést tartanak Gömör-, Hont-, Nógrád- és Zólyom megye pénzüntézeit. A közgyűlések helyi érdekű kérdéseken kívül tárgyalni fogják az adóreform, a homestead, az uszora-törvényjavaslatot és az ipartörvényjavaslatának a pénzüntézeteket érintő kérdéseit, amelyekben az országos szövetség lesz hivatva véglegesen állást foglalni.

A kiállításügy egységessé tétele. Az eddig alakult Kiállítási Központok jövő hónap végén Brüsszelben nemzetközi értekezletet tartanak a kiállítási ügyek egységes rendezésére vonatkozó alapelvek egyöntetű megállapítása céljából. A magyar kiállítási Központ is megkérdeztetvén ez alapelvekre vonatkozólag, ez e tárgyban külön bizottságot küldött ki, mely Geilléri Mór elnöke alatt tartott ülésein már kidolgozta javaslatait. Eszerint világ-

kiállítást Európában 10—10 évenként csak az egyes államok rendezhetnek. Tengereken túl esetleg 5—5 évenként. A nemzetközi szakkiallításokra nézve a központ abban az elvben állapodott meg, hogy ilyen általános jellegű szakkiallítások rendezésére elsősorban csak elismert tekintélyű országos, vagy szakegyesületek lehetnek hivatva az állam erkölcsi és esetleg anyagi támogatása mellett, minden egyes esetben azonban a Kiállítási Központok véleményének meghallgatása után, az ezekben képviselt szakértelem közreműködésének bevonásával.

A hordó-mizériák. Az idei bő szüretnek eredményeit nagyban veszélyeztette a hordó-hiány s ennek következtében a hordó árának rohamos emelkedése. Az idén egy hektoliter ürtartalomra számítva 12—16 koronába került a hordó s sok helyen éppen e miatt nem lehetett értékesíteni az újort, mert a hordó drágább volt, mint amennyit a borért adtak. A borkezeskedőknek is sokat ártott s árt most is a hordó-hiány. Olyan nagy tökézt igényel a hordók beszerzése, hogy némely kereskedőnek teljesen lehetetlen a szükségletét fedezni, ami természetesen ártalmára van a kereskedőnek s a termelőnek egyaránt. Borkezeskedői körökben felmerült a kérdés, hogyan lehetne ezen a bajon segíteni. Első sorban azt az anomáliát kellene megszüntetni, hogy a hordók ne maradjanak negyed-, sőt fél évig, de még tovább is a vevőknél, akik nedves pinczékben, rossz raktárakban, sőt gyakran szabad ég alatt, kimosatlan tartják és csak akkor, még pedig bérmentetlenül, egész elromolva, elpenészesedve, a legrosszabb állapotban küldik vissza. A borkezeskedők most megegyezést akarnak létesíteni egymás között arra nézve, hogy a ki- kölcsönzött hordókat, mint a terménykezeskedésben a zsákokért, kölcsönjű legyen fizetendő; hogy minden hordóért a visszaszármaztatási fuvardíjat csak a vevő fizesse és hogy az olyan hordókat, amelyek megromolva és megpenészesedve érkeznek vissza, az illető kárt okozó félnek a kitisztítási költségért is felelnie kelljen. Ezekkel akarják elérni azt, hogy a felek a kölcsönvett hordókat pontosabban és rövidebb idő múlva küldjék vissza és jó állapotban. Ha ez az egyezmény megvalósul, valószínű, hogy a hordóhiány sem lesz olyan nagy, mint most.

Gyáralapítási hírek. Egy külföldi cég Délmagyarország egy ipari empóriumában nagyszabású porcellángyárat létesít. A vállalat főleg a kereskedelmi forgalom tárgyát képező cikkeket fogja előállítani és mint ilyen lézagszótló lesz. A befektetés összege két millió koronát tesz ki. — A nagyszabású Scherer-féle posztógyár 400.000 korona újabb befektetéssel bővíti. A befektetési összeget a kormányval való tárgyalás folyamán 400.000 koronáról 700.000 koronára emelték és ez a befektetési összeg most már véglegesnek is tekinthető. — Az Első magyar torontáli szőnyeg- és butorszővet-gyár nagybecskereki gyára legközelebb jelentékenyen fokozza majd termelőképességét. A vállalat tulajdonosa, Dungserszki Gedeon, újabb 400.000 koronát fektet be a gyárba, melynek versenyképességét 30 új szőnyegszövőgép fogja emelni. — Magyarország legregibb textilgyára, a gácsi, mely csak nemrég vált részvénytársasággá, tetemesen bővíti. A vállalat, hogy a divatszövetek előállítására nagyobb súlyt helyezhessen, még 600.000 koronát fektet be üzemébe és gyárát még 50 szövőszékkel szereli fel. A vállalat kibővítésével karöltve jár annak modernizálása is. A kibővítés ügye teljesen perfekt. — A Gyukits és Fredel cég megvette a liquidált kalaptemp-gyár Gizella-uti épületét és ott nagyszabású kalapgyárat rendez be. A befektetési összeg 300.000 koronára volt kontemplálva. Utólag az összeget 500.000 koronára emelték és ezen befektetési összeg véglegesnek tekinthető. — A zombolyai Deckert-féle kalapgyár, mely eddig csak népviseleti kalapokat gyártott, most divatcikkekre is ki fogja terjeszteni üzemét. A vállalat részvénytársasági alapon újabb 300.000 koronát fog fordítani fizeme kibővítésére. — A fővárosban legközelebb új iparvállalat alakul, mely egy galalitszerű anyagot fog feldolgozni. A vállalat 160.000 korona alaptökével alakul és a fentemlített anyagból villamos felszerelésekhez való cikkeket, tintatartókat, gombokat és egyéb norinbergi cikkeket fog előállítani. Az alapítók Légrady Imre,

Schuler József, dr. Simai Aladár és a hermaneczi papirgyár volt igazgatója, Hüttner János. A gyárat az utóbbi fogja vezetni. — Harmatta János mérnök, a Villamos forrasztások gyára tulajdonosa, élelgyárat létesített Szepesváralján. Ez az ország első élelgyára. — A sajlóházi papirgyárat jelentékenyen ki fogják bővíteni. A vállalat textilgyárak részére való papirosgombolyagokat (Papierspulen) fog gyártani, melyeket eddig kizárólag Ausztriából importáltak.

Megkezdett iparostanfolyamok. A Technológiai Iparmúzeumban az ideai téli időszak alatt többféle iparostanfolyamot rendeztek és ezek a tanfolyamok e hó elején meg is kezdődtek. Az összes hirdett tanfolyamokra olyan nagy számban jelentkezték a tanulni vágyó iparosok, hogy nemcsak az előírányszám túltel be minden tanfolyamon, hanem, annak dacára, hogy a megállapított számnál többet is vettek fel egyik-másik kurzusra, igen sok jelentkezőt vissza kellett utasítani. Ilyenformán természetesen, hogy ezeket a tanfolyamokat meg kell majd ismételtetni. A megkezdett tanfolyamok a következők: 1. Üzleti fogalmazás. 2. Ipari számvetés és mérés. 3. Szerkesztő és ábrázoló mérés elemi. 4. Szabadkézi rajzolás ipari alkalmazással. 5. Kádár- ipari szakrajzolás tanfolyam. 6. Könyvviteltan czipészeknek. 7. Czipészipari szakrajz tanfolyam segéd- dek számára. 8. Géplakatosoknak való szakrajz- tanfolyam. Az igazgatóság serényen dolgozik újabb iparostanfolyamok összeállításán és valószínű, hogy a közel jövőben több új tanfolyamot fognak megnyitni.

A Franklin mérlege. A Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda most tette közzé évi mérlegét, amely 394.359 korona tiszta nyereséget mutat. Az osztalék egy-egy részvény után 32 korona lesz.

Uj személydíjszabás. A fogaras-brassói h. é. vasuton az ósínka-homoródvölgyi vonalrész megnyitása napjától új zónarendszerű személydíjszabás lépett életbe, mely által a fogaras-ósincai és homoródvölgy-brassóbertaláni vonalrészek megnyitása napjától érvényes személydíjszabás érvényben kívül helyeztetett.

Mennyi adóssága van Boszniának? Bosznia és Hercegovina annexiója után nem lesz érdektelen, hogy mennyi adóssága van az annektált tartományoknak. Az új tartományokat három kölcsön terheli, ezek egy négy százalékos kölcsön, melynek összege 24 millió korona és két négy és fél százalékos kölcsön 22 és 78 millió koronával. Az összes adósság tehát 124 millió koronát tesz ki. Eddig a bosnyák kölcsönöket Ausztriában a járadékadó terhelte, holt ettől a magyar kölcsönök megértek. Jövőben természetesen ez a mentesség — Boszniának és Hercegovinának a birodalomba bekebelezése folytán — a bosnyák kölcsönökre is ki fog terjedni.

DR. HÖNIGIZSO
Villanygyógyító- és Röntgen-
Intézete. Elektromágneses gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102—39.

Gyógytényezők:	Ideggyengeségi állapotok
Elektromágneses gyógyítás.	Almatlanság.
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Hűdések (Paralysis).
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).	dögfájdalmak, Idegzsábák (Neuralgiák, Ischias).
Kék fényvel való kezelés	Görinczvelőrsoradás (Tábes.)
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).	Szívbetegségek.
Villamos fényfürdők.	Véradényelmeszesedés.
Villamos massage (Vibratio).	Köszvény és csusz (Rheuma, hagsavas lerakódások, izületi és csontbetegségek).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	Székrekedés.
Villamos vízfürdők.	Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vészségénység).
Szénsavas fürdők.	Bőrbajok, Bőrvelőrszeteg
Főbb javallatok:	Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság.)
Általános Idegesség (neurasthenia, hystéria.)	Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
Kezelés egész napon át. — — Kívánatra prospektum

SZÉN, koks, briket,
antracit összes gazdasági,
ipari és házi célokra
Telefon: Detail 26-27. 75-26, Engros 164.

Radnay Károly
BUDAPEST, Váci-körút 78. szám.
Sürgönyozim: ANTRACIT BUDAPEST

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDÉ
Gabonátözsde.

Budapest, november 3.

A készáru-piaczon nyugodt volt ma az irányzat. Mérsékelt kínálat mellett a malmok nagyon tartózkodók voltak és keveset vásároltak. Különösen az üzleti idő elején, még tegnapi árakat sem akartak fizetni, miért is nagyon nehézkesen indult meg a forgalom, amely különben korlátolt maradt később is. Mindössze mintegy 18.000 mm. buza kelt el, előbb alig tartott, később jól tartott áron. A legdrágább eladási ár 25.90 korona volt 81 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 23.90 korona 77 kilós bihari búzáért. Egyéb gabonaneműek közül rozs lanyha, a többi cikkek változatlanok. Forgalmába került 200 mm. rozs 19.60 koronás áron és 1000 mm. zab 13.40 koronás áron ab Marosvásárhely. A határidőpiaczon a mai üzlet nagyon csendes és egészen a tegnapi zárlat jegyzéseivel indult meg. Az üzlet folyamán se vételkedv, se valami nagy eladási hajlam nem mutatkozott, így tehát csak egészen jelentéktelen forgalom fejlődött ki, mi mellett néhány fillér keretén belül ingadoztak az árfolyamok. A tegnapi zárlatához viszonyítva, végeredményképen ma az áprilisi buza, az áprilisi rozs és a májusi tengeri árfolyama teljesen változatlan maradt, az új októberi buza két fillérrel gyöngült, az áprilisi zab két fillérrel javult.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	24.00-24.45	79	24.70-25.20
"	76	24.30-24.60	80	25.00-25.45
"	77	24.40-24.75	81	25.10-25.60
"	78	24.40-24.75	82	25.10-25.60
Fejérmegyei uj	75	23.85-24.35	79	24.55-25.05
"	76	24.15-24.45	80	24.75-25.20
"	77	24.15-24.45	81	24.75-25.20
"	78	24.25-24.60	82	24.75-25.20
Pestvidéki uj	74	23.85-24.35	78	24.25-24.60
"	75	24.15-24.45	79	24.55-25.00
"	76	24.15-24.45	80	24.75-25.20
"	77	24.15-24.45	81	24.75-25.20
Bánsági uj	74	23.90-24.45	78	24.40-24.75
"	75	24.40-24.70	79	24.70-25.20
"	76	24.40-24.70	80	24.70-25.20
"	77	24.30-24.45	81	24.30-24.45
"	78	24.30-24.45	82	24.30-24.45
Rozs I.-rendű uj		19.75-19.90		19.75-19.90
" középminőségű uj		19.55-19.70		19.55-19.70
Arpa takarmány I.-rendű		16.05-16.20		16.05-16.20
" II.-rendű		15.70-15.95		15.70-15.95
Köles		13.75-14.00		13.75-14.00
Zab I.-rendű		16.85-17.15		16.85-17.15
" II.-rendű		16.35-16.65		16.35-16.65
Tengeri belföldi uj		7.48-7.50		7.48-7.50
Repce: Káposztarepce				

A készáru piaczon elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 81 kg. 25.90 korona, 100 mm. 80.5 kg. 25.60 korona, 200 mm. 80 kg. 25.60 korona, 300 mm. 79 kg. 25.70 korona, 300 mm. 80 kg. 25.70 korona, 100 mm. 79 kg. 25.50 korona, 100 mm. 79 kg. 25.50 korona, 200 mm. 79 kg. 25.20 korona, 1200 mm. 78.5 kg. 25.45 korona, felső, XI/2, 500 mm. 76 kg. 24.20 korona, felső, üszkös. Beeskereki: 3700 mm. 79.5 kg. 25.30 korona. Fehérmegyei: 100 mm. 77 kg. 24.90 korona, 300 mm. 76 kg. 24.70 korona. Bácskai: 200 mm. 78 kg. 25.10 korona, 400 mm. 77.5 kg. 24.90 korona, üszkös. Pestvidéki: 300 mm. 79.5 kg. 25.30 korona, 200 mm. 78 kg. 25.20 korona, 1200 mm. 78 kg. 24.60 korona, sárga, 100 mm. 78 kg. 24.90 korona, 200 mm. 78 kg. 24.70 korona, üszöghegyű, 200 mm. 76 kg. 24.60 korona, 100 mm. 75.5 kg. 24.30 korona. Bihari: 300 mm. 80 kg. 25.30 korona, 1300 mm. 78 kg. 24.10 korona, üszkös, 200 mm. 77 kg. 24.90 korona. Felsőmagyarországi: 500 mm. 79 kg. 25.10 korona, 700 mm. 78 kg. 24.75 korona, 100 mm. 76.5 kg. 24.30 korona. Tolnai: 1500 mm. 76.4 kg. 24.80 korona. Rózsa: 200 mm. 19.60 korona, kp. pr. Zab: 1000 mm. 13.40 korona, ab Marosvásárhely. Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

A határidőpiaczon köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1909. áprilisra 12.41, 12.42, 12.35, 12.39.
Buza 1909. októberre 10.85, 10.84, 10.86.
Rozs 1909. áprilisra 10.26, 10.27, 10.21, 10.26.
Zab 1909. áprilisra 8.44, 8.45.
Tengeri 1909. májusra 7.48, 7.50, 7.47.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. áprilisi buza	12.39-12.40
1909. októberi buza	10.87-10.88
1909. áprilisi rozs	10.25-10.26
1909. áprilisi zab	8.44-8.45
1909. májusi tengeri	7.48-7.49

Budapesti gabonaforgalom.

1908. november 1-től november 2-ig.

	Érkezett:	Elszállított:
Buza	31858	—
Rozs	2533	—
Arpa	3371	—
Zab	3066	—
Tengeri	2540	—
Liszt	1336	5537
Korpa	106	2994

Értéktőzsde.

A külpolitikai viszonyok ma a szokottnál is tartózkodóbbá tették az értéktőzsdét s a mai forgalom lanyhább irányzat mellett folyt le. A forgalom azért nagyobb volt a tegnapiénál, de az árfolyamok majdnem mind alacsonyabban zárultak. Ez a visszaesés azonban csak az Osztrák hitelnél haladta meg a másfél koronát, míg a többi értéknél csak egy fél korona körül ingadozott. Kereslet egyedül a közuti vasut részvényeiben volt, melyek a délelőtt folyamán 560.50 koronáig emelkedtek, de a déli tőzsde lanyhább irányzata alatt ismét visszaestek 558.50 koronáig. A helyi piaczon is valamivel nagyobb volta forgalom a tegnapiénál. Kötés volt a Kereskedelmi Bank, az Első magyar iparbank részvényeiben és a Szanatórium-részvényekben. Kereslet mutatkozott ma néhány építőipari részvényben, az Erzsébet-malom és a Schlick-részvényekben, de kötés nem volt. A járadékpiac ma valamivel lanyhább volt. Az Osztrák hitel 3/4 koronával a tegnapi zárlaton alul, 632.50 koronán indult, 631.50-ig tovább gyöngült, aztán 632.25-ig javult. A Magyar hitel egy koronával a tegnapi zárlaton alul, 738 koronán indulva 737.50 és 738.50 között ingadozott, míg az Államvasut csak a déli tőzsdén került forgalomba 687.50 koronás árfolyamon. Köttetett továbbá: Leszámitoló bank 479 koronán, Jelzálog 426 koronán, Rima 538.—537.50 koronán, Városi villamos vasut 262.25 koronán, Közuti 558.75-560.50-559 koronán, Hazai bank 284 koronán, Salgó 585.—586.—585.— koronán, Orosz járadék 96.50 koronán.

Előzőzsde.

Előzőzsde nyugodt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 632.50-631.50. Magyar hitelrészvény 738.25-737.50. Osztrák-magyar államvasut —. —. —. Rima 538.—537.50. Magyar leszámitoló bank —. —. —. Közuti vaspálya 559.—. Városi villamos vasut 262.25. Magyar koronajáradék 92.10-92.12. 5%-os orosz kölcsön 96.50. Salgótarjáni közsézbánya r.-t. 585.—586.—.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde nyugodt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 632.—632.25. Magyar hitelrészvény 738.25-738.50. Osztrák-magyar államvasut 687.50.—. Déli vasut 120.50. Rima 538.—537.50. Magyar leszámitoló bank 478.75-479.25. Közuti vaspálya 558.50-559.50. Városi villamos vasut —. —. Magyar koronajáradék 92.20. Hazai bank 284.25-284.50. Első magyar iparbank 280.—282.—. Kereskedelmi bank 3368.—. Salgótarjáni közsézbánya r.-t. 586.—. Szanatórium-sorsjegy 7.60. Magyar helyijerdekut vasut 290.—.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrákhitel részvényekért holnapra 4-5 K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. november hó végére 22-24 K.

Utózőzsde.

Az utózőzsde nyugodt irányzattal folyt le. Köttek: Osztrák hitelrészvény 632.25. Magyar hitelrészvény 738.50. Államvasut 687.50. Leszámitoló bank 479.—. Rima 537.50. Közuti vasut 557.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, november 3. (Saját tudósítónktól.) A külföldről jövő értesítések nem voltak alkalmasak arra, hogy a vállalkozói szellemet éleszszzék, különösen azonban a kedvezőtlen liszteladások lanyhitották az üzletmenetet annyira, hogy mindkét cikkben teljes üzletlenség uralkodott. Az árak azonban ennek dacára nem csökkentek, mert a kínálat is megfelelően kisebb volt. A helyzet változatlan. Az üzletlenség a kenyérmagvakról áterjedt a többi cikkekre is, amelyek közül tengeri és zab árban ugyan csak változatlanok maradtak és árpa is teljes árat ért el.

Jegyzetett buza: új fészavidéki 12.85-13.30 korona, marosi 12.65-13.05 kor., bánáti 12.75-13.05 korona, felsővidéki 12.20-12.65 korona, déli vasuti 12.20-12.65 korona.

Rozs: tótfelvidéki 10.15-10.30 korona, pestvidéki 10.20-10.35 korona, déli vasuti 10.10-10.30 korona, különféle magyar 10.10-10.30 kor., osztrák 10.15-10.35 korona.

Arpa: morvaországi 9.20-10.60 kor., bécsi 9.—9.70 kor., felsőmagyarországi 7.90-8.10 korona, közepdunai 8.30 9.—kor., déli vasuti 8.40-9.65 kor., takarmányárpa 7.40-7.75 korona.

Magyar tengeri: régi 9.25-9.50, új 7.65-7.90 korona, cinquantin 10.25-10.40, új 8.80-9.20 korona.

Magyar zab: minőség szerint 8.40-9.05 kor., közepes —.—kor., elsőrendű —.—kor., válogatott —.—korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai —.—korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, november 3. Az annexió el nem ismerése Oroszország részéről fokozta a piac kedvetlenségét, úgy hogy a bányádt irányzat még érezhetőbbé vált a mai előzőzsden. Az eladások mindazonáltal csak alpesi bányarészvényekben öltöttek nagyobb mérvet, míg a többi értékek nagyobb ellentálló képességet tanúsítottak, sőt egyes értékek ma is szilárdak voltak. Az előzőzsde magatartása zárlatig gyenge volt. A déli tőzsde elkedvetlenül, változatlan árfolyamokkal indult.

11 órakor: zárulnak

Osztrák hitel. 631.50. Magyar hitel. 739.50. Ländlerbank —.—. Államvasut 687.—.—. Elbavölgyi vasut —.—. Déli vasut 120.—.—. Alpesi bányatársulat 648.50. Rima 537.50. Májusi járadék 96.20. Magyar koronajár. 92.10. Orosz érték —.—. Török sorsjegy 179.25. Német márka 117.35.

1 órakor jegyeztek:

Osztrák hitel 631.50, Magyar hitel 739.—, Ländlerbank 432.—, Unio-bank 537.—, Államvasut 686.75, Anglo-bank —.—, Bankverein —.—, Déli vasut 120.25, Gözhajó —.—, Alpesi bányarészvény 648.50, Májusi járadék 96.20, Magyar koronajáradék 92.10, Török sorsjegy 179.—, Német márka 117.35, Elbavölgyi vasut —.—, Rima 537.50, Orosz járadék —.—, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. —.—, Kárpai petroleum —.—.

Bécs, november 3. (Osztrák értékek zárata)

42 százalékos papír-járadék 96.25, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.80, 1860-as sorsjegy 152.—, Osztrák hitelsorsjegy 465.—, Angol osztrák bankrészvény 291.50, Bécsi Bankverein 512.60, Osztrák-magyar bank 1745.— Déli vasut 119.75 Dunagőzhajózási társ. 964.— Dohány rész. —.— Cs. k. arany (vert) 11.33 Német bankv. 117.15 Osztr. Lloyd 420.— 4.2 sz. ezüst. jár 96.05-99.—, Osztr. koronajáradék 96.25, 1864-es sorsjegy 262.—, Osztrák hitelintézeti részvény 631.50, Union-Bank 537.50, Osztrák Ländlerbank 432.25, Osztrák-magyar államvasut 685.—, Elbavölgyi vasut 445.50, Alpesi részvény 648.10, 20 frankos 19.14, Londoni váltóár 239.57, Lipótkohó —.—, Töröksorsjegy 178.75. Tartózkodó.

Bécs, november 3. (Magyar értékek zárata.)

4 százalékos arany-járadék 109.95. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 140.85. Magyar hitelbank részvény 737.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény —.—, Rima 537.50, Magyar cukoripar 284.50, Adria hajózási részvénytársaság —.—, Magyar koronajáradék 92.15, 4 százalékos magyar földieherm. kötv. —.—, Magyar nyer.-k. sorsjegy 186.50, Kassa-Oderbergi vasut részvény —.—, Magyar jelz. álogbank 424.—, Magyar keresk. bank —.—.

Magyar-utca 6. az emeleti ter. mekben.
Kassa-körút és Kossuth Lajos-utca sarkán mekben.

Angol, francia és amerikai rendszer KÉSZPÉNZÉRT félárban:
ruházható minden ember finoman és elegánsan
Az országos Zélinger Samu elsősorú
Budapest, V. ker. Rákóczi úti-telephelyénél

A rendszerem abból áll, hogy angol és francia gyári raktárakban vásárolt 3-6 méteres legújabb divatu minta gyapjuszövetekből mérték szerint készítik: finom öltönyt —.— —.— 21 frtért nagyon finom prima öltönyt 26 —.—

21-26 frt
Budapest, IV., (Belváros)
Magyar-utca 6. az emeleti ter. mekben.
Kassa-körút és Kossuth Lajos-utca sarkán mekben.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, november 5. (Tőzsdei jelentés.) Tekintet nélkül a belpolitikai válságra és Oroszországnak az annexió kérdésében elfoglalt elutasító magatartására, nemsokára a tőzsde megnyitása után némi megszűlés érvényesült, amely a további menetben is megmaradt és különösen fedezéseket vont maga után. Bányáértékek az érdeklődés homlokterében állottak és többnyire 2%-ig érő árfolyamemelkedést értek el. Ehhez hozzájárult az új siegerlandi nyersvasvegyesület megalakulásáról szóló jelentés is. Gőzhajós részvények szintén keresve voltak. Vasutak közül amerikai vasutak Newyorkkal egybehangozón a newyorki paritáson felül voltak értékesíthetők. A járadékpiacra a háromszázalékos német kölcsön 3/4%-al emelkedett. Bankok közül a vezető értékek többnyire csendes üzlet mellett 1%-al javultak. Vilamossági részvények szintén emelkedtek. Az üzlet későbbi menetében az egész piacon újabb javulás volt feljegyezhető. A zárlat szilárd. A készpénzpiac ipari értékei túlnyomólag szintén magasabban jegyzettek. Magánleszámitási kamatláb 2 1/2%, napi pénz 3%.

Zárlatok jegyzetük: 4-2 százalékos papíráradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97.80, osztrák hitelrészvény 199.—, Déli vasut —, orosz bankjegyek 214.60, 4 százalékos új orosz kölcsön 13.80. Disconto Commandit 177.75, Dinamit-truszt 156.75, Harpeni 193.—, Unitikált török járadék —, 4,2 százalékos ezüst-járadék 96.20, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.75, Magyar koronajáradék 92.40, Osztrák-magyar államvasut 147.70, Bécsi váltóár 85.25, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 225.—, Gelsenkircheni 186.90, Laura'ohó 193.—. Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) november 3. 4-2 százalékos papíráradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97.95, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.80, Osztrák hitelintézeti részvény 199.—, Osztrák-magyar államvasut 147.40, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 20.43, Bécsi Bankverein 140.—, Villamos részvény 144.—, 3 százalékos magy. aranykölcsön 96.05, 4-2 százalékos ezüstjáradék 99.20, Osztrák koronajáradék 96.25, Magyar koronajáradék 92.35, Osztrák-magyar bank 125.70, Déli vasut részvény 22.30, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 852.75, Párisi váltóár 814.16, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —. Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) november 3. 4-2 százalékos ezüstjáradék 98.90, 1860. sorsjegy 154.—, Déli vasut 22.60, 4 százalékos aranyjáradék 97.50, Osztrák hitelrészvény 199.—, Osztrák-magyar államvasut 147.25, Olasz járadék 103.50, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92.85 Nyugodt.

London, november 3. Angol consol 84 3/4.

Páris, nov. 3. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.—. Osztr. aranyjáradék 97.50, Magyar aranyjáradék 93.70, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 489.— 3 százalékos Olasz járadék 183.87, Déli vasut elsőbbségi kötv. — 5 százalékos marokkói járadék 513.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 88.45, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 89.75, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 101.32, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 523.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 428.—, 4 százalékos spanyol járadék 95.20, 4 százalékos unifikált török jár. 90.10, Török sorsjegy 168.25, Török dohányrészvény 400.—, Osztrák földhitelintézet 1123.—, Osztr. Länderbank 470.—, Magyar jelzálogbank 454.—, Banque de Paris 1508, Banque Ottomane 703.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridional vasut 666, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 555.—, Rio Tinto 17.90, Sucrerie d'Egypte 34.—, Tula 283.—, Thomson Houston —, Urikányi köszén 162, Chartered 22.75, De Beers 351.—, East Rand 109.—, Jagersfontein 113.50 Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 61.—, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.18, Váltó német piacokra (rövid) 122.75, Váltó Bécsre (rövid) 104.81, Váltó Belgiumra (rövid) 7/16, Olasz aranyváltó (rövid) 2/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csek Londonra 251.10, Magánkamatláb 2 1/2%. Tartott.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Vásárcsarnok.

1908. november 3-án.

Az időjárás ismét hidegebbre fordult, ami minden valószínűség szerint hozzá fog járulni a piac hangulatának barátságosabb alakulásához. Az árak az utóbbi napokban különös változást nem tüntettek.

fel. Hus, füstölt husnemű, ugyszintén vad kielgítő mennyiségben érkezett a piacra s nagyjában tartott árak mellett volna elhelyezhető. Levágot baromfi immár minden akadály nélkül kiülhető fel s az megfelelően van kezelve, úgy kedvező árakat biztosíthatunk. Ugyanez szól vadra is. Tejtermékek már fokozottabb figyelemben részesülnek, azonban az árak még mindig nyomottak. Hagyma, rózsaburgonya, ugyszintén feikáposzta is keresletnek örvend. Az aima-üzlet már élénkül kezd és helyes csomagolásban érkező fajalmáért a legmagasabb napiárakat biztosíthatjuk. Körte keresett. Tojás magas árjegyzését nemcsak megtartotta, hanem tovább kifejllesztette.

Mai árak:

Husneműek: Helybeli marhahus hátulja 120-140 K, eleje 96-108 K, vidéki borju, bőben hosszan mérve sulylevonás nélkül 96-112 K helybeli borjuhús 108-116 K, sertésusz szalonával 124-126 K, lehuzott sertés 108-116 K, szalonna friss 124-126 K, szalonna sózott 124-126 K, szalonna füstölt 144-148 K, olvasztani való 132-136 K, háj 140-148 K, sertészsir 144-148 K, mind métermázsánként. Füstöltus (vidéki) kg.-ja 1.60-1.80 K, hazai sonka 1.80-2.— K, szálemi magyar 3.20-3.60 K, nyári szálemi 1.20-1.40 K.

Vad: Öz 1.60-1.80 K, szarvas —.80 —.90 K, dämvad —.80-1.— K, vaddisznó —.80-1.00.— K, kg.-ként egészben, nyul nagy 2.80-3.— K, nyul süldő 1.60-2.— K, fogoly 1.—1.20 K, fácán 2.80-3.— K, szalonka — K, darabonként. Fenyvesmadár kötegie —.

Baromfijelék: Élő rántani való csirke 1.40-2.— K, sütni való 2.40-2.60 K, kacsza sovány 2.80-3.20 K, kacsza hizott 5.—6.— K, liba fiatal — K, lud hizott 10.—14.— K, tyuk 3.20-3.60 K, pulyka 6.—7.— K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.08-1.30 K, hizott rucza 1.30-1.40 K, hizott pulyka 1.50-1.60 K, levestyuk 1.30-1.40 K kg.-ként, Pulárd 1.80-2.— darabonként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) l. 2.—2.20 K, II. 1.80-2.— K, főzővaj (köpült) 1.50-1.70 K, tehénturó 10-20 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöltségjelék: Burgonya (vagonáru) sárga 5.40-6.40 K, rózsza új 6.50-8.— K, fehér 4.40-4.80 K, kifli 10.—12.— K, sárgarépa 8.—10.— K, petrezselyem 8.—12.— K, vöröshagyma makói 20.—21.— K, közönséges hazai 10.—12.— K, fokhagyma 30.—40.— K, káposzta 6.—7.— K, 100 kg.-ként. Burgonya, új —.— K, kalarabé —.— K, 100 db., spárga solo K, közep —.— K, leves — f kg.-ként. Zöldbab hüvelyes —.— K, kifejtett —.— K, zöldborsó hüvelyes —.— K, kifejtett —.— K. Paradicsom 8.—10.— K, 100 kg.-ként. Uborka salátának —.— K, ecetbe 1.—2.—, savanyítani 1.60-2.— K 100 darabonként.

Gyümölcsjelék: Szőlő —.40-0.70 fillér kg.-kint Alma válogatott elsőrendű áru (aranyarmen, ranett, jonathán, Törökballint, batul stb.) 20-40 K, másodrendű 16-20 K., harmadrendű apró áru 8-16 K. Körte elsőrendű —.80-1.— K, másodrendű 40-60 K, dió l. 40-60 K, II. 30-40 K.

Vegyesárak: Méz —.76-0.96 K, gyümölcsiz —.— K, gomba száraz 2.50-3.— kilogrammonként.

Tojás: bácskai 108-110 K, erdélyi apróbb áru 106.—108.— K.

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, november 3. Felhajtott: 380 drb élő borju (közte 4 rugott), — drb leölt borju, — drb növendékmarha, — drb élő bárány, — drb leölt bárány.

Arjegyzések: Elsőrendű élő borjukért 82-96 fillér, kivételesen 100 — fillér; közepminőségű élő sorjukért 74-80 fillér; leölt borjukért — fillér; bílány és rugott borjukért 36-66 fillér, növendékmarháért 38 — fillér, kilogrammonként, levonás nélkül. Élő bárányokért — korona, leölt bárányokért — korona páronként. Az irányzat éjénk. Az árak 2-4 fillérrel kg.-kint emelkedtek.

Bécsi sertésvásár.

St.-Marx, november 3. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai sertésvásárra 19,552 darabot jelentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 7494 fiatal és 9792 hizott sertés.

Arak: elsőrendű 101-103 fillér, kivételesen — fillér; közepnehéz 95-100; idős 92-97 fillér, könnyű 87-95 fillér; fiatal sertés 78-108 fillér, kivételesen 120 fillér kilogrammonként élő sulyban levonás nélkül.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, november 3-án. (Hivatalos tudósítás) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300-400 kilogrammig ferjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felül sulyban) 116-118 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő sulyban) 118-119 fillér. Könnyű (páronként 250 kg-ig) 119-121 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm sulyban) 122-124 fillérig.

Sertésüzlet 1908. évi november 1. napján volt készlet 29184 drb., 1908. november hó 2-án felhajtott 438 darab, 1908. november 2-án elszállított 453 darab, 1908 november 3. napjára maradt készletben 29169 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, nov. 3. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 137 darab sertés, 27 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 1370 darab sertés, 121 darab süldő, — darab malacz, összesen 1507 darab sertés, 148 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1256 darab sertés, 79 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 251 drb sertés, 69 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirterítés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsulyban 96-100 fillér, ételsulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig, 94-96 fillér, ételsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsulylevonással 120-126 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 124-126 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 118-126 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, ételsulylevonással — fillér. Belföldi süldő 88 108 fillérig, horvát süldő — fillérig. Malacz — fillérig. Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsulyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1908. november 3-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap száraz és túlnyomóan derült idő uralkodott. A hőmérséklet alacsony; az éjjel csaknem mindenütt a fagypontra alá süllyedt és az északnyugati megyékben -5 és -10 Cº között ingadozott; a minimum Ógyallán -10 Cº és a maximum Fiumében meg Ungvárott 12 Cº volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Az időjárásban változás nem várható.

Table with columns: Állomás, Légnemű min., A hőmérséklet Celsius skálán, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék min., Hőmérő-érték min., Hőmérő-érték max.

Felölős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkladó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

SZERDA... Bu... tisavide... fohóme... pestvidé... ténegi... bácskai... Egy... Rozs... Árpá... Zab... Töngör... Repce k... Burg... Dunántul... Pelsőmgya... Nyirégi... Erdélyi... Hár ágú... Pest... Különléte... termények... disznószir... szalonna... szilva kész... heremag... A FE... -- Hol... dezte azut... -- Dá... tremensber... tam lent, és folyton... hogy neki... tud semmi... is semmi... ügyünkre... -- És... semmit? -- Mir... melyek ált... pillant, a... sit, hogy e... -- Az... mivel telje... szetesen, n... től a másik... nyomorban... -- És... -- Ho... bár nagyon... A vag... a szerint... egyik, vag... részét, Egy... volt már N... ben három... ban és akk... lakott olya... ügynököm... kal több pe... Sok éven

Table with columns: Buza, Kilos, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára. Rows include tiszavidéki, fehér, sárga, etc.

Table titled 'Egyéb gabonaneműk' with columns: Faj, Fehér, Rozsa, Sarga, 100 kilogramm ára.

Table titled 'Burgonya' with columns: Faj, 100 kilogramm ára.

Table titled 'Különbé termények' with columns: Faj, 100 kilogramm ára.

Allamadósság közközlésnök

Table listing various government bonds and interest rates, including Magyar aranyjárdék, Koronajárdék, etc.

Bankok részvényei

Table listing bank shares and interest rates, including Angol-osztrák bank, Magyar aranyjárdék, etc.

Takarékpénztárak

Table listing savings banks and interest rates, including Belvárosi takarékpénztár, Budapest-Erzsébet városi tak.

Biztosító társaságok

Table listing insurance companies and interest rates, including Első magyar ált. biztosító, Fonciere pesti bizt. int.

Gőzmalomok

Table listing steam mills and interest rates, including Concordia, Első budapesti, Erzsébet.

Különbé vállalatok

Table listing various companies and interest rates, including Pesti-est-lőrinczi tegőgyár, Egyes. tégl. és cemenygyár.

Sorsjegyek

Table listing lottery tickets and interest rates, including Bazilika sorsjegy, Bácsf. nyer. kölc. 1874. évi.

Pénzmekek és váltók

Table listing currencies and exchange rates, including Arany, magyar v. osztr. vert, 20 frankos.

A FEKETE GYÉMÁNT

— REGÉNY. —

Írta: FRED. VILLER.

60

Hol tartózkodik jelenleg a színész — kérdezte azután. — Dániában meghalt a kórházban delirium tremensben. Hosszu ideig egy ügynököt tartottam lent, aki igyekezett kitudni belőle valamit és folyton figyelte őt. Az ügynököm azt írta, hogy neki az a benyomása, hogy a színész nem tud semmit a gyémántlopás felől, vagy legalább is semmit sem, ami fontossággal bírhat a mi ügyünkre nézve. — És Reifersenné, azzal nem próbáltál meg semmit? — kérdeztem én. — Minden lehető elkövettem harmadik személyek által. Engem nem is akar látni. Ha megpillant, akkor dühöngeni kezd és azzal gyanúsít, hogy én vagyok oka lánya halálának. — Az öreg Frick éviáradékot fizet neki; de mivel teljesen átadta magát az ivásnak, természetesen, nem elégséges a pénz. Egyik negyedtől a másikig az iszákos teremtés a legnagyobb nyomorban él. — És Hovell? — Hovell sem vesztettem szem elől, ám-bár nagyon nehezen lehet őt megfigyelni. A vagyonos angol életmódját folytatja s a szerint Londonban tölti az őszi hónapokat, egyikik vagy másik birtokán pedig az év többi részét. Egy jachtja is van és nyaranta többször volt már Norvégiában. Különbben az utóbbi években háromszor, vagy négyszer volt Krisztiániában és akkor is rövid ideig. Villa Ballaratban lakott olyankor az öreg Fricknél. Angolországi ügynököm tudósított, hogy nagy játékos és sokkal több pénzt költ, mint amennyi a jövedelme. Sok éven keresztül gyakran tett látogatásokat

egy Jorkshirei birtokon. Ashton Hall a neve a birtoknak és Ashton ur a birtokos. Azt beszélék, hogy végül is el fogja venni egyetlen leányát feleségül, aki már kissé elvirult hölgy. Hogy mért tart ilyen hosszú ideig az udvarlás, azt nem tudja senki. Ugy hiszik, hogy mindaddig nem akar beleharapni a savanyu almába, amíg nem kénytelen vele. Itt ugyanis általánosan azt beszélék, hogy az öreg Fricknek ő az egyedüli örököse. Lehetséges, hogy ezért huzza a dolgot ennyire; talán az öreg Frick halálával megjavulnának pénzügyi viszonyai és nem volna kénytelen a jorkshirei hölgyet elvenni feleségül. — Ugy látszik, nem nagyon vonzódol az angolhoz? — Sohases voltam valami nagy szimpátiával iránta és mint már említettem, a viselkedése egyenesen gyanús volt előttem. Nem tudom megmagyarázni ezt a dolgot, de annyi bizonyos, hogy nem bízom benne. Ugy érzem, hogy ebben a drámában nagy szerepet játszott. Sajnos nem ismerem, de a feleségednek, ugylátszik, ugyan-csak az az ösztöne, mint amilyen az enyém. — Ösztön! — ismételte Klára. — Mi asszonyok, ha egy vagy más módon megtaláljuk a helyes következtetést, mindjárt azt halljuk, hogy az ösztönöknek segített meg. Hallja, Monk, én azt állítom, hogy Hovell meghamisította a fényképet, hogy Sigridet tönkretéve. Ezt a következtetést pedig a következőkből vonom le. Ha a fénykép valódi lenne, akkor Sigridnek aznap feltétlenül kezében kellett, hogy legyen a gyémánt. De éppen ezt tagadta határozottan. Várjon, ne akarjon kitérni Monk. Nem meri nekem azt mondani, hogy nem helyes a logikám, mint általában minden asszonyé, — vagy nem ezt akarta mondani? És most rám sem akar nézni. De én még nem fejeztem be! Feltéve, hogy Sigrid tudott és akart volna is hazudni, mennyivel könnyebb lett volna a helyzete, ha helybenhagyja, hogy ő aznap tényleg véletlenül ott volt a muzeumban és kezében is volt az ékszer. Hogy megnézte, aztán újból visszatette a helyére. Senki sem szólalt volna fel ez ellen és

egész természetes lett volna a fénykép keletkezése is. Nem! Sigrid nem volt ostoba és azt csak helybenhagyja, hogy nem fog ilyen rettenetes ügyetlenül hazudni, ha okvetlen hazudni akart volna. Vallja be Monk, hogy igazam van! Minden valószínűség arra vall, hogy Sigrid a valót mondta és ő aznap öt és nyolcz óra között nem volt a muzeumban, a fénykép pedig hamisítvány! Monk elmosolyodott; de ez reménytelen mosoly volt. A szoba egyik sarkában levő kis vasszekrényhez lépett és mindjárt egy kis tárggyal tért vissza az asztalhoz és elénk tette. Egy kis fénykép volt üveglap között, amelyet két gummi szallag tartott össze. — Ez az a fénykép? — kérdeztem én. Klára és én egyidejűleg nyujtottuk ki kezünket, Monk pedig egy homoru, rendkívül nagy nagyítóüveget tett le elénk az asztalra. — Itt megláthatjátok mindjárt ti is. Amit szabad szemmel nem látni, de a nagyító üveg pompásan mutatja. Klarával felváltva nézegettük az üvegen át a képet. — Öreg jótevőmnnek, a főkapitánynak köszönhetem, hogy a fénykép a birtokomba került. — folytatta Monk. — Állhatatos könyörgésemre átengedte a képet, de csak két év múlva, hogy az utolsó tárgyalás megtörtént, amelyről beszéltem nektek. Meg kellett azonban ígérem, hogy a fényképet tüzbiztos helyen fogom tartani és a legnagyobb gondnal fogok rá vigyázni. Erre a felszólításra külön nem is kellett engem figyelmeztetni. A fénykép megfelelt a leírásnak, amelyet Monk róla adott. Négy-öt centiméter magasága lehetett, de rendkívül keskeny, úgy, hogy csak kevés volt látható a női alakon kívül, aki a nyitott szekrény előtt állt. Egy kis polcot lehetett még észrevenni, melyen különböző ritkaságok álltak, melyek a lemezen bámulatra méltó pontossággal jutottak kifejezésre. Egyáltalán a fénykép rendkívül tiszta volt és jól sikerült. (Folyt. köv.)

Kivonat a hivatalos lapból.

— November 3. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök a budapesti fogyasztási adóhivatalok tisztii létszámában Kovács Lajos ellenőrt adószedővé, Kogler Frigyes adótitstet ellenőrré és Finkér Frigyes gyakorlatot ideiglenes minőségű adótitstté, Wrba Rezső beszerzebányai pénzügyi irodatisztet pénzügyi irodavezetővé az ipolysági pénzügyigazgatósághoz végleges minőségben, Kolos Elemér sátoraljai helyi pénzügyi számtisztet a nagybecskereki pénzügyigazgatósághoz, Kallós Elek győri pénzügyi számgyakornokot a székesfehérvári pénzügyigazgatósághoz, Kárpáti István máramarosszigeti pénzügyi számgyakornokot a szombathelyi pénzügyigazgatóságához és Kovács Gyula kolozsvári pénzügyi fővizgatót a kolozsvári pénzügyigazgatóság-hoz ideiglenes minőségben állami végrehajtókká, Fáter Endre zalavármegyei tb. árvászeki aljegyzőt pénzügyi fogalmazógyakornokká a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság-hoz ideiglenes minőségben; a budapesti itélőtábla elnöke dr. Szabó Géza sajszentpéteri lakos, ügyvédet a budapesti itélőtábla területére díjas joggyakornokká; a kassai itélőtábla elnöke Takácsy Akos jogtudor, beszerzebányai lakost a kassai itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szentgyörgyi József fogarasi állami elemi iskolai tanitót a kolozsvári, Urbán József körösbányai állami elemi iskolai tanitót a fogarasi állami elemi iskolához, Szabó István makói állami gazdasági szaktanitót a miklósfalui községi jellegű önálló gazdasági ismételő iskolához ugyanebben a minőségben; az igazságügyminiszter pedig Tarján Jenő kaposvári törvényszéki és Eckert Aladár szigetvári járásbírói irnokokat kölcsönösen áthelyezte.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Belicska Pál selmeczbányai lakos Barnára, Mánya János béli lakos Sándorra, Podina Zakariás ökrösi lakos Palíra, Plasinka Pál nagyatádi lakos Perlakira, kiskoru Jung Gyula Béla símezi lakos Vidra, kiskoru Feltser Imre győri lakos Szentirmaira, kiskoru Fogekund Károly somogyvári lakos Madarasira, Kohn Ferencz budapesti lakos Kardosra, dr. Stern József zsámbéki lakos, valamint István nevű kiskoru gyermeke Szászra, Weisz Géza budapesti lakos Molnárra, Verschwiegener Salamon budapesti lakos Fodorra, Fohn (Abrahám) Adolf dunapataji lakos, valamint Fohn József, Stefánia és Mihály nevű kiskoru gyermekei Fenyőre, kiskoru Freund Lajos kalcsoi lakos Földesre, kiskoru Véber Mór szaniszlói lakos Pálra, Krausz Hugó budapesti lakos Kerényire, kiskoru Katz Chajem raszocskói lakos Lázárra és kiskoru Gansj Artur nyiregyházi lakos családi nevének Gáborra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A facetsi adóhivatalnál adótitstii állásra 2 hét; — a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóságnál irodatisztii, a budapesti főügyészségnél irnoki állásra 4 hét; — Hódmezővásárhely város törvényhatóságánál egy II. oszt. rendőri, a nagyvárad adóhivatalnál szolgai állásra 6 hét; — a felsőfői ág. ev. főgimnáziumnál magyar-latin szakos helyettes-tanári állásra november hó 10-ig; — a nagyszombati pénzügyigazgatóságnál végrehajtói, a selmeczbányai bányaigazgatóság mellé rendelt számvevőségnél számtisztii, az egri pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségnél számgyakornoki, a hátszegi, a máramarosszigeti és a felsővisi adóhivataloknál díjas gyakorlati, a gyulafehérvári törvényszéknél és a szelistyéri járásbírósnál telekkönyvi átalakító-díjnoki állásra 2 hét; — Mehádkán (Krassó-Szörény várm.) postamasteri állásra 3 hét; — a kolozsvári egyetemen szolgai állásra 4 hét; — a vukovári pénzügyigazgatóságnál szolgai állásra 6 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLÁS.

méter		méter	
nov. 3. nov. 2.		nov. 3. nov. 2.	
Bán	Ehárding 0,28 0,28	Bisz	M.-Sajó 0,04 0,04
Bors	Passau 0,99 1,01		Tokháza 0,01 0,06
	Linz 1,56 1,56		V.-Namény 0,96 0,96
	Bécs 1,85 1,64		Tokaj 0,55 0,47
	Pozsony 0,10 0,14		Piszaföld 0,70 0,74
	Komárom 0,83 0,98		Szolnok 0,70 0,68
	Budapest 0,85 0,37		Csongrád 1,40 1,88
	Paks 0,50 0,48		Szeged 0,90 0,81
	Mohács 0, — 0,83		T.-Bocsa 1,02 1,13
	Gombos 0, — 1,04		Tital 0, — 0,16
	Ujvidék 0,29 0,24	Ondava	Hoór 1,13 1,14
	Panesova 0,48 0,52	Tapoly	Bárfa 0,50 0,50
Harva	Orsova 0,34 0,80	Hódmező	Ladány 0,02 0,02
Vág	Morvafalu 0,28 0,20	Sajó	Zsolca 1,17 1,17
	Zsolna 0,08 0,02	Hernád	H.-Németh 1,06 0,96
	Troncsán 0,01 0,02	Hortobágy	Margitta 0, — 0,84
Szba	Szerecs 0,24 0,24		B.-Ujfalu 0,84 0,84
	Szt-Gottárd 0,63 0,60	Kőrös	Cenca 0, — 0,82
	Sárvár 0,15 0,15		N.-Várad 0,89 0,88
Dráva	Győr 1,03 1,05		Belényes 0,14 0,15
	Várasd 1,13 1,15		Tenke 0,40 0,38
	Zákány 0,80 0,76		Gyrahonc 0,27 0,27
	Barca 0,35 0,41		Borosjenő 0,58 0,58
Hara	Füzök 0,42 0,37		Békés 0,82 0,82
Száva	M.-Szardab. 0,24 0,25		Békés 0,60 0,60
	Zágráb 0,16 0,18	Maros	Gyoma 0,13 0,52
	Sziszák 0,87 1,82		Gy.-Fehérvár 0, — 0,02
	Mitrovicza 0,58 0,55		Branycska 0, — 0, —
Szamos	Décs 0,40 0,46		Soborsán 0, — 0, —
	Szatmár 0,02 0, —		Arad 1,88 1,88
Kraszna	N.-Majtény 0,86 0,40	Temes	Makó 0,42 0,37
Latorca	Munkács 0,10 0,10		K.-Kostély 0,83 0,86
Laborca	Homonna 0,02 0,04	Béga	Kiszélló 0,44 0,38
Üng	Ferencesy 0,06 0, —		Temesvár 1,06 0,10
			Beszkerek 0,50 0,48

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJORMÁTYÁS

Eredeti Meidinger
Kályhák és Caloriferek
cseréppel való burkolásra vagy befalazásra.
Eisler és Vértés, Budapest
Telefon 16-15.
Kályhagyára
Andrássy-ut 41. sz.
Szellőzőrácsok minden nagyságban.

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-motorok

Motoros cséplőkészletek.
A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem. Kedvező fizetési feltételek.
Tessék árjegyzéket kérni, ingyen küldjük.
Dobry Ant. motor- és gépgyárainak magyarországi egyedárúsiól:
Szabó Emil és Társa
Budapest, Ferenoz József-tér 6. szám. (Gresham-palota.)

A nagykallói m. kir. állami elmeügyintézet.

2900—1908 szám.

Pályázati hirdetés.

A nagykallói m. kir. állami elmeügyintézetben a másodorvosi állás megüresedvén, ezen ideiglenes jellegű, évi 1200 korona fizetéssel, 400 kor. helyi pótlékkal, I-ső osztályú élelemezéssel, természetbeni lakás, fűtés és világitással díjazott

másodorvosi állásra

A nagymélt. m. kir. Belügyminiszternek f. évi július hó 24-én 40914—908. sz. a. kelt magas rendelete folytán pályázatot hirdetek.

Felhívom azon orvostudor urakat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 9. §-ában körülírt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt s a nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter urhoz intézett folyamodványokat a nagykallói magy. kir. állami elmeügyintézet igazgatóságához 1908. évi november hó 21-ig nyújtják be.

Megjegyeztetik, hogy az esetben, ha a pályázat során okleveles orvos nem folyamodnék, az állás kivételesen és ideiglenes alkalmazásban szigorító orvos által is be fog tölteni.

Nagykalló, 1908 okt. 31-én.

Dr. Langer Árpád, igazgató helyettes.

Teljes közlömberendezések valamint egyes alkatrészeik, Gyűrűkenesű valamint Sellar-rendszerben.

IPAR- és MEZEI VASUTAK

m. p. sinek, kocsi, váltók, fordítók, kocsivalalkatrészek stb.

Motorok és lokomobilok

benzin, gáz- és gőzüzemre. Garancia mellett felszerelve.

Halmi és téglagyári cikkek valamint szerszámok, szerszámgépek, vas- és téglaszabmabeli cikkek használt és új állapotban kiválóan előnyösen beszerezhetők

Schlesinger Alajos-nál

Budapest, V., Váci-körút 30. szám.

A törvény követelményeinek megfelelő

Alföldi fehérkeresztes

Sósborszesz

a legáltalánosabban kedvelt és nélkülözhetetlen háziszer, igen számos esetben kitűnő szolgálatot tesz, mert

erősítő! üdítő! edző!

Barack-pálinka

közkedvelt ital.

Radial Elixir

kitűnő gyomorkeserő páratlan hatása!!

Gyártja:

az Alföldi Cognacgyár

r.-társaság

KECSKEMETEN.

Mindenütt kapható!

Tessék mindenütt csakis eredeti

Alföldi Cognacgyár Kecskemét gyártmányt kérni.

Nemzeti

FRANCO
Vigáték 3
ria Ifj. Dumas.
Riverolles mar
Gandrolles gr.
Symeux Henry
Carillac Jean
Pinguet
Riverollesné
Smithné Teréz
Anette
Kezdeté

II. Kír.

A ZS
Opera 5 felv.
szerzett
A császár
Brogni, biborn
Lipót csász. he
Albert, polga
Elezár zsidó
Rachel
Ludoxa
Kezdeté

Vigsz

Virraszt
Vigáték 4 felv.
és Callaret For
De Juvigny mar
Jacqueliné
Carlae
Lucienne
Dernier Sophie
Vernoi
Moulin abbé
De Juvigny An
Christiane bá
Solano lány
François
Kezdeté

Vársz

Z

Aránic

Bün és h

Kezdeté

Föv

WALDMAN

szerző

U

Jegyelővel

A télikerben

STE

Telefon 63

Kezdeté

A DA

Mezt

Tisztes

Továbbá: s

Jegyek: 9-

A gyönyör

Vasárnap d

PAR

ÜLLÖUT

igazgató tulaj

MEGNV

Fellépnek: M

Berényi Ma

Jenő, Daln

szereplés.

SZÍNHÁZAK

Szerdán 1908. november 4-én.

Nemzeti Színház

FRANCILLON.

Vígjáték 3 felvonásban.
rta Ifj. Dumas. Fordította Paulay
Riverolles marquis Gál
Riverolles gr., a fia Pethes
Gandreion Dezső
Symeux Henry Mihályi
Carillac Jean Szóke
Pinguet Nádya B
Riverollesné P. Márkus E
Emithné Teréz Csillag I.
Anello Váradi A.

II. Kir. Operaház

A zsidónő.

Opera 3 felvonásban. Zenéje
szerzette Halévy.
A csejzár
Brogni, bibornok Érdős
Lipót csejz. hercz. Fichler
Ragnéro, polgarm. Váradi
Albert, tizsi Mihályi
Eleázár zsidó D. I.
Rachel Vasquezné
Ludoxa Szilágyi

Vígyszínház

Virraszt a szerelem.

Vígjáték 4 felvonásban. Irta Fiers
és Caillaret. Fordította Adorján A
De Juvigny márkiné Haraszthy H
Jacqueline M. Harmat
Carliart Hegedűs
Lucienne Gazsi M.
Dernier Sophie Gothne
Vernet
Merlin abbé Vendrey
De Juvigny André Rajnay
St. Homine bárnő Rónaszéki
Christiane lányai Csáky I.
Solange Bányai I
François Bardt

Várszínház

Zárva

Aránia-színház

Bűn és bűnhődés

Kezdeté fél 8 órakor.

Magyar Színház

A szerencse fia

Komédia 4 felvonásban. Irta:
Drégely Gábor.
Személyek:
Képekerti Reinor Vágó
Reinorné Porrai R.
Emma, leányuk Meszáros G.
Varga, szabó Körmendi
Iren, leánya Báthori G.
Szontágh Márton Garas
Körnos Antal Csontos
Gálkai, igazgató Réthel
Szelles Adolf könyvk. Dobi
Dávid, írástudó P. Makai
Lili, leánya Z. Moiná G.
Zárai Zinkó Dani Z. Moiná G.
A miniszter László
Sebes György Papp

Királysínház

VAN, DE NINCS.

Operett 3 felvonásban. Irta Mar-
tos Ferencz. Zenéjét szerzette
Jacobi Viktor.
Személyek:
XVII. Nepomuk Boross
Amarantha, felesége Medgyaszay
Ludoxa Orley F.
Paradicsom Csizsér
Fűrészhadgyminisz. Szirmai
Fűrészes, pénzügy. Papir
Syrion, apród Simai
Komorona Hornyik J.
Dr. Vandoninta V. Gábor
Miska, szolgáló Paláthy
Udvart kolló Sáfány
Udvart ezabó Szabo

ANDRÁSSY MOZGÓKÉP-
TÁRLAT

VI. kerület, Andrásy-ut 27. szám.
E hét újdonságai:
Gúnyos hercege meggyilkolása
szövegét írta Henri Lavedan a
francia akadémia tagja, közro-
möködők a párisi Theatre Ro-
naissance előszoándó tagjai.
További újdonságok:
A Legió Maggiore 6. R. t. t. u. ves-
t. ut Boronnál. St. u. b. i. v. g. y. l. vas-
ut holdvilágnál. A rokon szo- vedo-
sei, humoros jelenet, Leiki károk.
A helyetes.
Az előadások délután 5-től
éjjel 12-ig folytatódólagosan.
Karmester a jó hírű Schnabel
Sándor.

BUDAPESTI CABARET
BORBONIERE

VI. Teréz-körút 28. Telefon 52-88.
Minden este 9 1/4 órakor
Szabad iskola. Kovács bácsi fia. Óriási sikerű ka-
czartató bohózatok. A 3 személyes ágy. vagy Odómer
és az Anorhariana. Nagy Fantasztikus, lányos, fő-
nyes kiállítású operett-paródia.
Turohányi Olga, Nyáray Antal, Vörös M., Kókény,
Antal, Virág, Kabók, Boross stb. Conferencior Szalay.
Esténként 4 színpadi tróla. 20 cabaretszám.
Jegyek: 0, 0, 4 és 8 koronáért az összes jegyelárasító he-
lyeken. Bővebbet a plakátok.

ROYAL ORFEUM
ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22

UJ MŰSOR:
The BAGGESENS
nevető orkán jelenetében
CHESTER DIECK
a csoda biciklissal
Elise Wulff és Waldoff
exotikus akrobaták
LES THERESAS
danczó akrobaták
Hetényi-Heidelberg Albert operettje
A csuda szanatorium.

FOLIES CAPRICE

gazgatók: LEITNER és KELETI főrendező: ROTT SÁNDOR
Budapest, Révai-utca 18. sz.
Az előadás kezdete fél 9 órakor
11 órakor: Ujdonság
FREIE LIEBE
Képzőművészi irta: Satyr. Rendező: Werner Oáds.
Ezt megelőzi: Fél 10 órakor:
A műlövés.
Bohózat, irta: Tábori Emil. Rendező: Rott Sándor
Továbbá: Türk Berta, Nanon, Gerő Jozsef és
Zöldi Márton új szolo számokkal. Trebitsch Sán-
dor mint háremor.
Nappali pénztár d. e. 9-12 és d. u. 3-6-ig. Az első eme-
letű Casino de Parisban elsőrangú táncz attrakciók
Kezdeté fél 12 órakor.

MARGIT GYÓGY
FORRÁS
(Margittelölő Beregmező)
A gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a
légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó
hatású még akkor is, ha vérzések esete forog fenn
Megrendelhető: Édeskúty L.-nél Budapeston és a
forrás kezelőegységénél Munkács.

Butor
készpénzért, vagy részletfizetésre
legelőcsöbban
Ehrentreu és Fuchs
festvéreknél
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-50.

Perzsa-szőnyegek
nagy választékban rendkívül jutá-
nyos áron kaphatók.
Vászonárúk. Kelengyék.
Wittmann Frigyes és Fiai
V., Váci-körút 6.

SZABADALMAK AT
védjegyeket és mintaváltmat megszer-
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
PASZTOR (bej. cég)
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 17.
Teléfono 84-76.
Feltámasztás általán.

Butor
készpénzért és részletre
3 szoba teljes berendezés 360 forintért
mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon. 100 szoba állan-
dóan készén raktáron a legegyszerűbb kivitelű a leg-
finomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér
bélyegben.
Ragy Imre lakberendezési
vállalata.
Budapest, Váci-körút 9. (Szerocsen-utca sarok.)

MINDENKI
WAGNERHEZ magy,
a hi kitaláló hangszereket
előző pénzén akar venni.
Hegedűk 2 frt. 50
kriol, fuvolák 3 frt.-
tól, hegedűgépek 5
frttól feljebb. Har-
moniumok a legol-
csóbb árak mellett.
WAGNER „Hangszerkirály”
Budapest, József-körút 15. Árjegyzék ingyen.

FŐVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17.
SYLVESTER
SCHAEFFER
szerződése meg van hosszabbítva.
Uj attrakciók.
Jegyelővtől 10-1 és 3-6 óráig a nappali pénztárnál.
PENZTÁRI TELEFON: 98-36.
A télikeriben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK szingányzene-
kara hangversenyez.

STEINHARDT MULATÓ
Telefon 54-23 Rákóczi-ut 63. Telefon 54-23.
Kezdeté 9 órakor. Ma és mindennap: ero-leti újdonságok
A DARTILOSKOPIA bohózat, irta: Luolán
Meztelen tények fővárosi életképek, irta:
Tisztességes lakók Glinger és Taussig.
Továbbá: Steinhardt, mint úpesti betörő, irta: Szóke srakál.
Gyártás, Solti Hermin és Pápy teljesén új magán-
szamaikkal, valamint: Bovio és Bonedotto, Mary Belfor,
Tuniszon et Desmoines felépte.
Jegyek: 0-12-ig és 0-6-ig Rákóczi-ut 63. és Özy. Konti József né
dehantpükönlegességél áradójában Andrásy-ut 29.
A gyönyörű télikeriben táncz reggeliz, kitaláló attrakciók.
Hegedűs Gyula zenekara jár-zik.
Vasárnap délután fél 4 óráig kezdettel mérsékelt helyáru előadás

PARADICSOM KABARET
ÜLLŐI-UT 46 szám. — Telefonszám: 115-84.
Igazgató tulajdonos: Windschtl Rozsó Jozsef, művezető: Ador-
ján László, kar. egy: Nádor Mihály.
MEGNYILT: 1908. OKTÓBER HÓ 15-ÉN.
Fellépnek: Róvász Ilonka, Nogrady Gigi, Sándor Stett,
Erényi Hanozi, Erözkövy Karoly, Szabo Dezső, Lugosi
Jenő, Dalmi Kl. I. úrs. Tarko Vilmos schansmör rövid vándor-
szereplése. — Helyárak: Páholytulés 3 korona, támlaszek 2
korona, ülőhely 1 korona.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!
JEGYGYÜRÜK
NÁSZAJÁNDÉK-
TÁRGYAK
A
LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERESZ-és MŰORÁS-
üzletében szerezhethők be.
BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.
VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 20 00 RAJZZAL INGYEN és BÉRMENTVE.

Miért vesz minden szegény és gazdag
egyaránt

DIANA sósborszeszt

Mert a fáradt test okvetlen megkíván egy jó

masszirozást.

Mert bedörzsölés által rögtön elmúlnak a meghűléstől és megerőltetéstől keletkezett és visszamaradt fájdalmak.

Mert különös előnye, hogy már a

masszirozás alatt

mulnak el a leghevesebb fájdalmak.

Nagyon sokan cseppenként cukorra vagy vízbe

veszik

mint étvágygerjesztőt és fájdalomcsillapítót.

Munkásoknak is

kincset ér egy üveg valódi

DIANA sósborszesz

Urlovasok, zsoké, sportférflak

részére nélkülözhetlen szer, a DIANA-sósborszesz. Bedörzsölés után a fáradt, vagy elernyedett izmok és idegek visszanyerik természetes frisségüket és rugékonyságukat.

Akik sokat utaznak

azok minden, az utazásnál elkerülhetetlen kellemetlenségektől és bajtól meg lesznek óva, ha DIANA-sósborszeszt visznek magukkal. Mert a DIANA-sósborszesz ihatóvá és teljesen ártalmatlanná teszi a legrosszabb vizet is, hőségtől vagy az utazásnál más okból gyakran előforduló fejfájás és egyéb bajoknál kellemesen ható enyhítő és házi szer. Hajón utazókat megóvjaa a rettenetes tengeri betegségekből származó kellemetlen utóbajoktól.

Gyermekápolásnál

valósággal nélkülözhetlen. Meggátolja, mint óvszer, a test kipállását, a gyakori mandula és toroklobot; fogzásnál minimálisra redukálja a fájdalmakat.

Munkások

kik testi erejük után szerzik meg a mindennapi kenyeret, utólérhetetlen, kiváló izomerősítő szert nyernek a DIANA-sósborszeszben. A fáradt testre üdítőleg hat, a gyakori hát és derékfájást meggátolja, néhány előzetes bedörzsölés által.

Hivatálnokok, dijnokok

szóval irodai munkát végző és sokat görnyedő egyének jobb, hálsabb szert nem találhatnak a DIANA-sósborszesznél, amely a sok ülésből származó, elmaradhatlan bajok ellen a leghatályosabb, biztosan ható szer.

Mint arcápolószer

a legkiválóbb a DIANA-sósborszesz, amely eltünteti a mitesszereket, az arcbőrt simává, tisztává varázsolja. Sikerrel alkalmazható izzadás ellen, valamint szájbüz megszüntetéséhez. Fürdővízben, mosdóvízben használva, a testnek bámulatos rugékonyságot, üdeséget kölcsönöz.

Egyedüli

készítő:

Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körút 5.

Minden üvegnek plombálva kell lenni

Használt „DIANA sósborszeszes“ üvegeket nem veszünk vissza.

Fejfájásban

szenvedők állítása szerint a DIANA-sósborszesz biztosan ható és a legolcsóbb házi szer.

Esténként miért használják oly előszeretettel a

DIANA sósborszeszt.

minden házbán?

Aki egész nap dolgozik, jön-megy, kifáradt, testileg és szellemileg meg van erőltetve, annak okvetlen szükséges, hogy lefekvéskor jól bemasszirozza magát a

DIANA sósborszeszszel,

Mert erősíti és edzi a testet.

Mert erősíti és edzi a csontokat.

Mert erősíti és edzi az inakat.

Mert erősíti és edzi az ereket.

Mert a bedörzsölés által a véredények mozgásba jönnek, miáltal felfrissül az egész szervezet.

Mert a has masszirozása által a székelet teljesen rendbe jön.

Mert a hágyadság a homlok bedörzsölése által végképpen elmúlik. Akik egész nap az asztal mellett ülnek, görnyednek, dolgoznak, olvasnak, irnak: rendszeren hátfájásuk van, ezeknek megfizethetetlen egy jó bedörzsölés a valódi

DIANA sósborszeszszel,

mely a fájdalmat már a masszirozás alatt szünteti meg.

Miért van a legkomolyabb hivatása a

DIANA sósborszesznek a fodrásztermekben

Mert köztudomásu lett, hogy feltűnő kellemes illata végett az urak nagyon kedvelik.

Mert fejmosásnál DIANA-sósborszesznél nincs jobb a világon.

Mert a fejbőrre hűsítőleg, frissítőleg és erősítőleg hat.

Mert a korpaképződést megszünteti a hajhullással együtt.

Mert a haj színét eleveníti, fényesíti.

Mert a borotválkozás utáni rossz érzéseket azonnal megszünteti.

Mert pattanások képződése ki van zárva.

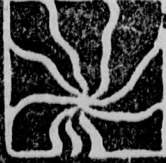
Mert megvágás esetén a vérmérgezés ki van zárva.

Köztudomásu, hogy a mindennapi életben a legveszedelmesebb bőrbajokat egyik ember a másiktól kapja tudtán kívül és pedig leginkább ott, ahol a legtöbb ember megfordul.

Nem csoda tehát, ha borotválkozás vagy hajvágás közben hozzá jutunk egy ilyen ragadós bőrbajhoz anélkül, hogy ennek bárki oka volna. Éppen ezért tanácsos a DIANA-sósborszesz befecskendezés minden borotválkozás és hajvágás után.

! Legerősebb sósborszesz !

Az egész országban mindenütt kapható.

Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett.

Egy üveg DIANA-sósborszesz

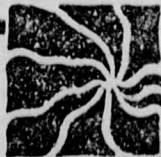
40 fillér

Egy nagy üveg DIANA-sósborszesz

1 korona

Egy legn. üveg DIANA-sósborszesz

2 korona

Szerd

KI
Alapítva 1883.
Bé
Budap
(Vác
MAGYAR

5
6
7
8

Grammofonok
Cimbalmok
Citerák
Fuvolák és
egyéb hangszerek
részleltfizetésre

kaphatók

Aufrecht és Goldschmied

hangszeráruházában

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Árjegyzék ingyen!

KÉZIMUNK A

Gobelinek, himnbányagok és szövetek szabott gyáriárakban. Kérjen nagy képesárjegyzéket és kiválasztási küdeményt.
TELEFON 109-08.
Bérczi D. Sándor
női kézimunka nagyiparos
Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. sz.
(Váci-körut sarokház melletti, villamos megálló) saját áruházában.
MAGYARORSZÁGLEGNA JOBB KÉZIMUNKAUZLETE.

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.

SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Sip utca 8. sz.

Ne tessék rólunk megfeledkezni!

Budapestre és a vidékre bátrak voltunk sok Cimzettnek levélben egy meghívót küldeni a magyar királyi 23. osztálysorsjátékban való részvételre.

Azokat, kik bennünket eddig rendeléssel nem tiszteltek meg, kérjük, hogy ne feledkezzenek meg rólunk és sziveskedjenek megrendelésüket minél előbb hozzánk juttatni. Azonnali megrendelés esetén talán még lehetséges bizonyos számokra vonatkozó kívánságot teljesíteni.

Török A. és Tsa

bankház r.-t. Budapestben

Legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet

Központ: Szervita-tér 3/c. Török-palota.

Fiókok: Teréz-körut 46. sz., Váci-körut 4. sz.

ÉVŐESZKÖZÖK

EZÜSTBŐL és ALPACCA EZÜSTBŐL,
DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELÖNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPÉN

BUDAPEST, VII. Erzsébet-körut 29. sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDÍTOK.
ÁRJEGYZÉK 2000 KORÁVAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

Titkos betegségek.

Sainos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedve meg vannak fertőzve és a ki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz fordulnak, a ki jó tanácsokat tud adni a nemi életre vonatkozólag és az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magasrangú hivatású Dr. Palócz v. kórházi orvos specialista országos hírv. intézete (Budapest, VII., Rákóczi) (Kerepesi)-ut 10., a hol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megszakítása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujalkórós sebeket, húgyúti-hólyag-, ideg- és hátgerincsbajokat, az önfertőzés és széklet-utóbjait, magömlést, elyengült férfierőt, (impotenciát) kezdődő elmezavart, aranyerőt, sérveket, vérébajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármi oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levélre kimerítő választ (a levélbe csak válaszlevegőt kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges specialista gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 órától d. u. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig).

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

HETI MŰSOR.

November	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király Színház	Magyar Színház	Cránia	Várszínház
5 Csütörtök	A piros bugyellárás	Tannhäuser	Kutya van a kertben	Van de — nincs	A császár katonái	Bűn és bűnhődés	Simone
6 Péntek	Macbeth	Tosca	A pénz	Van — de nincs	A szerencse fia	Bűn és bűnhődés	—
7 Szombat	Konstantin abbé	Bánk Bán	Menyőcsapás	Van — de nincs	A tulsó partról	—	Közönyt küzönnyel
8 Vasárnap d. u. este	A betyár kendője Pry Pál	A törpe gránátos Parasztbecsület A csodaváza	A tatárjárás Menyőcsapás	A hollandi lány Van — de nincs	A sasfiók A tulsó partról	—	—

ELEKTRO-MOTOROK

minden országban, állandó nagy raktár

Laub Lipót,
BUDAPEST,
Kispest Ferenccs-tér 17. sz.

Vadászfegyver

gyűjtemény, részben örökségből származó egyenként is potom aron eladó. Közöttük Topkewer-kulcsu Lancaster 20 forint, Előrefekvő lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint, Grener-záru, Bäckslinte 40 forint, Schnelleres Mannlicher 28 frt. Ejjectoros (tölténykivető) Hammerles, 105 frt. Drilling, valódi Krupp acélsövekekkel 65 frt. Winchester 35 frt. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodoghmerles, ugyanitt Görz Zeiss, Voigtländer és más finom fényképezőgép, perzsa szonyegok és egy motorkepekár nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radónál. (Nem Egyetem-utca. 49082

Butor

észleire is
melyen szállított/urban
tapható a

Butor-Udvarban
Budapest, VII. Erzsébet-ter 17.
(Andrássy-utca)
Arjegyzék ingyen

Soványás

Az egyedül eredménytől kísért háziorvos dr. William Hartley tanár amerikai orvostudomány. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jótállást. Vérszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorhajósoknak nélkülözhetetlen tápszert. Kínúttette: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Küszönő levelek minden országból. — Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII. István-ut 11. II. emelet 1.

A legelőnyösebb részleírtetésre

**zongorát,
pianinót,
czim balmot,
hegedűt**

készpénzbeni áron a legújabb rendszerű **bankhitel** után kizárólag oszák Reményi nagy magyar bank szerlelepon. Prospektus és arjegyzék ingyen. Budapest, Király-utca 58. szám.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerlelt pasza tapasztalatai alapján, melyeket a kórház huyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makac **nemi beterséget** (hugyszófolysat ebeket, syphillist stb.) Impotentiát (férfiul gyengeség megidősebbeknél is meglepő eredményvel, a rendszer foglalkozás megszavarása nélkül. Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerok. Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-9-ig. Budapest, Rákóczi-ut 8/A. szám. (A Paszonia szállodával szemben) Aljáró ház. — Bejárás a lépcsőn. — Késze várakozók.

Neustein Fülöp Gyógyászati hashajtó labdaccai

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)
E pilulát hasonló készítményeknél minden tekintetben többre becsüldendők; mert minden ártalmas anyagot, az a testliszterek bajainát legjobban eredményvel használhatván, gyöngöden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint a pilulák a

SZÉKSZORULAS

legjobb belegszék forrása ellen. Csakirozott külsejük miatt még gyermekek is szivesen veszik. Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekeros, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 245 kor. előleges beküldése mellett egy tekeros bérmentve küldetir.

Óvás! Ujánzásotól különösen óvakodjunk. Kérünk határozottan NEUSTEIN Fülöp hashajtó-labdacsot. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzelt védjegyükkel piros íkete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszer” aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényesleg védett csomagjaink alóla, máskül vannak ellátva. „Szent NEUSTEIN FÜLÖP Lipót” hoz címzett gyógyszerára, Bécs, I., Plankeng. 6. Kapható Budapest, Török J. gyógyszer-tára, Király-utca 12. és Andrássy-ut 26.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján **Dr. KAJDACS** v. es. és kir. enredorvos és kórházi főorvos. Biztos sikerre, rövid idő alatt gyógyít hugyszófolysat, hólyaghajt, sebeket, bujakórt (syphillist), borbakórt, elgyengült férfibét, idősebbeknél is, onterfőzést és annak utóbjait, ideg- és hágerinobajt, valamint minden női bajokat. RENDEL: 9-4-ig és este 7-9-ig. Budapest, VIII., József-körut 2. Levelekre válaszol, gyógyszerokról gondoskodik. Levél útján is biztos gyógyszerok.

GUMMI

és halhólyag 2, 3, 5, 6, 8 és 12 kor. tucatonként. Valódi NEVERRIP 6 korona. SUNLIGHT elefántcsont-fehér 8 korona. Valódi DIANA (védjeggyel) 8 kor. tucattal. MENSINGA PESSAR 4 korona. ATHAKOS POEBE-FUVO 10 korona. IRRIGATOR, HAVIKÓTÓ **sérvkötők a legolcsóbb áron** WEINSTINGLER DIANA kótszergyar Budapest, VII., Szövetség-utca II. szám. Arjegyzék ingyen. Képviselek keresztetnek.

AZ ANKER

élet- és járadék-biztosító társaság. Magyarországi igazgatósága: **BUDAPEST.** Az „Anker-palota” építkezésének befejeztéig V., ERZSÉBET-TÉR 13. SZ. Vagyon 174 millió korona. Biztosítási állomány 538 millió korona. Kifizetések 338 millió korona. A társaság eszközei: Mindennemű tőkebiztosításokat halál-estetre, kiházásitási és aggkori el-látási biztosításokat, továbbá gyer-mekbiztosításokat nevelési járadékkal és a nélkül, melyeknél a díjfitetés a szerződő korábbi elhalálozásával megszűnik, életjáradék-biztosításokat, meghatározott és olesó díjak mellett. A társaság vagyonából Magyar-országon 1907. év végén 27 millió korona van elhelyezve. Mindennemű felvilágosítást készségesen nyújtanak az „Anker” képviselői.

E hirdelési rovatban minden szövegi beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdelési rovatban minden szövegi beiktatása közönséges...

Pénzszekrények használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható...

Vigyázzon, ha meghílt és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát...

Gimnáziumi, polgári iskolai magánvizsgákra lelkiismeretesen előkészít...

150000 K vagyonnal bíró hajadon, földbirtokos leánya, 21 éves, férjért keres...

12 drb. Makart-fénykép, matt vagy fényes 5 frt. 12 Kabinet, matt vagy fényes 4 frt. 12 Visit...

Azonnali pénz-előleggel beraktározunk butort, kocsikat, varrógépeket, autóbilit és kereskedelmi árut...

Rizike Salátagomba 5 kilós postahordó 6 koronáért Meleghy Aladár Kassá.

Fidelitas magánnyomozó intézet VI., Nagymező-utca 45. Elvállal kényes megfigyeléseket, nyomozásokat és házassági információkat.

Egyéves önkéntes lehet minden fiatalember, aki az egyéves önkéntességre képesítő vizsgálatot leteszi...

500 koronát fizetnek annak, ki a Bartilla fogvizet használata mellett — tvegye 80 fillér — valaha ismét fogfájást kap...

Gépezet eszméi állandó rovata van a honlelként megjelenő „Molnárak Lapja” szaklapnak...

Pénzszekrények és amerikai irodabutorkok használtak és újak rendkívül olcsó áron kapható...

Nevelőnőket német, angol, francziákat, boneokat lelkiismeretesen ajánlok...

Gépészeket esőplés időnyre ugyiszintén gazdasági személyzetet, szakértelem és löszaságát...

Pótvizsgákra, Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnázium különbözetre és érettségire...

SZENZACZIÓS KÖNYV! IRODALMI CSEMEGE! A nemi kérdés és a társadalom.

Téli csemegé fajszióls fagymentes csomagolással póstkosaraként 2,40, 25 kilónként 10 kor. téli nemes fajalmák...

Mézédes téli fajszióls fagymenteseket mázsánként 32 K, téli különleges fajalmák...

Házilag főzött cukorédes kajsi baracklevárnak és különleges birsalmasajtnak...

Ananász barack levárnak és kiváló finom birsalmasajtnak kilóját 2 korért, Házilag főzött mézédés szilvaiznek...

Jogi, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyiszintén államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít...

Szaktanárokat vezetése alatt előkészítettek felelősséggel, legrövidebb idő alatt, legjobb sikerrel, díjazás csakis sikeres vizsga esetén...

Magán építőiparosiskola előkészít építő, közműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel.

Benzinmotorok 1-25 lorig műhelyünkben gyártás kijavítás, valamint új motorok is, jóállással és kedvező árral kaphatók.

KALAI motortelepén Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gépcsőplőkészítők és ábraművek is kaphatók.

Saját gyártmányú vas- és rézbutorok Rézagy — 45.- 50.- Vasagy matracszal 8.50 Gyermekegy — 11.50 Sodronyagy-betét 3.50

30 forint. Varrógépek egy új valódi családú Singer varrógép zárszekrényvel 5 évi jótállással oszaki SINGER A.

Parlamentli gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás, Kereskedelmi akadémiai tanárokat oktató szaktanárokkal.

BUTOROK ház-, ebéd-, szalonberendezések, továbbá utasok, iroda berendezések és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bőrgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. szám I. emelet 202 Kossuth-utca sarkán.

Magánnyomozó törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat, személyes, lakások viztek feltűnés nélkül megfigyelést s elűnt egyének és névtelen levelek iróinak kinyomozását, bel és külföldön. Barna Lőr János, Budapest, Rákóczi-ut 6. L. 15. Telefon 108-52. 28587

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra előkészít biztos sikerrel

Dr. Erős Vilmos jogi szemináriuma, Budapest, Wesselényi-utca 18 szám.

Pénzkölcsönt 4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I., II., III. helyen 15-60 évig törleszthető. Személyhitel tisztviselőknél gyorsan eszközölhető.

Villamos világítás saját dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos csatlakozás ingyen. Aranjánál és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

THE ROYAL beszélőgépeket a legújabb modelleket szigorúan az eredeti gyári áron 30% árszállítással szállítunk havi 8-10 K. részletfizetéssel is, vidékre is bérbe.

Láng Jakab és fia grammatonagykereskedő Budapest, József-körút 41. Fióküzleteink: VIII., Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. sz. Arjegyzék ingyen és bérmentve.

BUTOROK ház-, ebéd-, szalonberendezések, továbbá utasok, iroda berendezések és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bőrgarnitúrák eladása és vétele. Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. szám I. emelet 202 Kossuth-utca sarkán.

Legszébb és legértékesebb KARÁCSONYI AJÁNDÉK

Ha Ön családját, gyermekeit, barátját, ismerősét egy pompás és értékes ajándékkal akarja meglepni, rendelje meg a legszebb díszművet, az

Erzsébet királyné asszony emlékére

kiadásunkban megjelent könyvet, amely a királyi család tagjainak, főpapoknak, főembereknek, íróknak és műszeknek eredeti kéziratán kívül 59 nagy fejezetben megdicsőült Erzsébet királyné élettörténetét születésétől haláláig érdekes elbeszélés alakjában ismerteti legjelesebb írásokból. A mű számos rajzzal és melléklettel 200 oldal jóval meghaladó terjedelemben, pompás aranyozott dombornyomású angol vászon díszkötésben, a királyné sikerült relief arcképével 20 korona.

Petőfi Album

is, mely remek angol vászon díszkötésben, dombornyomással, több mint 300 oldal terjedelemben, számos rajzzal, eredeti okmányok sikerült másolataival, képekkel, műmellékletekkel, Petőfi Sándor életére vonatkozó minden nevezetesebb eseményt legjelesebb írásokból érdekes elbeszélés alakjában adja elő. Ennek a pompás és értékes díszműnek megrendelési ára 16 korona.

Erzsébet Királyné Album kiadói hivatalában Budapest, Erzsébet-körút 50 Megrendelések utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése ellenében pontosan eszkozültetnek. Könyvtünyökök helyben és vidéken felvételnek.

Butorok a legegyszerűbbtől a legfinomabbig, modern stílusban, kitűnő minőségben és szolid árák mellett SARKANY J. butoriparosnál VII. ker., Erzsébet-körút 26 alatt műhely és raktárában kapható.

Zalogcédulákat veszek. Elzálogosított, brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utcasarkán

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása ház-, ebéd-, szalonuriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorok. GROSZ SÁNDOR és társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca Telefon 14-08.

INGYEN DRAGABB, MINT NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP NAGYÍTÁSOK ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁGÚ KÉPET 5 KORONÁÉRT DÍZES PASZPARTUVAL 55-68 CCM. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA SZINES OLANKÉP ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐK MINDENHÉT FELVÉTELÉNEK. SZAVATOSSÁG MINDEN IRÁNYBAN RÁFAEL FÉNYKÉPHÁZ és PÉNTÉSTETT MŰTEREM BUDAPEST, VII. ROTTENBÜLLÉ-ÚT 46 KÖNYVTETVE AZ 1908. ÉVI PÁRISI NEKEMZETKÖZI KIÁLLITÁSON DÍSZKÖZLEL: NERESTETEL ARANY-ÉREMMELE.